

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
คลับสุขภาพผู้สูงอายุ ลุมพินี

ธนพล ศรีสุพรรณ

ลงทะเบียนวันที่	21 ก.พ. 2555
เลขทะเบียน	121237
เลขหมู่	ฉพ NA 2850
หมู่เรื่อง	ส152ค
	1. สถาปัตยกรรมภายใน
	2. มคอคแบบปรเทศาปัตยกรรม
	3. ดลข - มคอคแบบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2553

โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
คลับสุขภาพผู้สูงอายุ ลุมพินี

ธนพล ศรีสุพรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2553

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายในคลับสุขภาพผู้สูงอายุ
ลุมพินี
โดย นายชนพล ศรีสุพรรณ
ภาควิชา สถาปัตยกรรมภายใน
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์พิมพ์พัฒนัท จันทรศรี
ปีการศึกษา 2553

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

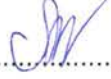

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรวัลย์ วรรณโนทัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์นันทิรา มลิณทานุช)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์พิมพ์พัฒนัท จันทรศรี)

.....กรรมการ
(อาจารย์ธงเทพ ศิริไสดา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ภูมินันท์ ธีราช)

.....กรรมการ
(อาจารย์กฤติน วิจิตรไตรธรรม)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายในคลับสุขภาพผู้สูงอายุ ลุมพินี
โดย	นาย ธนพล ศรีสุพรรณ
ภาควิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ พิมพ์ณภัท จันทรศรี (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)
ปีการศึกษา	2553

โครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายในคลับสุขภาพผู้สูงอายุลุมพินี มีวัตถุประสงค์ในการสร้าง และเสนอโครงการขึ้นมาเพื่อ เป็นสถานที่ในการให้คำแนะนำและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากการที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมไทยและสังคมโลก

การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในในครั้งนี้ จึงได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุและการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ ในด้านต่างๆ โดยการค้นคว้าจากหนังสือ งานวิจัยทางการแพทย์ อินเทอร์เน็ต และการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านนั้น เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการออกแบบโครงการนี้ เนื่องจากต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก การออกแบบจึงเน้นการใช้งานจริงเป็นหลัก เพราะการทำกิจกรรมต่างๆของผู้สูงอายุมีการแบ่งออกเป็นหลายระดับ ซึ่งทำให้สามารถวางใจได้ในการทำกิจกรรมภายในโครงการ ไม่ว่าจะเป็นคลินิกสูงอายุ ส่วนออกกำลังกาย ส่วนบันเทิง และส่วนบริการต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคล
หลายๆท่าน และองค์กรต่างๆที่ได้ให้ความร่วมมือ คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า
รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในการให้ข้อมูลด้านต่างๆทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์

อาจารย์ พิมพ์ณภัท จันทรศรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ พิมพ์ณภัท จันทรศรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้ให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์

สโมสรผู้อาวุโสแห่งเมืองกรุงเทพมหานคร (ลุมพินีฮอลล์)

กองอายุรกรรม โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โพธิ์ชัน รีสอร์ท

นอร์ทเทิร์นเฮอริเทจ รีสอร์ทแอนสปา

ผู้ให้ความสนับสนุนด้านต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์

นาวาอากาศเอกหญิงคันสนีย์ เอกเผ่าพันธ์ ผู้อำนวยการกองอายุรกรรม โรงพยาบาลภูมิพลอดุลย
เดช

ขอบคุณ

- อาจารย์ธีรวัลย์ วรรณโณทัย ผู้ก่อตั้งภาควิชาและคอยเป็นแรงผลักดันสนับสนุนนักศึกษาในด้าน
ต่างๆ
- อาจารย์ พิมพ์ณภัท จันทรศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำดีๆและความ
ช่วยเหลือ ตอบข้อสงสัยทุกคำถาม ทุกเรื่อง จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี
- พ่อ แม่และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนกำลังอาหาร และกำลังทรัพย์
- น้องๆสายรหัส ที่มาช่วยกันตัดโมเดล ตัวเล็กตัวน้อย จนออกมาเป็นรูปเป็นร่าง

สารบัญ

ห้ามฉีก ตัด หรือทำให้เสียหาย
ผู้ใดพบเห็น กรุณาแจ้งคืนได้ที่

โทรศัพท์ 0-2549-3079

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มทร.ธัญบุรี

ถ.คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

หน้า

บทคัดย่อ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

สารบัญรูปภาพ

สารบัญตาราง

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของโครงการ	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลประกอบโครงการ	4
2.1.1 คำนิยามและความหมายของโครงการ	4
2.1.2 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ	5
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	6
2.2.1 นิยามผู้สูงอายุ	6
2.2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้สูงอายุ	6
2.2.3 การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ	9
2.2.4 ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ	11
2.3 ศาสตร์การรักษาด้วย "ไคโรแพรคติก"	12
2.3.1 ความหมายของคำว่า "ไคโรแพรคติก"(Chiropractic)	13
2.3.2 แนวคิดของศาสตร์ไคโรแพรคติก(Chiropractic Concept)	13
2.3.3 การแพทย์แบบไคโรแพรคติก(Chiropractic)	13
2.3.4 การแพทย์แขนงไคโรแพรคติก(Chiropractic)	13
2.4 ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานของคลินิกผู้สูงอายุ	14
2.4.1 ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน	15
2.5 ลักษณะการบริหารงาน	16
2.5.1 ผังการจัดองค์กร	16

จ

ก

ข

ค

ง

จ

ข

ค

ง

จ

ข

ค

ง

จ

ข

ค

ง

จ

ข

ค

ง

จ

ข

2.6 ผู้ใช้โครงการ	19
2.6.1 ผู้รับบริการ	19
2.6.2 ผู้ให้บริการ	19
2.6.3 ผู้มาติดต่อ	20
2.7 หลักการออกแบบและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	20
2.7.1 หลักการออกแบบสำนักงาน	20
2.7.2 หลักการออกแบบส่วนบริการอาหารและร้านค้า	21
2.7.3 ทางลาดภายนอกอาคาร	21
2.7.4 ลิฟต์โดยสาร	24
2.8 ระบบวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง	25
2.8.1 ระบบไฟฉุกเฉิน	25
2.8.2 ระบบแสงสว่าง	26
2.8.3 ระบบประปา	27
2.8.4 ระบบระบายน้ำ	28
2.8.5 ระบบดับเพลิง	29
2.8.6 ระบบกำจัดขยะ	31
2.8.7 ระบบบำบัดน้ำเสีย	31
2.8.8 ระบบเครื่องกล	32
กรณีศึกษาที่ 1 โครงการนอร์ทเทิร์นเฮอริเทจ รีสอร์ทแอนด์สปา	33
กรณีศึกษาที่ 2 ศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	42
กรณีศึกษาที่ 3 โครงการ เฟรชชีน รีสอร์ท เชียงใหม่	49
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล	59
3.1 ผู้ให้บริการ	59
3.1.1 ฝ่ายบริหาร	59
3.1.2 ฝ่ายงานกายภาพ	60
3.1.3 ฝ่ายงานจิตเวช	60
3.1.4 ฝ่ายงานธุรการ	60
3.1.5 ฝ่ายงานจัดการทั่วไป	61
3.2 ผู้รับบริการ	61
3.2.1 ทางด้านร่างกาย	62

3.2.2	ทางด้านจิตใจ	62
3.2.3	ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ	63
3.3	ที่ตั้งโครงการ	64
3.3.1	บริบท	64
3.3.2	สภาพแวดล้อมด้านรูปธรรม	66
3.3.3	การเข้าถึง	68
บทที่ 4	รายละเอียดโครงการ	73
4.1	วัตถุประสงค์ของการออกแบบ	73
4.2	รายละเอียดของโครงการ	73
4.2.1	ส่วนทางเข้า	73
4.2.2	คลินิกสุขภาพ	73
4.2.3	สำนักงาน	73
4.2.4	HEALTH CLUB	74
4.2.5	ส่วนบริการ	74
4.2.6	งานระบบ	74
4.3	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	75
บทที่ 5	การออกแบบทางเลือก	76
5.1	แบบทางเลือกที่ 1	79
5.2	แบบทางเลือกที่ 2	81
5.3	แบบทางเลือกที่ 3	83
	สรุปทางเลือก	85
บทที่ 6	สรุปผลงานการออกแบบ	86
6.1	แนวความคิดในการออกแบบ	86
6.2	การจัดวางพื้นที่ของโครงการ	87
6.3	รายละเอียดผลงานการออกแบบโครงการภายในแต่ละส่วน	88
6.4	ทัศนียภาพภายในโครงการ	92
	บรรณานุกรม	

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แสดงการเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุ	4
2.2 แสดงกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการ	5
2.3 แสดงการจัดผังองค์กร	17
2.4 แสดงลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม	36
2.5 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร	45
2.6 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในอาคาร	45
2.7 แสดงแนวความคิดของโครงการ	51
2.8 แสดงแนวคิดในการออกแบบรูปทรงทางสถาปัตยกรรม	52
2.9 แสดงแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในของโครงการ	53
2.10 แสดงการเลือกใช้เครื่องเรือนในการตกแต่งโครงการ	55
บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล	
3.1 แสดงผังองค์กรของโครงการ	59
3.2 แสดงบริบททางด้านความเชื่อของตัวอาคาร	64
3.3 แสดงกลุ่มชาติพันธุ์ของผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่โดยรอบ	65
3.4 แสดงสถาปัตยกรรมโดยรอบ	65
3.5 แสดงอาณาบริเวณโดยรอบโครงการ (สวนลุมพินี)	66
3.6 แสดงสภาพโดยรอบอาคารที่เลือกใช้	66
3.7 แสดงบริบทโดยรอบอาคารที่เลือก	67
3.8 ศูนย์เยาวชนลุมพินี	67
3.9 ห้องสมุดประชาชน	67
3.10 แสดงการเข้าถึงจากทางถนนพระรามสี่	68
3.11 แสดงการเข้าถึงจากทางด้านถนนราชดำริ แยกศาลาแดง	68
3.12 ถนนวิฑูยบริเวณทางเข้า	69
3.13 แสดงการรับรู้ทางเข้าของอาคาร	69
3.14 การรับรู้ทางเข้าโดยตรงจากทางด้านถนนพระรามสี่	70

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

3.15	ทิศทางการวางอาคารที่ตั้งโครงการ	70
3.16	แสดงด้านหน้าอาคารทางด้านทิศใต้	71
3.17	แสดงด้านหลังอาคารด้านทิศเหนือ	71
3.18	แสดงอาคารทางด้านทิศตะวันตก	72
3.19	แสดงอาคารทางด้านทิศตะวันออก	72
บทที่ 6 สรุปผลการออกแบบ		
6.1	แสดง IMAGE & INSPIRATION ในการออกแบบ	86
6.2	แสดงการจัดผังโครงการ	87
6.3	แสดงการวางโซนนิ่งผังพื้นที่อาคารชั้น 1	88
6.4	แสดงการจัดผังพื้นที่อาคารชั้น 1	89
6.5	แสดงการวางโซนนิ่งผังพื้นที่อาคารชั้น 2	90
6.6	แสดงการจัดผังพื้นที่อาคารชั้น 2	91
6.7	แสดงทัศนียภาพส่วนประชาสัมพันธ์	92
6.8	แสดงทัศนียภาพ ส่วนพักผ่อน	92
6.9	แสดงทัศนียภาพ ส่วนห้องตรวจสุขภาพ	93
6.10	แสดงทัศนียภาพ ส่วนไคโรแพรทิกคลินิก	93
6.11	แสดงทัศนียภาพ ส่วนพักผ่อน	94
6.12	แสดงทัศนียภาพ ห้องน้ำชาย	94
6.13	แสดงทัศนียภาพ ส่วนนั่งเล่นของโครงการ	95
6.14	แสดงทัศนียภาพ ส่วนนั่งเล่นและบันได	95
6.15	แสดงทัศนียภาพ บันได	96
6.16	แสดงทัศนียภาพ ส่วนโถงลิฟต์ชั้น 1	96
6.17	แสดงทัศนียภาพ ส่วนโถงลิฟต์ชั้น 2	97
6.18	แสดงทัศนียภาพ เจ้าหน้าที่บริการ	97
6.19	แสดงทัศนียภาพ ทางเดินชั้น 2	98
6.20	แสดงทัศนียภาพ ห้องโยคะ	98

สารบัญตาราง

	หน้า
บทที่ 2	ข้อมูลทั่วไปและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2.1	แสดงกรณีศึกษาจากอาคารตัวอย่างภายในประเทศ 33
2.2	แสดงรายละเอียดพื้นฐานของโครงการนอร์ทเทอรัน เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา 34
2.3	แสดงสถิติการเข้าพักของลูกค้าตั้งแต่ปี 2545-2549 35
2.4	แสดงผลสรุปการวิเคราะห์โครงการนอร์ทเทอรัน เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา 40
2.5	แสดงข้อมูลพื้นฐานของศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 42
2.6	สรุปการวิเคราะห์โครงการศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 47
2.7	แสดงรายละเอียดพื้นฐานของ โครงการ FOUR SEASON RESORT CHIANG MAI 49
2.8	แสดงผลสรุปวิเคราะห์โครงการไฟร์ ซีซั่น รีสอร์ท เชียงใหม่ 58
บทที่ 3	การวิเคราะห์ข้อมูล
3.1	ผลการศึกษาและวิเคราะห์ทั่วไปของผู้รับบริการหลัก 62
บทที่ 5	การออกแบบทางเลือก
5.1	แสดงการเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของแบบทางเลือกทั้ง 3 ทาง 85

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตลอดจนความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ประชากรสูงวัยมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แต่ทั่วโลกต่างก็กำลังประสบกับสถานการณ์ผู้สูงอายุเช่นเดียวกัน จากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมาณการว่าในปี พ.ศ. 2553 และ 2563 ประเทศไทยจะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 11 และร้อยละ 15 ตามลำดับ ขณะที่สังคมไทยขยับสู่สังคมของผู้สูงอายุทะลุหลัก 6,800,000 คนอย่างรวดเร็วในเวลาไม่กี่ปี ซึ่งผลกระทบจากการเข้าสู่วัยชราของคนกลุ่มใหญ่กลุ่มนี้จะทำให้เกิดภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ เกิดภาวะทุพพลภาพทางสังคมรวมทั้งปัญหาสุขภาพที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สสส , 2551)

ในปัจจุบันผู้สูงอายุถูกลดบทบาททางสังคมลง อาจจะมาจากการแข่งขันจึงทำให้ผู้สูงอายุด้อยศักยภาพในสายตาของสังคม จากอดีตผู้สูงอายุเคยเป็นร่วมพิธีร่วมไร่ให้ลูกหลาน แต่ปัจจุบันกลับถูกมองว่าเป็นภาระให้ลูกหลานและสังคม รวมไปถึงการอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ที่มีการแข่งขัน ซึ่งก่อให้เกิดความกดดันและความเครียด ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ให้ทรุดโทรมลงทุกวัน หากมีสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางการพบปะกันของผู้สูงอายุ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้กับกลุ่มบุคคลวัยเดียวกันที่มีประสบการณ์ที่ต่างกัน รวมถึงโอกาสในการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เพื่อการดูแลสุขภาพตนเองอย่างมีประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ในสถานที่ผ่อนคลาย โดยเสริมสร้างในสองส่วนใหญ่ๆที่เป็นกุญแจสำคัญในการสร้างเสริมสุขภาพที่สมบูรณ์ คือ 1.)การดูแลสุขภาพกาย ไม่ว่าจะเป็นการได้รับคำปรึกษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ การออกกำลังกายที่ถูกต้อง การเลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัยและตนเอง 2.)การดูแลสุขภาพจิต ด้วยการพบปะกับกลุ่มบุคคลในวัยเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพบผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตเวช และการทำกิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อการพัฒนาและสร้างเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในสังคมไทยให้มีความสมบูรณ์และอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการมีคลับสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนนี้ เพื่อรองรับกิจกรรมด้านต่างๆของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต้องการดูแลสุขภาพตนเอง ซึ่งหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพผู้สูงอายุนั้นยังเป็นหน่วยงานที่แฝงอยู่ตามวิทยาลัยพยาบาลหรือคณะแพทย์แต่ยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำงานด้านนี้อย่างเต็มรูปแบบประกอบกับทางภาครัฐ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10

พ.ศ.2550-2554 ที่ได้มีการเน้นการพัฒนาาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภค อาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาแนวทาง ในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้อาคารที่มีลักษณะเฉพาะ เชื้อต่อผู้สูงอายุ ให้เกิดสุขภาพกายและจิตใจที่ดี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาการจัดการเนื้อที่ใช้สอย และบริเวณภายในอาคารให้ได้รับประโยชน์มากที่สุดพร้อมทั้งภาพลักษณ์บรรยากาศของการพักผ่อนให้ตรงกับประโยชน์ใช้สอยและสภาพแวดล้อม
- 1.2.3 เพื่อเรียนรู้กระบวนการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับอาคารที่เสนอแนะและปรับสภาพบริเวณพร้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการออกแบบ
- 1.2.4 เพื่อนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ในกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ในการออกแบบให้เกิดการพัฒนาทางด้านความคิด

1.3 ขอบเขตของโครงการ

จากข้อมูลการคาดประมาณประชากรของประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมาณการว่าในปี พ.ศ. 2553 และ 2563 ประเทศไทยจะมีสัดส่วน ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากอัตราการเกิดในยุค "เบบี้บูม" มีจำนวนมาก ทำให้มีจำนวนผู้สูงอายุ เกษียณอายุในสังคมปัจจุบันเป็นจำนวนมากเช่นกัน และจากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวจึงได้พื้นที่ส่วน ต่างๆดังนี้

1.3.1 ส่วนบริการทั่วไป (PUBLIC AREA)

1.3.1.1 โถงต้อนรับ

- ส่วนประชาสัมพันธ์ (INFORMATION)
- เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก (STAFF SERVICE)
- ส่วนพักคอย (WAITING AREA)
- ห้องน้ำ (TOILET)

1.3.1.2 ร้านอาหาร

- พื้นที่รับประทานอาหาร (FOOD & BEV.)
- ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม
- ซั๊กล้าง
- ส่วนเก็บเงิน (CASHIER)
- COFFEE SHOP

1.3.2 ส่วนบริการด้านสุขภาพ

1.3.2.1 คลินิกสูงอายุ

- ส่วนพักคอย
- NURSE STATION
- ห้องตรวจสุขภาพ
- ห้องพักแพทย์และพยาบาล
- ห้องน้ำ

1.3.2.2 ส่วน HEALTH CLUB

- เจ้าหน้าที่ TRAINER
- ELDERLY FITNESS
- ELDERLY SPA
- YOGA
- ห้องพยาบาล
- LOCKER + ห้องน้ำ

1.3.2.3 ส่วน ENTERTAINMENT

- เจ้าหน้าที่
- ลีลาศ
- ห้องสมุด
- MULTIMEDIA

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 มีความรู้ความสามารถในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้อาคารที่มีลักษณะเฉพาะ เชื้อต่อผู้สูงอายุ ให้เกิดสุขภาพกายและจิตใจที่ดี

1.4.2 สามารถออกแบบการจัดการเนื้อที่ใช้สอย และบริเวณภายในอาคารให้ได้รับประโยชน์มากที่สุดพร้อมทั้งภาพลักษณ์บรรยากาศของการพักผ่อนให้ตรงกับประโยชน์ใช้สอยและสภาพแวดล้อมได้

1.4.3 สามารถกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับอาคารที่เสนอแนะและปรับสภาพบริเวณพร้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการออกแบบได้

1.4.4 สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ในการออกแบบให้เกิดการพัฒนาทางด้านความคิด

บทที่ 2

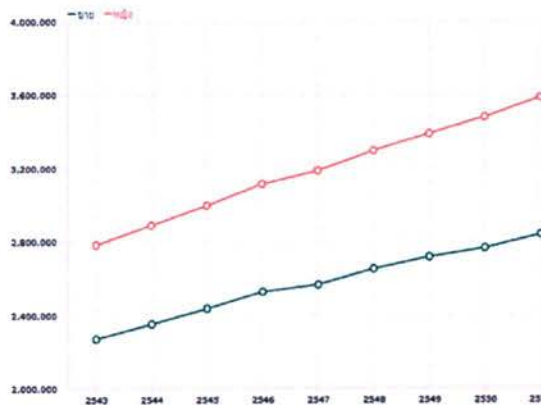
ข้อมูลทั่วไปและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลประกอบโครงการ

2.1.1 คำนิยามและความหมายของโครงการ

คำว่า **ผู้สูงอายุ** หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ซึ่งในการศึกษารวบรวมข้อมูลประชากรผู้สูงอายุได้แบ่ง ผู้สูงอายุเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้สูงอายุตอนต้น และ ผู้สูงอายุตอนปลาย **ผู้สูงอายุตอนต้น** หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60-69 ปี ทั้งชายและหญิง **ผู้สูงอายุตอนปลาย** หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 70 ปี ขึ้นไปทั้งชายและหญิง(สำนักงานสถิติแห่งชาติ:สำนักงานนายกรัฐมนตรี)ในองค์การสหประชาชาติ ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป ตามนิยามขององค์การอนามัยโลก สุขภาพหมายถึงสภาวะทางร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมทั้งการปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งทางกายและทางใจ

ปัจจุบันทางกรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญกับการเริ่มเข้าสู่ยุคของสังคมผู้สูงอายุ เนื่องจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุของพลเมืองกรุงเทพฯในทุกวันนี้มีมาก ในปี 2542 พบว่าผู้อาวุโสในกรุงเทพฯ อายุ 60 - 100 ปี มีเกือบ 500,000 คน ของพลเมืองทั้งหมดที่อยู่ในทะเบียนบ้าน 5,662,499 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2542)

ภาพที่ 2.1 แสดงการเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุ

ซึ่งผลกระทบจากการเข้าสู่วัยชราของคนกลุ่มใหญ่กลุ่มนี้จะทำให้เกิดภาวะพึ่งพาของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ เกิดภาวะทุพพลภาพทางสังคมรวมทั้งปัญหาสุขภาพ ที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สสส , 2551) ประโยชน์ที่ชัดเจนของการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ คือ การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ซึ่งมัก

เกิดขึ้นได้ง่ายในผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านกายภาพ และด้านสุขภาพจิต เนื่องจากความชรา นอกจากนั้น ยังหมายรวมถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีความ สามารถในการดำเนินกิจกรรมประจำวันที่ดีสามารถอยู่ในสังคมอันไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างต่อเนื่อง (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 27 : ศาสตราจารย์แพทย์หญิง นันทา มาระเนตร์)

2.1.2 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

ภาพที่ 2.2 แสดงกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการ

กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของโครงการ เราจะยึดกลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มผู้อาวุโสที่เกษียณอายุราชการแล้ว มีอายุตั้งแต่ 60-80 ปี มีโรคติดต่อย่างรุนแรง และต้องการที่จะดูแลสุขภาพตนเองเป็นหลัก ซึ่งในปัจจุบันผู้สูงอายุถูกลดบทบาททางสังคมลง อาจจะมาจากกระแสการแข่งขัน จึงทำให้ผู้สูงอายุด้อยศักยภาพในสายตาของสังคม จากอดีตผู้สูงอายุเคยเป็นร่วมพิธีร่วมโห่ให้ลูกหลาน แต่ปัจจุบันกลับถูกมองว่าเป็นภาระให้ลูกหลานและสังคม รวมไปถึงการอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อม ทางสังคม เศรษฐกิจ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ ที่มีการแข่งขัน ซึ่งก่อให้เกิดความกดดันและความเครียด ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ให้ทรุดโทรมลงทุกวัน และกลุ่มเป้าหมายรองอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มชาวต่างชาติที่เข้ามาใช้พื้นที่สวนสาธารณะออกกำลังกาย ซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่มาทำธุรกิจในย่านสีลม โดยสามารถเข้ามาถึงตัวโครงการได้อย่างสะดวก หากมีสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางการพบปะกันของผู้สูงอายุ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้กับกลุ่มบุคคลวัยเดียวกันที่มีประสบการณ์ที่ต่างกัน อีกทั้งมีโอกาสทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เพื่อการดูแลสุขภาพตนเองอย่างมีประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ในสถานที่ผ่อนคลาย โดยเสริมสร้างในสองส่วนใหญ่ๆที่เป็นกุญแจสำคัญในการสร้างเสริมสุขภาพที่สมบูรณ์ คือ การดูแลสุขภาพกาย ไม่ว่าจะเป็นการได้รับคำปรึกษาจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ การออกกำลังกายที่ถูกต้อง การเลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัยและตนเอง การดูแลสุขภาพจิต เพื่อการมีสุขภาพดีอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพผู้สูงอายุนั้นยังเป็นหน่วยงานที่แฝงอยู่ตามวิทยาลัยพยาบาลหรือคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยของภาครัฐ แต่ยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำงานด้านนี้อย่างเต็มรูปแบบ โดยตรงและครบวงจร

2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.2.1 นิยามผู้สูงอายุ ที่ประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุโดยองค์การสหประชาชาติในปี พ.ศ.2525 กำหนดเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลกตกลงว่า ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เรียกว่าผู้สูงอายุ

องค์การอนามัยโลก ให้ความหมายของผู้สูงอายุโดยสรุปได้ว่า หมายถึงผู้ที่มีอายุ 60 ปีหรือมากกว่าเมื่อนับตามวัย หรือผู้ที่เกษียณอายุจากการทำงานเมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจ หรือผู้ที่สังคมยอมรับว่าสูงอายุจากการกำหนดของสังคม วัฒนธรรม หรือวัยสูงอายุเริ่มต้นอย่างน้อยที่สุดเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและเป็นกระบวนการต่อเนื่องไปตลอดชีวิตเมื่อนับตามชีววิทยา

บรรลุ ศิริพานิช ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป โดยนับอายุในปีปฏิทิน ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่องค์การระหว่างประเทศได้ประชุมตกลงกันเป็นมาตรฐานสากลในการกำหนดอายุเริ่มต้นของการเป็นผู้สูงอายุ

Grandall ให้ความหมายของ "ผู้สูงอายุ" ว่าเป็นกระบวนการเจริญเติบโตไปสู่การมีวัยสูงขึ้น (The Process of Growing Older) ซึ่งปกติบุคคลจะเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงอายุ 25-30 ปีแรกของชีวิต หลังจากนั้นจะเป็นช่วงของการถดถอยลงไปเรื่อยๆ และถือว่าบุคคลที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปเป็นผู้สูงอายุ การกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความหมายของการเป็นผู้สูงอายุนั้น มีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ในงานวิจัยนี้นิยามโดยใช้ อายุ เป็นเกณฑ์ คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปเป็นผู้สูงอายุ

2.2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้สูงอายุ

ทฤษฎีของการสูงอายุสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆคือทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายุชีววิทยา ทฤษฎีทางจิตวิทยา และทฤษฎีทางสังคมวิทยา มีรายละเอียดดังนี้

2.2.2.1 ทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายุชีววิทยา (Biological Theories of Aging) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงกระบวนการสูงอายุ กลไกการสูงอายุ และปรากฏการณ์ของการสูงอายุ ซึ่งประกอบด้วยทฤษฎีย่อยได้แก่

1. พันธุกรรม (Genetic Theories) เชื่อว่าการสูงอายุเป็นลักษณะที่ เกิดขึ้นตามพันธุกรรม

2. การเสื่อมและถดถอย (Wear and Tear Theories) เชื่อว่าหลังจากการใช้งาน โครงสร้าง และการทำงานของร่างกายมีการเสื่อมสภาพ ถ้ามีการใช้งานมากจะทำให้เกิดการสูงอายุเร็วขึ้น

3. ภูมิคุ้มกัน (Immunity Theories) เชื่อว่าเมื่ออายุมากขึ้น ร่างกายจะสร้างภูมิคุ้มกันตามปกตินี้ลดลง พร้อม ๆ กับสร้างภูมิคุ้มกันชนิดทำลายตัวเองเพิ่มขึ้น ทำให้ร่างกายต่อสู้กับเชื้อโรคไม่ดีเจ็บป่วยได้ง่าย

4. คอลลาเจน (Collagen Theories) เชื่อว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุสารที่เป็นส่วนประกอบของคอลลาเจน และ โปรตีนจากเส้นใย (Fibrous Protein) จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น เกิดการจับตัวกันมาก ทำให้เส้นใยหดสั้น แข็ง ฉีกขาดง่าย

5. อนุมูลอิสระ (Free Radical Theory) เชื่อว่าเกิดจากอนุมูลอิสระ ที่เกิดขึ้นในร่างกายจากการใช้ออกซิเจน การเผาผลาญพวกโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และอื่น ๆ ซึ่งอนุมูลอิสระนี้จะทำลายเซลล์เนื้อเยื่อและอวัยวะต่าง ๆ

6. การเปลี่ยนแปลงและความผิดพลาดของเซลล์ร่างกาย (Somatic mutation and error Theories) ทฤษฎีแรกกล่าวถึง การแบ่งตัวผิดปกติ (mutation) ทำให้เกิดการสูงอายุได้เร็วขึ้น และทฤษฎีความผิดพลาด เชื่อว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะมีการเปลี่ยนโครงสร้างของ DNA และถูกส่งไปยัง RNA และ เอนไซม์ที่สังเคราะห์ใหม่ และเอนไซม์ที่ผิดปกติจะผลิตสารขึ้นภายในเซลล์ ทำให้ขบวนการเผาผลาญเสื่อม หรือสูญเสียสมรรถภาพ

7. การอดูซึมบกพร่อง (Deprivation Theory) เนื่องจากความเสื่อมที่เกิดขึ้นที่ผนังเซลล์ของระบบต่างๆ ภายในร่างกายเป็นผลทำให้การดูดซึมหรือส่งผ่านออกซิเจน สารอาหารต่างๆ ไปสู่อวัยวะต่างๆ ไม่เพียงพอ อวัยวะจึงเสื่อมลงศิริพร เกษธนัง

8. การสะสม (Accumulation Theory) มีการสะสมของสารบางอย่างซึ่งมีผลทำให้หยุดการเจริญเติบโตในผู้สูงอายุ แต่ไม่พบในเด็ก

9. ความเครียดและการปรับตัว (Stress Adaptation Theory) ความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมีผลทำให้เซลล์ตายได้ บุคคลที่ต้องเผชิญความเครียดบ่อยๆ จะทำให้บุคคลนั้นย่างเข้าสู่วัยสูงอายุเร็ว

2.2.2.2 ทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายุจิตวิทยา (Psychological Theories of Aging) ได้มีการเชื่อมโยงทฤษฎีทางชีววิทยา และสังคมวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดยเชื่อว่าการ

เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ เป็นการพัฒนาและปรับตัวของความนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจ แรงจูงใจการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะรับสัมผัส ตลอดจนสังคมที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ ซึ่งทฤษฎีจิตวิทยาเกี่ยวกับความสูงอายุมีดังนี้

1. บุคลิกภาพ (Personality Theory) กล่าวว่า ผู้สูงอายุจะมีความสุขหรือความทุกข์ ขึ้นอยู่กับภูมิลำเนา และการพัฒนาจิตใจของผู้นั้น ถ้าเติบโตมาด้วยความมั่นคงอบอุ่น มีความรักแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย เห็นความสำคัญของคนอื่น รักคนอื่น และทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างดี ก็มักจะเป็นผู้สูงอายุที่ค่อนข้างมีความสุข สามารถอยู่ร่วมกับบุตรหลานหรือผู้อื่นได้โดยไม่เดือดร้อน แต่หากเติบโตมาในลักษณะที่ร่วมมือกับใครไม่เป็น ไม่อยากช่วยเหลือผู้ใด จิตใจคับแคบ ผู้สูงอายุนั้นจะเป็นผู้ที่ไม่ค่อยมีความสุข

2. ความปราดเปรื่อง (Intelligence Theory) กล่าวว่า ผู้สูงอายุที่ยังปราดเปรื่องและคงความเป็นปราชญ์อยู่ได้ เนื่องจากยังมีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ค้นคว้าและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

2.2.2.3 ทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายสังคมนวิทยา (Sociological Theories of Aging) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงแนวโน้มบทบาท สัมพันธภาพ และการปรับตัวในสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งพยายามวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้ ผู้สูงอายุต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมไป และพยายามที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แนวคิดสังคมนวิทยา ได้แก่

1. กิจกรรม (Activity Theory) ได้อธิบายถึงสถานภาพทางสังคมของผู้สูงอายุซึ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ในทางบวก ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมกับความพึงพอใจ ในชีวิตของผู้สูงอายุ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น สถานภาพและบทบาททางสังคมจะลดลง แต่บุคคลยังมีความต้องการทางสังคมเหมือนบุคคลวัยกลางคน ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่า ผู้สูงอายุยังมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อความสุขและการมีชีวิตที่ดีเช่นเดียวกับวัยผู้ใหญ่ และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสนใจได้

2. การถอยห่าง (Disengagement Theory) ได้อธิบายว่า การที่ผู้สูงอายุพยายามแยกตัวเองออกจากสังคมนั้น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามความต้องการของร่างกายและสังคม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เป็นไปตามธรรมชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็นสากลเนื่องจากผู้สูงอายู้รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถลดลง ภาวะสุขภาพที่เสื่อมถอย รวมทั้ง

วันสุดท้ายที่ค่อย ๆ มาถึง ทำให้ผู้สูงอายุถอนตัวจากสังคม เพื่อลดความตึงเครียดและเป็นการเปิดโอกาสให้แก่คนหนุ่มสาวได้เข้ามาแทนบทบาทของตน

3. ความต่อเนื่อง (Continuity Theory) เชื่อว่า การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและแบบแผนชีวิตของแต่ละคนที่ผ่านมา ผู้ที่มีบทบาทในสังคมชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ก็ต้องมีกิจกรรมต่อไป ส่วนผู้ที่ชอบสันโดษไม่เคยมีบทบาทในสังคมมาก่อนก็ย่อมที่จะแยกตัวออกจากสังคมเมื่ออายุมากขึ้น

4. บทบาท (Role Theory) เชื่อว่า บุคคลเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุจะต้องปรับบทบาทของตนเองเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น เปลี่ยนบทบาททางสังคมและความสัมพันธ์แบบวัยผู้ใหญ่เป็นบทบาทของสังคมและความสัมพันธ์แบบคนสูงอายุ และละเว้นจากความผูกพันกับคู่สมรส เนื่องจากการตายของคู่สมรส

สรุป การสูงอายุตามแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายุชีววิทยาเกิดจากการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมของเซลล์ ที่เกิดขึ้นมาตามอายุที่มากขึ้น มีระยะเวลาการใช้งานของเซลล์มากขึ้น ทฤษฎีว่าด้วย การสูงอายุจิตวิทยาเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของความรู้สึกนึกคิด และความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเองของผู้สูงอายุ ตลอดจนสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ซึ่งมีผลต่อบุคลิกภาพของค่านั่น ทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายุสังคมวิทยา เป็นการปรับตัวของผู้สูงอายุในสังคมหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายในผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุทางด้านชีววิทยา ทางด้านจิตวิทยาและทางด้านสังคมวิทยา มาประกอบในการอธิบายการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุที่เข้มแข็ง

2.2.3 การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ

2.2.3.1 การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ (Physical Aging) ร่างกายของผู้สูงอายุจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมมากกว่าการเจริญเติบโต อัตราการเผาผลาญในร่างกายลดลง ประมาณร้อยละ 7 ในทุกๆ ปี เนื้อเยื่อในร่างกายมีแนวโน้มแห้งลงทุกปี เยื่อหุ้มต่างๆ บางลง ผิวหนังมีความยืดหยุ่นลดลง เหี่ยวและมีรอยย่นมากขึ้น ต่อมเหงื่อมีขนาดและจำนวนลดลง ผิวหนังแห้งคัน ขนและผมลดลง ร่วงและแห้งง่าย เนื่องมาจากฮอร์โมนเพศลดลง เซลล์สมองและเซลล์ประสาทลดลง ทำให้เคลื่อนไหวช้า การมองเห็น การไต่กลิ่นเสื่อมลง ทำให้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ยาก กล้ามเนื้อลีบ เล็กลง แคลเซียมสลายออกจากกระดูก ทำให้กระดูกผุและหักง่าย มีข้อเสื่อมติดแข็งและมีอาการปวด หลอดเลือดมีความยืดหยุ่นน้อยลง การไหลเวียนเลือดช้าลง หัวใจทำงาน

มากขึ้น ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายทำงานลดลง ติดเชื้อได้ง่าย ปวด ถูกลมและหลอดเลือดฝอย เสียความยืดหยุ่น การซึมซับของก๊าซออกซิเจนช้าลง เนื้อเยื่อไข่ออกซิเจนน้อยลง ติดเชื้อระบบทางเดินหายใจได้มากขึ้น ระบบทางเดินอาหาร กล่องรับรสหดตัว การดูดซึมอาหารลดลง ฟันหัก เคี้ยวอาหารลำบาก ท้องอืดได้ง่าย ทำให้เบื่ออาหาร ภาวะปัสสาวะมีความจุลดลงทำให้ปัสสาวะบ่อย ผู้ชายต่อมลูกหมากโตขึ้นทำให้ปัสสาวะลำบาก ผู้หญิงกล้ามเนื้อในอุ้งเชิงกรานหย่อนตัว ทำให้

กระบังลมหย่อนและกลั้นปัสสาวะไม่ได้หรือได้ไม่ดี ตับอ่อนผลิตฮอร์โมนอินซูลินได้ลดลงทำให้เป็นเบาหวานได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุมากขึ้นน้อยแตกต่างกันในแต่ละบุคคล คนที่ดูแลรักษาตัวเองดีจะเกิดการเปลี่ยนแปลงช้ากว่าคนปกติ คนที่ไม่แข็งแรง เจ็บป่วยบ่อยก็จะเข้าสู่วัยชราเร็วขึ้น

2.2.3.2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และจิตใจ (Psychological Aging)

การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และจิตใจเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสังคมด้วยเพราะความเสื่อมของอวัยวะต่างๆ และสภาพแวดล้อมต่างๆ จะมีผลต่ออารมณ์และจิตใจของผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และจิตใจในวัยนี้ส่วนใหญ่เป็นไปในทางลบ ได้แก่ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก สูญเสียสัมพันธภาพในครอบครัวจากบุตรหลานแยกย้ายไป ปัญหาทางด้านอารมณ์ของผู้สูงอายุยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตด้วย ถ้าผู้สูงอายุมีประสบการณ์ชีวิตวัยต้นประสบผลสำเร็จ จะมีการปรับปรุงและพัฒนาจิตใจของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีงามมากขึ้น สามารถควบคุม จิตใจได้ดีกว่าหนุ่มสาวแต่ถ้าประสบความล้มเหลวในชีวิตวัยต้นจะมีชีวิตในทางตรงกันข้าม การเปลี่ยนแปลงต่างๆทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีอารมณ์ไม่มั่นคง เมื่อผู้สูงอายุยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้จะช่วยให้ความสุขุมเยือกเย็นจะมีมากขึ้นด้วยแต่การแสดงออกจะขึ้นอยู่กับ บุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล การศึกษา ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตของคนคนนั้น

2.2.3.3 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Aging) การเปลี่ยนแปลงทางด้าน

สังคม เช่นการเกษียณอายุของผู้สูงอายุ การที่ต้องออกจากตำแหน่งหน้าที่การงาน รายได้ลดลง ทำให้ผู้สูงอายุเสียอำนาจและบทบาททางสังคมที่เคยมี การที่ผู้สูงอายุมีความเข้าใจและยอมรับได้ต่อบทบาทหน้าที่ของตนในครอบครัวและสังคมใหม่ รวมทั้งการยอมรับได้ต่อการกระทำของผู้อื่น ทำให้ผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลง การมีสัมพันธภาพต่อผู้อื่นและสังคมบางคนมีบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไป เพื่อปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยคบเพื่อนน้อยลง มีการเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมน้อยลง และมีความต้องการที่จะแยกตัวอยู่ตามลำพังเพื่อไตร่ตรองพิจารณาเรื่องราวใน

ชีวิตของตน (positive solitude) มากขึ้น โดยกลายมาเป็นผู้ที่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการพบปะสังสรรค์กับบุคคล ชอบที่จะอยู่บ้านทำกิจกรรม ตามลำพัง ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายตามความจำเป็นในชีวิต มีการเก็บสะสมทรัพย์สินสมบัติหรือวัตถุนิยมน้อยลง มีการพิจารณาร่างกายสังขารและเตรียมตัวเกี่ยวกับความตาย

สรุป การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เกิดขึ้นในผู้สูงอายุสอดคล้องกับทฤษฎีว่าด้วยการสูงอายุทางชีววิทยา ตั้งแต่ทฤษฎีว่าด้วยคอลลาเจนทำให้ผิวหนังเหี่ยวลง ทฤษฎีว่าด้วยการเสื่อมและถดถอย มีการใช้งานไปนานๆ เซลล์เสื่อมสภาพ ทฤษฎีอนุมูลอิสระที่ทำลายเซลล์และเนื้อเยื่อ ทฤษฎีภูมิคุ้มกัน ที่ลดน้อยลงทำให้ผู้สูงอายุเจ็บป่วยได้ง่าย ทฤษฎีว่าด้วยการสะสมหรือแม้แต่ทฤษฎีความเครียดและการปรับตัวก็ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆขึ้น นอกจากนี้ผู้สูงอายุจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดทางร่างกายแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นอีกมากทั้งด้านสังคม และสภาพจิตใจของผู้สูงอายุ ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของผู้สูงอายุ โดยอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับ ผู้สูงอายุ การที่ผู้สูงอายุจะมีบทบาทในสังคม มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากน้อยเพียงใดเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่ปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลง ยอมรับบทบาททางสังคมที่สูญเสีย มีการสร้างบทบาทขึ้นมาใหม่ ก็จะเข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมในสังคมได้อีก

2.2.4 ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ

จากการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุพอที่จะรวบรวมปัญหาต่างๆในผู้สูงอายุได้ดังนี้

2.2.4.1 ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่างๆ เบียดเบียน ทั้งโรคทางกาย และทางสมอง โรคสมองเสื่อม โรคหลงลืม โรคซึมเศร้าปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล ทำให้ผู้สูงอายุดูแลตัวเองได้ไม่ดีและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ลูกหลานต้องประกอบอาชีพไม่มีเวลาดูแลผู้สูงอายุ

2.2.4.2 ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่และความอบอุ่นจากลูกหลานอย่างเพียงพอ ทำให้รู้สึกเหงาอ้างว้าง และอาจจะมี ความวิตกกังวลต่างๆเช่น กังวลว่าจะถูกลูกหลาน และญาติพี่น้องทอดทิ้ง กังวลในเรื่องความตาย

2.2.4.3. ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงทางทางสังคม จากการสูญเสียอำนาจและบทบาททางสังคมผู้สูงอายุอาจจะไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมเหมือนเดิม ทำให้การเห็นคุณค่าในตัวเองลดลง ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบครอบครัวในอดีตจะเป็นครอบครัวใหญ่ ที่เรียกว่า ครอบครัวขยายทำให้มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น และเกิดความอบอุ่น ระหว่าง พ่อ แม่ และ ลูกหลาน ในปัจจุบันครอบครัวคนไทย โดยเฉพาะในเขตเมืองจะเป็นครอบครัวเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ ลูกหลานจะมาทำงานในเขตเมืองทิ้งพ่อแม่ให้เฝ้าบ้าน ทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ได้รับการดูแล และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ลูกหลานมีความกตเวทิต่อพ่อแม่ น้อยลง บวกกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจทำให้ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ถูกทอดทิ้ง ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชราเพิ่มมากขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ส่งผลให้เกิดเป็นปัญหากับผู้สูงอายุ ดังที่กล่าวมาแล้ว จากการรวบรวมการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุต้องการ การบริการด้านสุขภาพ/การรักษาเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 42.1) ต้องการ การช่วยเหลือด้านการเงิน/เงินสงเคราะห์เป็นลำดับที่สอง (ร้อยละ 40.2) และความต้องการ การมีกลุ่ม/ชมรม ผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 11.2 ความต้องการการดูแล/ผู้ดูแล และงานด้านอาชีพร้อยละ 9.4 และร้อยละ 9 ตามลำดับ ส่วนความต้องการทางด้านจิตและสังคม ของผู้สูงอายุ นั้นได้แก่ ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคมและหมู่คณะ ต้องการช่วยเหลือสังคม และมีบทบาทในสังคมตามความถนัด ต้องการมีชีวิตร่วมในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม ลดการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลง ไม่ต้องการความเมตตาสงสาร (ที่แสดงออกโดยตรง) การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในกิจกรรมต่างๆของครอบครัว ชุมชน สังคม ได้พบปะสังสรรค์กัน ปรีกษาหารือในการที่

จะช่วยเหลือสังคมได้ด้วย สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจในตนเอง พึ่งพอใจในชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี และเหมาะสม กล่าวคือเป็นทั้งผู้ให้ และผู้รับประโยชน์จากสังคมเสมอเหมือนสมาชิกอื่นๆ ในสังคม และช่วยให้ลดปัญหาต่างๆ ของผู้สูงอายุได้

2.3 ศาสตร์การรักษาด้วย "ไคโรแพรคติก"

ไคโรแพรคติก(Chiropractic) เป็นการแพทย์แขนงใหม่ที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากไคโรแพรคติก เป็นการรักษาและบรรเทาอาการของโรคที่ไม่ต้องใช้ยา ไม่ต้องฉีดยา ไม่ต้องผ่าตัด แต่ไคโรแพรคติกเป็นการตรวจรักษาโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสาขาไคโรแพร

คติกที่มีความปลอดภัยเป็นอย่างมากและเหมาะกับคนทุกวัยจึงทำให้การรักษาแบบไโครแพรคติก (Chiropractic) ได้รับความสนใจอย่างมาก

2.3.1 ความหมายของคำว่า “ไโครแพรคติก”(Chiropractic) หมายถึงการรักษาด้วยมือ โดยตรวจและหาสาเหตุของการเจ็บป่วยนั้นว่าเกิดจากระบบประสาทส่วนใดที่ทำงานผิดปกติ (มักมีสาเหตุจากกระดูกสันหลังคลาดเคลื่อนจนรบกวนระบบประสาท) แล้วจึงทำการรักษาและฟื้นฟูร่างกายโดยการจัดกระดูกสันหลังให้เข้าที่เข้าทางกลับคืนสู่สภาพปกติซึ่งจะส่งผลให้ระบบประสาทที่ถูกรบกวนจากกระดูกสันหลังคลาดเคลื่อนนั้นทำงานได้เต็มประสิทธิภาพเหมือนเดิม อาการเจ็บป่วยจึงบรรเทาและหายได้โดยวิธีการรักษาแบบไโครแพรคติก

2.3.2 แนวคิดของศาสตร์ไโครแพรคติก(Chiropractic Concept)มีอยู่ว่าร่างกายของคนเรามีความสามารถในการรักษาตัวเองได้หากระบบต่างๆของร่างกายทำงานได้เต็มประสิทธิภาพโดยไม่ถูกรบกวน การเจ็บป่วยเกิดจากการที่ระบบประสาทที่เป็นตัวควบคุมการทำงานอวัยวะต่างๆของร่างกายถูกรบกวนจนส่งผลให้เกิดอาการเจ็บป่วย.

2.3.3 การแพทย์แบบไโครแพรคติก(Chiropractic)ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับกระดูกสันหลัง ระบบประสาท ความสมดุลโครงสร้างของร่างกายและโภชนาการ การรักษาแบบไโครแพรคติกสามารถบรรเทาและรักษาอาการเจ็บป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการฟื้นฟูปัญหาที่เกี่ยวกับกระดูกและกล้ามเนื้อเช่น อาการปวดหลัง ไหล่ คอ กล้ามเนื้อตึง ข้ออักเสบ ปวดศีรษะ และโรคที่เกิดจากการทำงานเช่น ออฟฟิศซินโดรม.

2.3.4 การแพทย์แขนงไโครแพรคติก(Chiropractic) จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างระบบประสาทที่ควบคุมการทำงานของอวัยวะทั้งหมดของร่างกายและการจัดกระดูกสันหลังที่คลาดเคลื่อน(เนื่องจากการเคลื่อนไหว ก้ม เงย บิดตัวจนกระดูกสันหลัง ไช้สันหลังและระบบประสาทอยู่ในลักษณะที่ผิดไปจากปกติ)ให้กลับมาทำงานได้เหมือนเดิมหรือใกล้เคียงของเดิมให้มากที่สุด ดังนั้นไโครแพรคติกจึงเป็นการดูแลโครงสร้างของร่างกาย(กระดูกสันหลัง)ให้อยู่ในภาวะปกติและทำงานร่วมกับระบบประสาทได้อย่างเต็มที่ การที่ระบบประสาทถูกรบกวนจนทำงานผิดปกติซึ่งเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยต่าง ๆ นั้นมีสาเหตุมาจากกระดูกสันหลังคลาดเคลื่อนเป็นปัญหาที่พบได้บ่อยที่สุด ดังนั้นหากใช้การแพทย์แบบไโครแพรคติก(Chiropractic)จัดกระดูกสันหลังให้เข้าที่หรือกลับคืนสู่ตำแหน่งเดิมก็จะเป็นการบรรเทาและรักษาอาการเจ็บป่วยได้แต่ไโครแพรคติกต้องทำโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเท่านั้น(Doctor of Chiropractic).

2.4 ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานของคลินิกผู้สูงอายุ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานนี้เป็นข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคลินิกผู้สูงอายุซึ่งครอบคลุมในเรื่องทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ทรัพยากรที่เหมาะสม ระบบงานหรือกระบวนการทำงานที่เหมาะสม และระบบติดตามประเมินคุณภาพ ซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนการทำงานและนำไปสู่กิจกรรมพัฒนาคุณภาพการให้บริการในคลินิกผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานนี้มุ่งหมายที่จะใช้เป็นพื้นฐานสำคัญในการ

1. ประเมินการจัดบริการในคลินิกผู้สูงอายุ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของหน่วยงาน
2. ประเมินการให้บริการเฉพาะของหน่วยงานที่ให้บริการผู้สูงอายุ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานสำหรับคลินิกผู้สูงอายุนี้ เป็นเพียงแนวทางเพื่อให้โรงพยาบาลที่มีการให้บริการในรูปแบบคลินิกผู้สูงอายุมีรูปธรรมของการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น โดยให้แต่ละแห่งเลือกและปรับใช้ให้เหมาะสมตามศักยภาพและสถานการณ์ โดยยึดหลักการสำคัญคือ

1. ผู้สูงอายุได้รับบริการที่ดีที่สุดภายใต้ศักยภาพ สถานการณ์ และทรัพยากรของโรงพยาบาล
2. ทีมงานของคลินิกผู้สูงอายุทำงานด้วยใจ ร่วมใจทำ ทำด้วยใจที่มุ่งมั่น ทำด้วยความเข้าใจในข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน
3. มีการออกแบบระบบงานหรือกระบวนการทำงาน เพื่อป้องกันปัญหา และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามนโยบายหรือจุดยืนของโรงพยาบาลด้านการให้บริการผู้สูงอายุหัวใจสำคัญของการพัฒนาตามข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานหัวใจสำคัญของการพัฒนาตามข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานคือ การวิเคราะห์หาจุดอ่อนในระบบที่เป็นอยู่ และดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง วิธีการในการใช้ข้อกำหนดและมาตรฐานนี้ได้แก่

1. วิเคราะห์หาจุดอ่อนในระบบที่เป็นอยู่ คือ การที่ทีมงานหรือหน่วยงานมาร่วมกันพิจารณาข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานว่า ประเด็นใดคือสิ่งที่หน่วยงานทำได้ดีแล้ว ประเด็นใดยังเป็นจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นแยกแยะออกเป็นประเด็นที่ต้องปรับปรุงซึ่งสามารถทำได้ง่าย และประเด็นที่ต้องปรับปรุงซึ่งมีความซับซ้อนหรือยากลำบาก กำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อปรับปรุง พร้อมทั้งระบุทีมงานหรือบุคคลผู้รับผิดชอบ ในช่วงนี้จะเป็นการทำความเข้าใจกับความมุ่งหมายหรือประโยชน์ของข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานด้วย ไม่ควรจะไปโดยปราศจากความเข้าใจในความมุ่งหมายหรือประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

2. ดำเนินการปรับปรุงหรือจัดวางระบบใหม่ โดยคัดเลือกประเด็นที่สามารถกระทำได้ง่าย มาดำเนินการก่อน

3. ทบทวนข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานเป็นระยะ เพื่อดูความก้าวหน้าในการปรับปรุง และหาโอกาสพัฒนาที่จะทำให้ดีขึ้น เป็นระบบมากขึ้น เชื่อมโยงประสานกันได้ดีขึ้น ครอบคลุมมากขึ้น ใช้นวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้น มีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้น

4. จัดทำนโยบายและวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร อย่างสั้นๆ และง่ายต่อการนำไปใช้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าระบบงานที่ปรับปรุงนั้นจะยั่งยืน

2.4.1 ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐาน

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ มีการกำหนดพันธกิจ ขอบเขต เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดบริการคลินิกผู้สูงอายุของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 2 การจัดองค์กรและการบริหารมี การจัดองค์กร และการบริหารในลักษณะที่เอื้อต่อการให้บริการผู้สูงอายุตามพันธกิจที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 3 การจัดการทรัพยากรบุคคลมี การจัดการ ทรัพยากรบุคคลเพื่อให้บริการผู้สูงอายุได้ตามพันธกิจที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 4 การพัฒนาทรัพยากรบุคคลมีการเตรียมความพร้อม เพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านการคัดกรอง การควบคุมป้องกันโรค การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 5 คู่มือและวิธีปฏิบัติ มีคู่มือและวิธีปฏิบัติเป็นลาย ลักษณ์อักษร ซึ่งครอบคลุมถึงความรู้และหลักการของวิชาชีพที่ทันสมัยสอดคล้องกับพันธกิจใน การให้บริการผู้สูงอายุ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 6 สิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม อาคาร สถานที่ เอื้ออำนวยต่อการให้บริการผู้สูงอายุอย่างสะดวก ปลอดภัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 7 เครื่องมือ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก มี เครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้บริการผู้สูงอายุได้อย่างปลอดภัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 8 ระบบงาน/กระบวนการให้บริการมีระบบงาน / กระบวนการให้บริการผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ

ข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานที่ 9 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพมีกิจกรรมติดตาม ประเมินและพัฒนาคุณภาพของการให้บริการผู้สูงอายุโดยการทำงานเป็นทีม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.5 ลักษณะการบริหารงาน

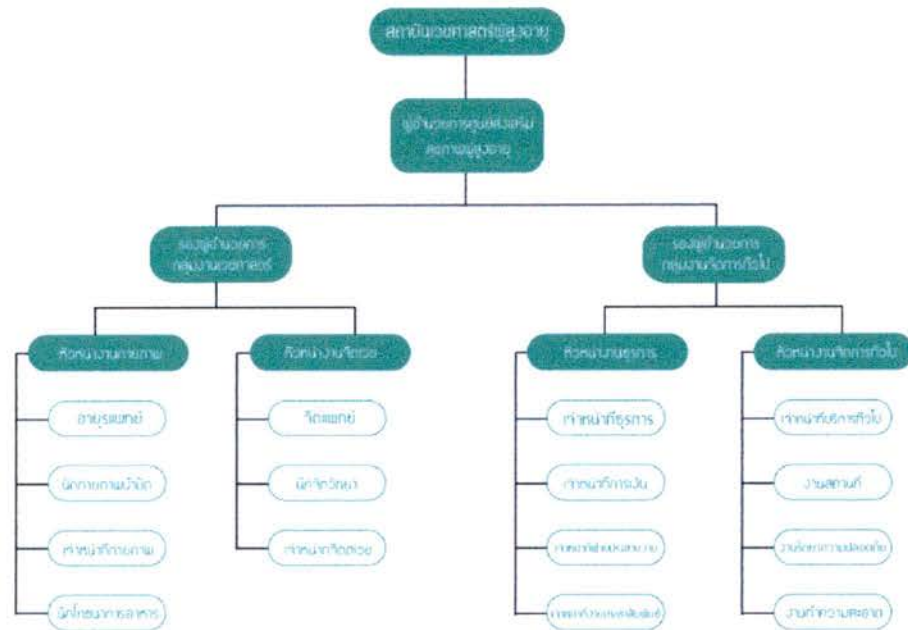
การจัดการบริหารองค์กรของ HEALTH CENTER

การจัดองค์กร หมายถึง การจัดแบ่งคนทำงาน โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้ทำเป็นแผนกๆ แต่ละงานจะสอดรับในฐานะเป็นองค์กรเดียวกัน จำเป็นต้องให้สายงานบังคับบัญชาชัดเจนและมีการสื่อสารที่ดีด้วย ลักษณะการจัดผังองค์กรนั้นจะเป็นในรูปใดย่อมขึ้นอยู่กับสถานส่งเสริมสุขภาพนั้นๆ ว่ามีขอบเขตของการให้บริการมากน้อยแค่ไหน

ในที่นี้ได้ศึกษาการจัดการบริหารงานองค์กรของโครงการ ELDERLY HEALTH PROMOTION CENTER ซึ่งเป็นผู้ให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อการมีสุขภาพกาย-ใจที่สมบูรณ์

2.5.1 ผังการจัดองค์กร (ORGANIZATION CHART)

ผู้ให้บริการของโครงการศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ คือ มีการบริหารงานตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.3 ฝัองค์กร

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผู้ให้บริการ ทำให้เกิดโปรแกรมดังต่อไปนี้

2.5.1.1 ฝ่ายบริหาร

ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ จะทำงานโดยมีหน้าที่บริหารและรับคำสั่ง โดยตรงจากสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และบริหารจัดการงานภายในศูนย์ให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

รองผู้อำนวยการฝ่ายเวชศาสตร์ มีหน้าที่ดูแลและบริหารควบคุมงานในส่วนของศาสตร์ทางการแพทย์ในการส่งเสริมบำบัด สุขภาพของผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการภายในโครงการ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่เรื่องการตรวจวินิจฉัย ให้คำปรึกษา โดยหมายรวมถึงทั้งทางด้านกายภาพและจิตเวช

รองผู้อำนวยการฝ่ายจัดการทั่วไป มีหน้าที่ดูแลและบริหารควบคุมงานในส่วนของกลุ่มงานธุรการ และการจัดการทั่วไป ซึ่งจะครอบคลุมงานด้านการบริการในส่วนงานต่างๆ

2.5.1.2 ฝ่ายงานกายภาพ

อายุรแพทย์ ทำหน้าที่ตรวจวินิจฉัยให้คำปรึกษาโดยเฉพาะตัวบุคคล เพื่อการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับปัญหาทางสุขภาพ

นักกายภาพบำบัด นักกายภาพในส่วนนการบริการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุที่มา ออกกำลังภายในส่วนการให้บริการต่างๆภายในโครงการ

เจ้าหน้าที่กายภาพ เป็นคนทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลใกล้ชิดในการทำกิจกรรม ของผู้สูงอายุทั้งในส่วนกิจกรรมบำบัด และฟิตเนสสูงอายุ สาเหตุที่ต้องมีเนื่องจากวัยสูงอายุเป็นวัย ที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด

นักโภชนาการอาหาร นอกจากการออกกำลังกายหรือการทำกิจกรรมกายภาพส่วน หนึ่งส่งผลกับสุขภาพโดยตรงคืออาหารการกินที่กินเข้าไป เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่มีผลระยะ ยาวจึงมีการจัดส่วนบริการด้านอาหารเพื่อสุขภาพโดยมีการทำสำรวจ แล้วสรุปผลเพื่อการจัด รายการอาหารที่เหมาะสมและสร้างเสริมสุขภาพในการกินให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการในโครงการ

2.5.1.3. ฝ่ายงานจิตเวช

จิตแพทย์ นอกจากการสร้างเสริมสุขภาพทางด้านกายภาพแล้ว ทางด้านจิตใจก็ เป็นส่วนที่ทำให้สุขภาพกายดีหรือแย่ตามไปด้วย ดังนั้นการที่มีจิตแพทย์เพื่อปรึกษาให้คำแนะนำ จึงสำคัญเช่นเดียวกับการออกกำลังกายหรือการทำกิจกรรมสร้างเสริมทางกายภาพ

นักจิตวิทยา มีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านจิตวิทยา ไม่ว่าจะเป็นการจัดกลุ่ม พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆที่ช่วยบำบัดจิตใจให้มีสภาวะทางจิตที่ดี

2.5.1.4. งานฝ่ายธุรกิจ

เจ้าหน้าที่ธุรการ มีหน้าที่ดำเนินงานด้านเอกสารของหน่วยงานภายในโครงการ ทั้งหมดทั้งการติดต่อภายในและหน่วยงานภายนอก

เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน หน้าที่ทางการเงินที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่าง ภายในโครงการเป็นฝ่ายที่ต้องทำบัญชีรายรับ-จ่าย ของโครงการ

เจ้าหน้าที่ประสานงาน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั้งกับหน่วยงานภายในและ หน่วยงานภายนอกเพื่อการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ซึ่งต้องประสานกับเจ้าหน้าที่ธุรการ โดยตรง

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เป็นส่วนงานที่มีหน้าที่ประกาศประชาสัมพันธ์งาน กิจกรรมที่มีอยู่ในโครงการ หรือกิจกรรมพิเศษที่จะจัดขึ้นในโครงการ เพื่อการดำเนินกิจการที่สั้น ไหลขององค์กร

2.5.1.5. ฝ่ายงานจัดการทั่วไป

เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป มีหน้าที่บริการผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้โครงการ อำนวยความสะดวกในการเข้ามาใช้บริการของทางโครงการ

ฝ่ายงานสถานที่ เป็นส่วนงานที่มีหน้าที่จัดการดูแลรักษา ส่วนของอาคารสถานที่ทั้งหมดของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสถานที่ ดูแล ซ่อมบำรุง และดูแลความเรียบร้อยโดยรวมของอาคารสถานที่ของโครงการ

ฝ่ายรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของทั้งโครงการโดยแบ่งหน้าที่งานออกเป็นส่วนต่างๆและมีการแบ่งกะ

ฝ่ายงานทำความสะอาด เรื่องของความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสุขลักษณะที่ดี เพราะความสะอาดเป็นพื้นฐานของสุขภาพที่ดี โดยเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจะทำงานกระจายตามส่วนต่างๆของโครงการ โดยมีโซนการรับผิดชอบของรายบุคคล

2.6 ผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการสามารถแยกประเภทของผู้ใช้โครงการ ออกเป็น 3 ประเภท

2.6.1 ผู้รับบริการ

ผู้รับบริการ คือ กลุ่มคนที่เข้ามาใช้บริการของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุที่เข้ามาออกกำลังกาย พบแพทย์ในคลินิกสูงอายุ หรือแม้กระทั่งเข้ามารับประทานอาหารเช้าเพื่อสุขภาพในโครงการ โดยส่วนใหญ่ของผู้ที่เข้ามาใช้บริการโครงการจะเป็นผู้สูงอายุในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งการเข้ารับบริการนั้นทางโครงการได้มีการแบ่งส่วนในการให้บริการตามความเหมาะสมของผู้รับบริการ

2.6.2 ผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการ คือ เจ้าหน้าที่ของโครงการฝ่ายต่างๆ และพนักงานบริการ อำนวยความสะดวกในงานส่วนต่างๆของโครงการ ลักษณะการเข้าถึงภายในโครงการ จะใช้ทางเข้าที่แยกจากผู้รับบริการซึ่งเป็นเส้นทางในการขนส่งและบริการด้วย จะมีที่จอดรถสำหรับพนักงาน และเจ้าหน้าที่ซึ่งแยกจากผู้รับบริการ ตัวอย่างผู้ให้บริการ เช่น พนักงานส่วนสำนักงาน พนักงานส่วน

กายภาพ พนักงานส่วนร้านอาหาร พนักงานส่วนต้อนรับ พนักงานส่วนแม่บ้าน ซึ่งในการเข้าออก จากการทำงาน คือเวลาเปิดปิดของแต่ละส่วน แต่ส่วนสำนักงานจะทำงานตั้งแต่ 9.00 – 18.00 น.

2.6.3 ผู้มาติดต่อ

ผู้มาติดต่อ คือ ผู้ที่มาติดต่อสอบถามข้อมูลเรื่องการรับบริการทางด้านสุขภาพต่างๆกับ ทางโครงการ หรือไม่ว่าจะเป็น ส่งของภายในโครงการ

2.7 หลักการออกแบบและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 หลักการออกแบบสำนักงาน

การจัดสำนักงานส่วนใหญ่จะตัดแบ่งตามแผนกกันออกไปตามความเหมาะสมโดยมี เกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้

2.7.1.1 พิจารณาจากลักษณะและขนาดของอาคาร

2.7.1.2 ลักษณะของการใช้พื้นที่ในอาคาร

2.7.1.3 จำนวนบุคลากรในโครงการ

2.7.1.4 พิจารณาการจัดองค์กรและสายการบังคับบัญชา

2.7.1.5 ความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยงาน

รูปแบบการจัดสำนักงาน

1.การจัดแบบแยกห้องโดยเฉพาะ หลักการ คือ การติดต่อในแต่ละส่วนโดยใช้ ทางเดินร่วมCORRIDOR เป็นทางเชื่อมระหว่างหน่วยงานต่างๆ ลักษณะนี้มีข้อดีอยู่ที่การทำงานที่เป็นส่วนตัว แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูง สิ้นเปลืองเนื้อที่ใช้สอย เพอร์นิเจอส่วนใหญ่จะมีการจัดใน ลักษณะเรียงกันเป็นแถวหรือแบบเรขาคณิต การจัดแบบแยกห้องสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1.1จัดแบบห้องเดี่ยวสำหรับบุคคล การจัดสำนักงานประเภทนี้จะพบมากใน สำนักงานที่มีความลึกไม่มาก FUNCTION หลักมี 2 ส่วนใหญ่คือ โถงทางเดินร่วมห้องทำงานเล็กๆ หลายๆห้อง

1.2จัดแบบเป็นห้องทำงานกลุ่ม สำหรับการงานเป็นกลุ่มๆละ 10-15 คน/ห้อง ขนาดกลางลักษณะการจัดสำนักงานแบบนี้จะใช้ในระดับผู้อำนวยการ

2.การจัดสำนักงานแบบเปิดโล่งตลอด (OPEN LAY-OUT PLAN) การจัด

สำนักงานลักษณะนี้ จะส่งผลให้พนักงานมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง พื้นที่ในการจัดสำนักงานทั่วไปสำหรับพนักงานจะใช้พื้นที่ ประมาณ 7.50-8.50 ตร.ม./ 2 คน หรือพื้นที่ต่ำที่สุด ประมาณ 4-5 ตร.ม./ 2 คน สำนักงานแบบนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

2.1การจัดสำนักงานแบบเปิดตลอด เป็นการวางผังแบบเปิดตลอด เพื่อให้ได้พื้นที่ใช้สอยอย่างเต็มที่และเน้นการติดต่อภายในหน่วยงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงาน

2.2การจัดแบบ LANDSCAPE เป็นแนวคิดในการจัดแบบเปิดจากระบบเก่า โดยมีแนวความคิดในทางการติดต่อประสานงานระหว่างพนักงานในส่วนทำงานเป็นหลักใหญ่ การจัดโต๊ะทำงานเป็นกลุ่มโดยเลือกผู้มาติดต่อกันมากที่สุดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

2.7.2 หลักการออกแบบส่วนบริการอาหารและร้านค้า

ลักษณะการจัดส่วนบริการรับประทานอาหารภายในโครงการสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบดังนี้

1.แบบจัดเป็นร้านอาหาร คือการจัดแบ่งบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็น ร้านๆ แต่ละร้านจะมีบริเวณประกอบอาหาร บริเวณขายอาหาร และบริการแก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ

2.การจัดแบบคาเฟ่เทอเรีย เป็นการบริการอาหารโดยการที่ให้ผู้รับบริการทุกคนบริการตนเอง โดยจัดเป็นเคาน์เตอร์จำหน่ายอาหารผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกันเดินไปรับอาหารจากเคาน์เตอร์เริ่มจากตอนต้นของเคาน์เตอร์และเดินไปสุดเพื่อจ่ายเงิน

3.การจัดแบบ CANTEEN การบริการออกแบบ CANTEEN ไม่มีการจำหน่ายอาหารหนักและเบาแต่เป็นอาหารว่างจำหน่ายได้ตลอดวัน เหมาะสำหรับสถานศึกษาบริการจัดแบบ CANTEEN สามารถเป็นจุดมุมหนึ่งของห้องอาหารตามจุดต่างๆของสถานที่

2.7.3 ทางลาดภายนอกอาคาร

2.7.3.1 ทิวไป

1. ทางลาดควรมีการก่อสร้างให้มีความคงทน แข็งแรงสมบูรณ์ สามารถรับน้ำหนักได้อย่างน้อย 300 กิโลกรัมต่อตารางเมตร องศาของควมลาดชันควรค่อยเป็นค่อยไป และราบเรียบที่สุดเท่าที่สภาพแวดล้อมอำนวย

2. ทางลาดที่ไม่มีผู้คุมหรือผู้ดูแล ควรมีการก่อสร้างอย่างปลอดภัยและมั่นคงอย่างที่สุด ทางลาดควรมีสีที่เปรียบเทียบกับให้เห็นความแตกต่าง ระหว่างทางลาดและสภาพแวดล้อม ดังนั้นการก่อสร้างควรทำตามกฎเกณฑ์ในการออกแบบทางลาดภายนอกอาคาร

3. ทางลาดต้องจัดให้มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่งหรือหมายเลขชั้นของอาคารที่ผู้พิการทางการมองเห็นสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

4. จัดให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ในบริเวณทางลาด ที่จัดไว้ให้แก่ผู้พิการ

5. บริเวณที่ต้องใช้ทางลาดยาวกว่า 9,000 มิลลิเมตร ควรจัดให้มีบันไดควบคู่กันไป

6. ทางลาดแบบชั่วคราว / ทางลาดแบบไม่ถาวร จัดเป็นทางเลือก และความจำเป็นอย่างหนึ่งในบางสถานการณ์ เช่น ทางลาดเข้าออกสถานที่จัดงาน อาคารจัดงานแบบชั่วคราว หรือเพื่อเป็นทางเลือกของคนเดินเท้าสำหรับท่าที่มีการซ่อมและเป็นทางเข้า / ออกสู่ตัวยานพาหนะหรือรถประจำทางสำหรับผู้พิการและบุคคลทั่วไป เป็นต้น

2.7.3.2 พื้นผิว

1. พื้นผิวทางลาดต้องมีลักษณะที่ไม่ลื่น ไม่มีความมัน

2. พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับพื้นทางลาดต้องเรียบ ไม่สะดุด

2.7.3.3 ตำแหน่ง

ทางลาดควรเป็นทางตรง หากจำเป็นที่ต้องจัดทำทางเลี้ยวควรจัดให้อยู่ในระนาบ

2.7.3.4 ความลาดชัน

1. ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1: 12 และมีความยาวช่องละไม่เกิน 6,000 มิลลิเมตร

2. ความลาดชันที่เหมาะสมอยู่ที่ 1: 20 หรือไม่เกิน 1 : 12

2.7.3.5 ขนาด

1. ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวรวมกันตั้งแต่ 6,000 มิลลิเมตร ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

2. ความกว้างที่เหมาะสมสำหรับการสัญจรทางเดียวคือ 1,500 มิลลิเมตร

3. ความกว้างที่เหมาะสมสำหรับทางสัญจรสองทางคือ 1,800 มิลลิเมตร

4. ความยาวระหว่างทางลาดถึงพื้นที่ชันพัก ให้มีความยาวระหว่าง 5,000 – 10,000 มิลลิเมตร สำหรับความลาดชัน 1: 15 ถึง 1: 12 หรือน้อยกว่า 5,000 มิลลิเมตร สำหรับทางลาดชันที่มีความชัน 1:12 ถึง 1:15

2.7.3.6 ชานพัก

1. ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6,000 มิลลิเมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

2. ในบริเวณก่อนขึ้นทางลาดจะต้องมีพื้นที่ว่าง ยาวไม่ต่ำกว่า 1,500 มิลลิเมตร

3. ทางลาดควรมีพื้นที่บริเวณต้นทาง ปลายทาง และมีจุดหยุดพักทุกช่วงที่เปลี่ยนทิศทางการลาด

4. ทางที่เป็นทางตรง และทางลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงทิศทาง 90 องศา และเปลี่ยนทิศทาง 180 องศา จุดหยุดพักควรมีไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด

5. จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดควรปราศจากประตูเปิด-ปิด

2.7.3.7 ราวจับและขอบกันตก

1. ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2,500 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้านโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- มีลักษณะกลม ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น

- มีเส้นผ่านศูนย์กลางระหว่าง 30-40 มิลลิเมตร

- สูงจากพื้นระหว่าง 800-900 มิลลิเมตร

2. ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 120 มิลลิเมตร และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ

3. ราวจับต้องยึดต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่เกิดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของผู้พิการทางการมองเห็น

4. ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาด ไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร

5. ราวจับทั้งสองฝั่งควรเป็นแบบ 2 ราวต่อเนื่องตั้งแต่จุดเริ่มจนถึงจุดสิ้นสุดของทางลาด (สำหรับทางลาดที่มีความยาวมากกว่า 2,500 มิลลิเมตร) ราวจับบนควรอยู่เหนือจากพื้นทางลาดระหว่าง 800-900 มิลลิเมตร ส่วนราวจับที่สองควรอยู่เหนือพื้นทางลาดระหว่าง 700-750 มิลลิเมตร

6. ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวทางลาดไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร และมีราวกันตก

2.7.4 ลิฟต์โดยสาร

2.7.4.1 ตัวลิฟต์

1. ขนาดของห้องภายในลิฟต์ ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1,100 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1,400 มิลลิเมตร
2. ตัวอย่างแบบและขนาดของลิฟต์ที่มีประตูทางเข้าบริเวณกลางตัวลิฟต์
3. ตัวลิฟต์ควรมีความสูงอย่างน้อย 2,300 มิลลิเมตร
4. ลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ ต้องสามารถขึ้นลงได้ทุกชั้น มีระบบควบคุมลิฟต์ ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถควบคุมเองได้ ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และจัดไว้ในบริเวณที่สามารถใช้ได้สะดวก

2.7.4.2 โถงหน้าลิฟต์

1. มีป้ายแสดงหมายเลขชั้น เพื่อแสดงทิศทางบริเวณโถงหน้าลิฟต์ ติดอยู่ในตำแหน่งที่เป็นได้ชัดเจน
2. พื้นทีบริเวณโถงหน้าลิฟต์ต้องไม่มีอุปสรรคกีดขวาง ทางเข้า – ออก ของผู้โดยสาร และทางเชื่อมต้องมีขนาดกว้างพอสำหรับผู้โดยสารทุกสภาวะ เป็นพื้นที่ว่างอย่างน้อย 1,500 x 1,500 มิลลิเมตร
3. ควรจัดเตรียมที่นั่งไว้ทุกชั้นเพื่อรองรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ที่สามารถเดินได้ด้วยตนเอง สามารถใช้นั่งระหว่างรอขึ้น-ลงลิฟต์ได้

2.7.4.3 ประตูลิฟต์

1. สีของประตูลิฟต์ควรตัดกับสีของบริเวณรอบๆตัวลิฟต์ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการสังเกตของผู้พิการทางการมองเห็น
2. ช่องประตูลิฟต์ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร
3. ประตูลิฟต์ต้องมีระบบแสงเพื่อป้องกันไม่ให้ประตูลิฟต์หนีผู้โดยสาร
4. ลิฟต์ระหว่างสองชั้นอาจทำประตูสองข้างตรงกันข้ามได้ เพื่อผู้ใช้เก้าอี้เข็นคนพิการจะได้ไม่ต้องกลับรถ
5. ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ช่องประตูด้านนอกของลิฟต์ที่จัดไว้ให้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้

2.7.4.4 ภายในลิฟต์

ควรหลีกเลี่ยงการติดกระจก เนื่องจากจะทำให้ผู้ที่มิอุปสรรคในกามองเห็นเกิดการ
สับสน

2.7.4.5 ราวจับ

มีราวจับโดยรอบภายในลิฟต์ โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ทำด้วยวัสดุเรียบร้อย มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่มีอันตรายในการจับและไม่ลื่น
- มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 30 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 40

มิลลิเมตร

- สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

2.7.4.6 ปุ่มกดและป้าย

1. ป้ายสัญลักษณ์อัตโนมัติแสดงตำแหน่งของชั้นจะต้องใช้งานสะดวก ง่ายต่อการ
มองเห็นและการอ่าน

2. ปุ่มกดล่างสุดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ปุ่มกดบนสุดอยู่สูงไม่
เกินกว่า 1,200 มิลลิเมตร และห่างจากมุมภายในลิฟต์ไม่น้อยกว่า 400 มิลลิเมตร ในกรณีทีลิฟต์มี
ขนาดกว้างและยาวน้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

3. แผงควบคุมควรจัดให้มีปุ่มกดล่างสุดสูงไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และปุ่มกด
บนสุดอยู่สูงไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร ทั้งนี้ปุ่มกดฉุกเฉินควรจัดอยู่ในบริเวณล่างสุดของแผงควบคุม
ซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่า 900 มิลลิเมตร

4. ปุ่มกดลิฟต์มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 20 มิลลิเมตรและมีอักษร
เบรลล์ประกอบอยู่ด้านซ้ายของปุ่มกดของลิฟต์ โดยมีลักษณะเป็นตัวเลขอารบิกหรือเป็น
สัญลักษณ์ เมื่อกดปุ่มต้องมีเสียงดังและมีแสง

5. ไม่มีสิ่งกีดขวางบริเวณปุ่มกดลิฟต์

6. ควรมีทั้งสัญญาณเสียงและภาพในการเตือนผู้ใช้ในตัวลิฟต์ ในกรณีลิฟต์ถึงชั้น
ที่ต้องการ และเมื่อลิฟต์หยุดขึ้น-ลง หรือในกรณีฉุกเฉิน

7. ปุ่มควบคุมเสียงต้องอยู่สูงจากพื้นไม่ต่ำกว่า 900 มิลลิเมตร และสูงจากพื้นไม่
เกินกว่า 1,200 มิลลิเมตร

2.8 ระบบวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 ระบบไฟฉุกเฉิน (ENERGENCY SYSTEM) เลือกใช้ระบบไฟฉุกเฉินแบบดีเซล
(GENERATOR SET) ซึ่งเป็นระบบทำงานอัตโนมัติ จะมีสวิตช์สับเปลี่ยนจ่ายไฟฟ้าที่สำคัญ
ภายใน 10 วินาที หลังจากระบบไฟฟ้าดับลง ระบบไฟฟ้าสำรองจะจ่ายไฟให้แก่ระบบ FIRE
ALARM ระบบพัดลมระบายอากาศบริเวณบันไดหนีไฟ ระบบปั้มน้ำดับเพลิง และระบบไฟส่อง

สว่าง ประมาณ 30 % ของเวลาปกติขนาดและตำแหน่งของห้องกำเนิดไฟฟ้า ควรอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับห้องหม้อแปลง และจะอยู่ในบริเวณที่สามารถระบายอากาศได้ เพราะเนื่องจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าใช้น้ำมันจึงมีควันมาก แต่โดยทั่วไปแล้วควรมีขนาดดังนี้คือ

กว้าง	4.00-5.00	เมตร
ยาว	5.00-10.00	เมตร
สูง	MIN -3.50	เมตร

การเดินสายไฟ ใช้เดินสายไฟในท่อร้อยสายไฟ (CONDUTI) เพื่อความปลอดภัยและตรวจซ่อมแซมได้ง่าย โดยใช้ชนิดท่อร้อยสาย EMT (ELECTRICAL METALLIC TURNING) สำหรับการเดินสายไฟภายในอาคาร ส่วนภายนอกอาคารใช้ท่ออย่างกลาง IMC (INTERMEDIATE METALLIC CONDUIT) ส่วนการเดินสายเมนใต้ดินใช้สาย NYY ซึ่งมีฉนวนหุ้ม 2 ชั้น ชนิดสายไฟฟ้าตามมาตรฐานของสายไฟฟ้าเพื่อความปลอดภัยในการใช้กระแสไฟฟ้าภายในอาคาร

2.8.2 ระบบแสงสว่าง

การให้แสงสว่างภายในอาคารสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

2.8.2.1. แสงประดิษฐ์ มีขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานในแต่ละส่วน และเพิ่มความปลอดภัยกับผู้ใช้สถานที่จากพื้นที่สว่างจ้าไปสู่ที่มืด หรือจากมืดไปสว่าง การใช้แสงประดิษฐ์ ช่วยให้ความเข้มของแสงเพียงพอกับความต้องการมากขึ้นอยู่กับประเภทของกิจกรรม โดยแบ่งด้วยชนิดของหลอดดวงโคมดังนี้

1. หลอด INCANDESCENT มีคุณสมบัติคือให้แสงสว่าง 10 % ความร้อน 90% ให้แสงสว่าง 14-18 ลูเมน/วัตต์ ใช้กับบริเวณที่ต้องการบรรยากาศที่สวยงามมากกว่าใช้แสงสว่างในการทำงาน เช่น โถง ทางเข้า ห้องรับรอง ห้องอาหาร LOBBY หรือห้องจัดนิทรรศการที่ต้องการให้แสงเน้นเฉพาะจุด

2. หลอด FLUORESCENT ให้แสง 25 % ความร้อน 75 % ในวัตต์ที่เท่ากันกับ INCANDESCENT จะให้แสงสว่างมากกว่า 50-80 ลูเมน/วัตต์ ใช้ในส่วนพื้นที่สำนักงาน ส่วนห้องพัก ส่วนห้องเรียน และห้องสมุด เนื่องจากให้ความร้อนน้อยกว่า แต่แสงสว่างมากกว่าในวัตต์ที่เท่ากัน จะทำให้ประหยัดกว่าทั้งต่อระบบไฟฟ้าและระบบปรับอากาศ

2.8.2.2 แสงธรรมชาติ หรือแสงอาทิตย์ เป็นทรัพยากรที่สามารถนำมาใช้ได้โดยไม่ต้องมีการสิ้นเปลือง หรือหมดไป ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแสงสว่างแรงกล้าตลอดปี จึงควรนำเอาแสงธรรมชาติมาใช้ให้มากที่สุด เพื่อเป็นการประหยัดไฟฟ้า นอกจากนี้แสงธรรมชาติในจำนวนพอเหมาะยังทำให้รู้สึกสบายตากว่าแสงไฟ หลักการให้แสงธรรมชาติในอาคาร คือ การจัดประมาณการส่องสว่างภายในอาคาร โดยปราศจากแสงจ้าสะท้อนเข้าตา ควรจัดให้ความเข้มของแสงภายในอาคารไม่ต่างจากภายนอกมากนัก เพื่อให้สายตาสามารถปรับตัวได้ทันท่วงที เมื่อออกไปนอกอาคารหรือเข้ามาในอาคาร ถ้าภายนอกมีแสงจัดจ้ามากเกินไป ต้องหาวิธีลดความแรงกล้าของแสง ด้วยการปลูกต้นไม้และการยื่นชายคาออกไป และการจัดแปลนโดย set ผังเข้าข้างใน แล้วมีเสาลอยอยู่นอกอาคาร

แสงสว่างที่ส่องมาจากดวงอาทิตย์โดยตรง เกิดขึ้นควบคู่กับพลังงานความร้อน แสงสว่างที่จ้ามาก ก็มีพลังงานความร้อนมาก แสงสะท้อนที่จ๋าก็นำเอาพลังงานความร้อนมาด้วย เช่น ความร้อนอันเกิดจากการสะท้อนแสงบนถนนคอนกรีต จึงต้องควบคุมความร้อนโดยการทำแผงบังแดดและกรองแสง เพื่อลดความร้อนจากการสะท้อนแสง ควรจัดให้มีแสงส่องเข้าทุกส่วนของอาคาร โดยให้มีการกระจายแสงที่สม่ำเสมอกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ห้องที่ต้องการใช้แสงเป็นพิเศษคือห้องที่ต้องใช้สายตาตามาก การใช้แสงธรรมชาติเพียงอย่างเดียวอาจเพียงพอในบางที่และบางเวลา เวลาอากาศมีดีครึ้มขมุกขมัว อาจใช้แสงธรรมชาติควบคู่ไปกับแสงประดิษฐ์ได้

2.8.3 ระบบประปา

เป็นอาคาร Low-Rise Building การเลือกใช้ระบบจ่ายน้ำจึงไม่ซับซ้อนและไม่มีปัญหาจากการควบคุม ความดัน หรือน้ำกระแทก มีถึงเก็บน้ำ จะก่อสร้างในระดับดิน เพื่อให้น้ำจากท่อจ่ายน้ำของกระประปาสามารถไหลเข้ามาได้สะดวก หากอยู่ต่ำกว่าระดับดิน ต้องระวังเรื่องการแตกรั่ว ซึ่งจะทำให้น้ำสกปรกภายนอกไหลเข้ามาได้ และควรสร้างติดอาคาร โดยใช้รากชนิดเดียวกับ อาคาร เพื่อให้เกิดการทรุดตัวเท่ากัน นอกจากถึงเก็บน้ำแล้ว ยังต้องติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ซึ่งควรติดตั้งที่ระดับการใช้น้ำต่ำที่สุดเนื่องจากเครื่องสูบน้ำต้องทำงานหนัก จึงควรติดตั้งไว้ 2 เครื่อง แต่ละเครื่องมีความสามารถ 60 % ของอัตราการใช้น้ำสูงสุด ซึ่งต้องผลัดกันทำงานตลอดเวลา เหตุผลที่ต้องมีถึงเก็บน้ำ มีอยู่ 3 ประการคือ

2.8.3.1 เพื่อสูบน้ำออกจากท่อเมนของประปาโดยตรงเป็นปริมาณมาก อาจทำให้ความดันในท่อน้ำจ่ายลดลง ซึ่งเป็นผลเสียต่ออาคารข้างเคียง รวมถึงระบบป้องกันอัคคีภัยสาธารณะ

2.8.3.2 ป้องกันน้ำสกปรกภายในอาคารไหลเข้าเส้นท่อสาธารณะ

2.8.3.3. เพื่อให้มีปริมาณน้ำสำรองกรณีขาดแคลนน้ำ และเพื่อดับเพลิงอีกส่วนหนึ่ง
ด้วย

2.8.4 ระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย

ใช้ระบบ ACTIVATED SLUDGE เป็นระบบที่ใช้เครื่องกลมากที่สุด แต่ใช้พื้นที่น้อยที่สุด จึงนิยมใช้มาก และยังมีการเติมครอรีน และอากาศลงไป ระบบนี้ได้ทำเป็นระบบสำเร็จรูปแบบ ถึงขั้นพร้อมมาใช้ ที่นำระบบนี้มาใช้เนื่องจากสามารถรับน้ำทิ้งได้ในปริมาณมากในพื้นที่จำกัด แต่ จำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ดูแลการทำงานของเครื่องระบบนี้จะประกอบด้วย ถังเติมอากาศและถัง ตกตะกอน ถังเติมอากาศเป็นที่ให้แบคทีเรียย่อยสลายอินทรีย์สาร ในน้ำทิ้ง โดยใช้ออกซิเจนที่ได้ จากเครื่องเติมอากาศ ซึ่งเป็นแบบใบพัดหรือแบบเครื่องเป่าอากาศก็ได้ ถังเติมอากาศมีขนาด พอที่จะกักน้ำทิ้งไว้ได้หลายชั่วโมง อัตราเร็วของปฏิกิริยาการทำลายกากโดยแบคทีเรียในถังเติม น้ำผสมระหว่างน้ำทิ้งกับตะกอนแบคทีเรีย น้ำซึ่งผสมระหว่างน้ำทิ้งกับตะกอนแบคทีเรียจะไหล ออกจากถังเติมอากาศเข้าสู่ถังตกตะกอน เพื่อให้ตะกอนแบคทีเรียจมสู่ก้นถัง ต้องสูบลับไปเข้า ถังเติมอากาศอีก เพื่อรักษาปริมาณตะกอนแบคทีเรียให้คงที่ น้ำที่ไหลออกจากถังตกตะกอนจะใส สะอาดหลังจากผ่านการฆ่าเชื้อด้วยคลอรีนสามารถทิ้งลงท่อสาธารณะได้จะใช้ระบบท่อ 3 ประเภท ในการระบายน้ำเสีย คือ

- ท่อน้ำเสีย (Waste Pipe) เช่น ระบบระบายน้ำจากอ่างล้างมือ
- ท่อน้ำโสโครก (Soil Pipe) ระบายน้ำจากโถส้วม โถปัสสาวะ ไปผ่านกระบวนการ บำบัด น้ำเสีย ก่อนที่จะระบายสู่อ่างน้ำสาธารณะ
- ท่ออากาศ(Vent Pipe) แยกออกเป็น 2 ส่วน
- ท่ออากาศน้ำเสีย จะแยกกับท่อโสโครก เพื่อไม่ให้กลิ่นเหม็นของท่อโสโครกเข้าไปในท่อน้ำเสีย
- ท่ออากาศของท่อโสโครก เพื่อให้ระบายอากาศได้ดี และกันไม่ให้เข้าท่ออากาศ จะเปิดปลายที่ตาตฟ้า

2.8.5 ระบบดับเพลิง

2.8.5.1 ระบบเตือนภัยอัตโนมัติ ได้แก่

- MANUAL STATION GONGS เป็นระบบกริ่งเตือนภัย ใช้คู่มือระบบคนตั้ง สัญญาณเมื่อพบเห็น

- HEAT DETECTOR SPRINKLER ALARM ระบบตรวจจับความร้อน ติดตั้งบนฝ้า เพดานทำงานเพดานทำงานเมื่อความร้อนถึงระดับหนึ่ง สัญญาณเตือนภัยจะดังทั้งอาคาร และ ผักบัวจะปล่อยน้ำดับเพลิง

- SMOKE DIRECTOR IN AIR SYSTEM ระบบตรวจจับควันสัมพันธ์กับระบบกริ่งเตือน

2.8.5.2 ระบบดับเพลิง แบ่งออกเป็น 2 ระบบได้แก่

1. ระบบฉีดน้ำอัตโนมัติ (Sprinkler System) ติดตั้งในบริเวณพื้นที่ใช้สอยทั่วไป รวมทั้งห้องโถงและห้องประชุม นอกจากนี้ยังต้องติดตั้ง Sprinkler ชนิด Light Hazard บริเวณ ห้องเรียน ห้องพัก หรือบริเวณที่มีขนาดเล็ก เพราะแต่ละหัวครอบคลุมพื้นที่ 16 ตารางเมตร/หัว ติดห่างกัน ไม่เกิน 4-6 เมตร แต่สำหรับส่วนห้องครัว ต้องใช้แบบ Ordinary Hazard ซึ่งมีน้ำอยู่ในท่อตลอดเวลา มีความดันสูง พร้อมจะปล่อยน้ำได้ตลอดเวลา ระบบนี้ ได้จัดการเดินน้ำไว้เหนือฝ้า เพดานไปตามจุดต่างๆของอาคารที่อาจเกิดเพลิงไหม้ได้ จะมีหัว Sprinkler ติดตั้งไว้เป็นหลอดแก้ว เมื่อเกิดเพลิงไหม้ หลอดแก้วได้รับความร้อนประมาณ 135-160 F หลอดแก้วจะแตก ลึนเปิดโดยอัตโนมัติแล้วปล่อยน้ำฉีดออกมา ระบบ Sprinkler ประกอบด้วย ท่อน้ำหนึ่งท่อ อีกท่อไม่มีน้ำ เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในท่อ ซึ่งมาจากถังสำรองเก็บน้ำไว้ใช้ในการดับเพลิงจะฉีดน้ำออกมา ระยะห่างของหัว Sprinkler ขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆดังนี้

- Fire Rating Building
- การสร้างเพดาน
- ระยะห่างของการติดตั้ง
- ประเภทของหน้าที่ใช้สอยภายในอาคาร
- ขนาดของพื้นที่

Sprinkler หัวหนึ่งพ่นน้ำออกเป็นบริเวณ 200 ตารางฟุต สำหรับการไว้กับอาคารที่ติดไฟยาก และ ประมาณ 90 ตารางฟุต สำหรับอาคารที่ติดไฟง่ายและยากแก่การติดตั้ง

- อย่างน้อยมีท่อดับเพลิงด้านละ 1 แห่ง
- มีประตูน้ำสำหรับระบบประปานอกเหนือจากท่อดับเพลิง
- มีผนังกันไฟระหว่างบริเวณห้องและบริเวณไม่ป้องกัน
- เตรียมทำทางระบายน้ำบนพื้นสำหรับน้ำที่ใช้อยู่แล้ว

ถึงน้ำ ต้องเก็บน้ำไว้อย่างน้อย 9000 แกลลอน เพื่อการนี้หรือเก็บน้ำไว้ให้พอที่จะให้กับ Sprinkler ทำงานได้ 25% เป็นเวลา 20 นาที เป็นการให้โอกาสที่ดับเพลิงจะมาทันเวลา และเข้าดำเนินการต่อไป ควรมีสัญญาณติดตั้งอยู่นอกอาคาร เมื่อสัญญาณดังขึ้น น้ำจะเริ่มไหลจาก ประตูน้ำเตือนภัยไปสู่หัว Sprinkler สัญญาณเตือนภัยช่วยให้เจ้าหน้าที่ในอาคารใช้เครื่องดับเพลิงอื่นเพิ่มขึ้นลดความเสียหายและดับไฟได้เร็วขึ้น และอาจเปิดระบบ Sprinkler เร็วขึ้น เป็นการลดความเสียหายจากน้ำหลังจากไฟสงบลง

2. ระบบสายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire Host Cabinet) ติดตั้งบริเวณ Corridor ทุกชั้นของอาคารซึ่งแต่ละจุดห่างกันประมาณ 30 เมตร โดยมีจำนวนเหมาะสมกับความยาวของสาย และกำลังฉีดของน้ำมีขนาด 0.9×1.2 M หน้า 0.4 m นอกจากนี้สิ่งที่กล่าวไปแล้วยังต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ในส่วนอื่นๆ ด้วย เช่น

- ถึงเก็บน้ำ ควรมีขนาดสำหรับการดับไฟได้อย่างน้อย 30 นาที
- เครื่องสูบน้ำ ส่วนมากใช้ไฟฟ้าและมีเครื่องสำรองใช้น้ำมันในกรณีที่ไฟฟ้าขัดข้อง
- จำนวน ตำแหน่ง และระยะทางของหัวจ่ายตามมาตรฐานที่กำหนด
- การออกแบบต้องคำนึงถึง Pressure และ Friction Loss

2.8.5.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดับเพลิง ทำได้ 4 วิธีดังนี้

1. การลดความร้อนที่จะทำให้เกิดการระเหย (ELIMINATION HET CAUSING OILVAPOURIZATION) ไอรระเหยของน้ำมัน คือ เชื้อเพลิงความร้อนทำให้น้ำมันระเหยเป็นไอน้ำ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องลดความร้อนลงเพื่อไม่ให้น้ำมันระเหยเป็นไอ น้ำเป็นตัวสำคัญที่สุดในการลดความร้อนโดยน้ำที่ปล่อยละเอียดย จะมีประสิทธิภาพมาก ฝอยน้ำที่ฉีดลงไปบนเปลวไฟจะไปลดความร้อน ซึ่งจะเป็นตัวทำให้เกิดการกลายเป็นไอของน้ำมัน และเป็นการลดอุณหภูมิ ของผิวน้ำมัน ซึ่งเป็นการป้องกันการระเหยเป็นไอน้ำด้วย นอกจากนี้ยังเป็นตัวลดความร้อนของวัสดุอุปกรณ์ใกล้เคียงต่างๆให้ต่ำกว่าจุดติดไฟ ของไอน้ำมันด้วย

2. การป้องกันออกซิเจนในอากาศรวมตัวกับเชื้อเพลิง (PREVENT OXYGEN IN AIR COMBINING WITH FUEL) การป้องกันมิให้ออกซิเจนรวมตัวกับเชื้อเพลิงทำได้สองอย่างคือการ ใช้แก๊สเฉื่อย ไปลงจำนวนออกซิเจนในอากาศ หรือการใช้สิ่งที่ฉนวนอากาศคลุมเชื้อเพลิงไว้ สำหรับพื้นที่ที่เพลิงไหม้ไม่ใหญ่โตนักใช้คาร์บอนไดออกไซด์ ผงเคมีแห้งหรือ ใอน้ำจะได้ผลดี โฟมจะเป็นตัวกั้นอากาศกับเชื้อเพลิงอย่างดี ถ้าสามารถคลุม พื้นที่ ได้ทั้งหมดไม่มีช่องว่าง แต่ใช้กับน้ำมันที่กำลังไหลไม่ได้ ผ้ากระสอบ หรือผ้าหนาที่เปียกๆ สามารถที่จะดับเพลิงที่เกิดในภาชนะที่เล็กๆได้

3. การกำจัดเชื้อเพลิง (ELIMINATE FUEL SUPPLY) เมื่อขาดเชื้อเพลิงไฟก็จะดับซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

- นำเชื้อเพลิงออกจากบริเวณอัคคีภัย หรือโดยการถ่ายทิ้ง (blow down) สูบน้ำมันออก

ปริมาณตะกอนแบคทีเรียให้คงที่ น้ำที่ไหลออกจากถังตกตะกอนจะใสสะอาดหลังจากผ่านการฆ่าเชื้อด้วยคลอรีนสามารถทิ้งลงท่อสาธารณะได้ จะใช้ระบบท่อ 3 ประเภท ในการระบายน้ำเสีย คือ

2.8.7.1 ท่อน้ำเสีย (Waste Pipe) เช่น ระบบระบายน้ำจากอ่างล้างมือ

2.8.7.2 ท่อน้ำโสโครก (Soil Pipe) ระบายน้ำจากโถส้วม โถปัสสาวะ ไปผ่านกระบวนการบำบัดน้ำเสีย ก่อนที่จะระบายสู่ท่อน้ำสาธารณะ

2.8.7.3 ท่ออากาศ(Vent Pipe) แยกออกเป็น 2 ส่วน

-ท่ออากาศน้ำเสีย จะแยกกับท่อโสโครก เพื่อไม่ให้กลิ่นเหม็นของท่อโสโครกเข้าไปในท่อน้ำเสีย

-ท่ออากาศของท่อโสโครก เพื่อให้ระบายอากาศได้ดี และกันไม่ให้เข้าท่ออากาศ จะเปิดปลายที่ดาดฟ้า

2.8.8 ระบบเครื่องกล

การวางตำแหน่งองค์ประกอบของลิฟท์บริเวณที่ตั้งของลิฟท์ ควรจะมองเห็นได้ชัดเจน เมื่อเข้ามาในโถงและการจัดกลุ่มของลิฟท์ควรอยู่ใกล้กับกลุ่มของบันได ซึ่งอาจใช้เป็นทางติดต่อในเวลาฉุกเฉินได้ ระบบจากโถงรอลลิฟท์ไปยังส่วนต่างๆ ของอาคารไม่ควรเกิน 30 เมตร (100 ฟุต) โถงรอลลิฟท์ จะต้องมีความกว้างอย่างน้อย 1 ใน 3 ส่วนของโถงทางเดินที่อยู่ใกล้กันที่สุดเพื่อให้เป็นที่ใช้รอลลิฟท์และบริเวณนี้ควรมีที่เขี่ยบุหรี่ กระจกเงา ตู้โชว์หรือที่นั่งตามสมควร ซึ่งในการติดตั้งจะต้องไม่ทำให้เกิดขวางทางสัญจร การให้แสงสว่างโถงรอลลิฟท์ควรยกวงจรไฟฟ้าแสงสว่างของโถงทางเดินและความเข้มของแสงควรสูงกว่าบริเวณโถงทางเดินห้องเครื่องลิฟท์ จะอยู่เหนือห้องที่ติดตั้งลิฟท์ ซึ่งจะต้องมีเนื้อที่เพียงพอสำหรับติดตั้งเครื่องกลและเครื่องควบคุม ตลอดจนเนื้อที่สำหรับติดตั้งรอกระบายน้ำ ความร้อนของห้องเครื่องมีความจำเป็นมากเช่นเดียวกันโดยปกติควรให้อุณหภูมิห้องเครื่องอยู่ระหว่าง 10 – 40 องศา นอกจากนี้ยังต้องมีการกันฝุ่น ทRAY หรือละอองน้ำ นอกจากนี้ในการทำงานของเครื่องอาจก่อให้เกิดการลั่นสะเทือนและเสียงรบกวนได้ ดังนั้นควรมีการออกแบบเพื่อป้องกันและลดการรบกวนเหล่านี้

ตารางที่ 2.1 แสดงกรณีศึกษาจากอาคารตัวอย่างภายในประเทศ

ประเด็น \ กรณีศึกษา	นอร์ทเทิร์นเฮอริเทจ	ศูนย์สุขภาพชีวาธรรม	ไฟร์ ซีซั่น รีสอร์ท
โครงการมีความคล้ายคลึงกัน	***	*	
ลักษณะอาคารมีความคล้ายคลึงกัน	*	**	***
การบริการกลุ่มเป้าหมายโครงการ	***	***	**
กลุ่มผู้ใช้โครงการผู้สูงอายุ	***	**	*
LONG STAY ระยะเวลาการเข้าพัก	***	***	**
อาคารสำหรับผู้สูงอายุ	***	**	*
เทคนิคการออกแบบสำหรับผู้สูงอายุ	***	*	
โถงต้อนรับ	*	*	*
ร้านอาหาร	*	*	*
LOUNGE	*	*	*
ส่วนบริการสุขภาพ	*	*	
SPA & TREATMENT ROOM	*	*	*
ห้องพักแบบ STANDARD	*	*	*
ห้องพักแบบ SUITE	*	*	*
ห้องเอนกประสงค์	*		
สระว่ายน้ำ	*	*	*
POOL SIDE BAR	*	*	
ส่วนบริการ	*	*	
การวางผังโครงการ	*	*	*
แนวความคิด	*	*	*
พฤติกรรมการใช้งาน	*	*	*
เหตุผลสนับสนุนอื่นๆ	การบริการ กลุ่มเป้าหมายสภาพ โครงการ	การบริการ กลุ่มเป้าหมาย ใกล้เคียง	เอกลักษณ์การบริการ สภาพโครงการ

ตารางที่ 2.2 แสดงรายละเอียดพื้นฐานของโครงการนอร์ทเทอรัล เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา

กรณีศึกษาที่ 1 นอร์ทเทอรัล เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดเชียงใหม่ – จังหวัดลำพูน																	
รายละเอียดของโครงการ	โครงการนอร์ทเทอรัล เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา ดำเนินการจัดสร้าง LONGSTAY PROJECT ขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือเป็นอย่างดีกับกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อันจะทำให้เศรษฐกิจ และธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทยเจริญก้าวหน้า ซึ่งจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพำนักระยะยาว (LONG STAY TOURISM) เพื่อเป็นที่นำพานักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น																
ลักษณะโครงการ	สถานพำนักระยะยาวเพื่อสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุ																
ชื่อโครงการ	นอร์ทเทอรัล เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา NORTHERN HERITAGE RESORT & SPA																
ที่ตั้งโครงการ	เชียงใหม่ – ลำพูนกอล์ฟคลับ 338 หมู่ 4																
เจ้าของโครงการ	บริษัทฯ NORTHERN HERITAGE VALLEY จำกัด																
ผู้บริหารโครงการ	บริษัทฯ HEALTHLINK จำกัด																
เนื้อที่โครงการ	ประมาณ 700 ไร่																
พื้นที่อาคาร	16,360 ตารางเมตร																
สถาปนิกโครงการ	บริษัท PACIFIC ARCHITECTURE AND PLANNING จำกัด																
กลุ่มเป้าหมาย	ผู้สูงอายุ																
เวลาทำการ	24 ชั่วโมง ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์																
จำนวนห้องพัก	นอร์ทเทอรัล เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา ประกอบด้วย 78 ห้อง ดังนี้ <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>ห้อง SUPERIOR</td> <td>30 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง DELUXE</td> <td>26 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง DELUXE SUITE</td> <td>3 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง JUNIOR SUITE</td> <td>5 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง EXECUTIVE SUITE</td> <td>4 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง ROYAL SUITE</td> <td>4 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง GRAND SUITE</td> <td>4 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>ห้อง FAMILY SUITE</td> <td>4 ห้อง</td> </tr> </table> และมีบ้านพักประมาณ 200 หลังคาเรือน บริเวณเชิงเขา บนเนื้อที่ 250	ห้อง SUPERIOR	30 ห้อง	ห้อง DELUXE	26 ห้อง	ห้อง DELUXE SUITE	3 ห้อง	ห้อง JUNIOR SUITE	5 ห้อง	ห้อง EXECUTIVE SUITE	4 ห้อง	ห้อง ROYAL SUITE	4 ห้อง	ห้อง GRAND SUITE	4 ห้อง	ห้อง FAMILY SUITE	4 ห้อง
ห้อง SUPERIOR	30 ห้อง																
ห้อง DELUXE	26 ห้อง																
ห้อง DELUXE SUITE	3 ห้อง																
ห้อง JUNIOR SUITE	5 ห้อง																
ห้อง EXECUTIVE SUITE	4 ห้อง																
ห้อง ROYAL SUITE	4 ห้อง																
ห้อง GRAND SUITE	4 ห้อง																
ห้อง FAMILY SUITE	4 ห้อง																

ตารางที่ 2.2 แสดงรายละเอียดพื้นฐานของโครงการนอร์ทเทอร์น เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา (ต่อ)

	ไว้ สำหรับลูกค้าที่ต้องการความเป็นส่วนตัวอย่างแท้จริง
วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อรองรับตลาด LONG STAY โดยเฉพาะ เป็นธุรกิจเพื่อสุขภาพระยะยาว รองรับตลาดผู้สูงอายุ โดยเน้นไปในกลุ่มดูแลรักษาสุขภาพและการอำนวยความสะดวกแก่ชาวต่างชาติ
สิ่งที่นำมาศึกษา	การจัดวางพื้นที่ใช้สอย พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร ส่วนบริการต่างๆ กิจกรรมภายในโครงการ แนวคิดในการออกแบบ

การวิเคราะห์กลุ่มผู้ใช้โครงการ

แบ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการหรือ กลุ่มลูกค้า และกลุ่มผู้ให้บริการหรือพนักงาน

กลุ่มผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ คือ กลุ่มผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการซื้อสูง และมีศักยภาพในการเดินทาง รองลงมาคือนักท่องเที่ยว ชาวยุโรปและแถบแอกนดิเนเวีย ระยะเวลาในการเข้าพักเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 สัปดาห์นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวกลุ่มที่เข้ามาใช้บริการของสนามกอล์ฟ กลุ่มที่เข้ามาจัดการประชุมสัมมนาในโครงการ NOTHERN HERITAGE RESORT & SPA

ตารางที่ 2.3 แสดงสถิติการเข้าพักของลูกค้าตั้งแต่ปี 2545-2549

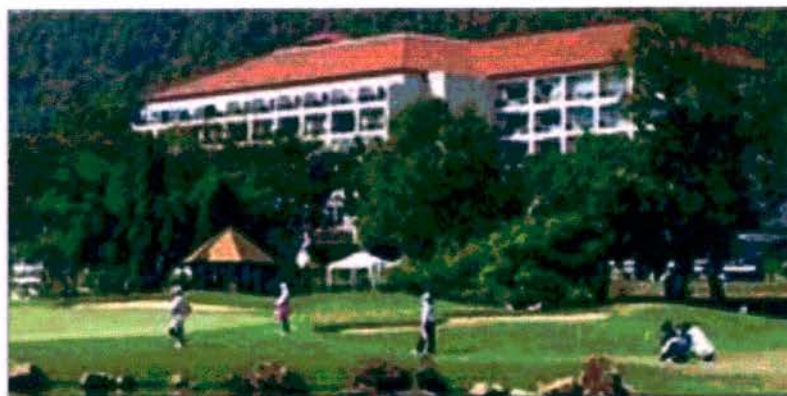
ปีพุทธศักราช	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	หมายเหตุ
2545	7.17	
2546	16.64	
2547	26.42	
2548	19.59	
2549(ม.ค.- ก.ค.)	26.53	

ผู้ให้บริการ กลุ่มพนักงานส่วนบริการส่วนหน้า พนักงาน OFFICE พนักงานส่วน สปา พนักงานทำความสะอาด ผู้จัดการฝ่ายต่างๆ เป็นต้น ซึ่งพนักงานของโครงการที่เป็นพนักงาน

ประจำมีจำนวนทั้งหมด 95 คน(อัตรากำลังคน ประจำเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2549) เป็นพนักงานชาย 51 คน และเป็นพนักงานหญิง 44 คน

ลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม ตัวโรงแรมหลักเป็นอาคาร 6 ชั้น ในรูปแบบร่วมสมัย ลักษณะหลังคาเป็นหลังคาปั้นหยามีชายคายื่น ซึ่งเปิดโล่งตรงกลางเพื่อให้แสงธรรมชาติผ่านเข้าสู่พื้นที่คอร์ทภายในโครงการซึ่งคอร์ทนี้เป็นส่วนที่มีการจัดภูมิทัศน์ โดยการสร้างเป็นน้ำตกจำลอง และมีการปลูกต้นไม้เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศภายใน ส่วนด้านหน้าของอาคารที่หันสู่สนามกอล์ฟเป็นระเบียงที่ลดหลั่นกันจากชั้นบน เพื่อเปิดให้แสงธรรมชาติเข้าสู่ส่วนห้องพักได้มากขึ้น และเพื่อมุมมองจากธรรมชาติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ส่วนด้านหลังอาคารเป็นระเบียงที่เรียบเสมอกันทั้งอาคาร และมีส่วนบริการอยู่ด้านล่างซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าถนนด้านหลังประมาณ 1.5 เมตรเพื่อบังสายตา สีของอาคารเป็นสีขาวและสีน้ำตาลในส่วนของราวระเบียง ส่วนหลังคาเป็นกระเบื้องซีแพคโมเนียสีแดง มีการใช้ไม้และหินภูเขาในบางส่วน

ภาพที่ 2.4 แสดงลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม

ส่วนสปาพาวิลเลียน เป็นอาคารชั้นเดียว 5 หลัง กระจายตัว ทางราบรอบๆ สระว่ายน้ำของโครงการ ซึ่งมีการใช้รูปแบบวัสดุและสีที่กลมกลืนกับอาคารโรงแรมเป็นหลัก

การวางผังและพฤติกรรมการใช้สถานที่

เนื่องจากพื้นที่ของโครงการ ไม่ได้เรียบเสมอกันทั้งหมด ดังนั้นอาคารในส่วนต่างๆ จะกระจายตัวไปตามสภาพภูมิประเทศ โดยมีถนนลาดยางอย่างดี 2 ช่องทาง ซึ่งเป็นถนนหลักในโครงการเชื่อมแต่ละตัวอาคาร ส่วนอาคารหลักและ พาวิลเลียนบางส่วนอยู่ในพื้นที่ระดับเดียวกัน

การวางผังโครงการในส่วนอาคารหลัก ประกอบด้วยส่วนต้อนรับ ส่วนห้องพัก ส่วนนันทนาการต่างๆ และส่วนงานบริการอยู่ภายในอาคารเดียวกัน โดยสถาปนิกได้วางผังพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดล้อมรอบคอร์ทตรงกลาง ซึ่งเป็นจุดเด่นของโครงการ

สำหรับแขกที่นำรถส่วนตัวมาเอง สามารถจอดรถได้ในบริเวณที่จอดรถซึ่งอยู่ด้านหน้าอาคารเยื้องไปทางสวนสปาพาวิลเลียน แล้วเดินมายังส่วนทางเข้า ส่วนแขกที่เดินทางมากับรถของทางโรงแรมจะจอดรถในส่วน DROP OFF ด้านหน้าอาคาร ซึ่งแขกสามารถเดินขึ้นมายังส่วนต้อนรับได้เลย สำหรับกระเป๋าสัมภาระจะมีเจ้าหน้าที่นำลงมาจากรถ และจัดเข้าสู่ส่วนห้องพักให้หลังจากแขกได้ติดต่อลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้งาน และลักษณะทางสถาปัตยกรรม

โถงต้อนรับ

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายในส่วนโถงต้อนรับ ซึ่งอยู่ในชั้นล่างส่วนอาคารหลักของโรงแรม สถาปนิกต้องการสร้างความรู้สึกรอบอุ้ม เป็นกันเองให้แก่แขก โดยการเลือกใช้วัสดุและโทนสีที่เป็นธรรมชาติ การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ ไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน หรือเป็นทางการมากนัก พื้นที่บริเวณโถงต้อนรับเป็นพื้นที่เปิดโล่งไม่ติดเครื่องปรับอากาศ ระบายอากาศแบบธรรมชาติ ซึ่งมีการจัดภูมิทัศน์น้ำตกจำลองขนาดใหญ่ และปลูกต้นไม้เล็กน้อย เพื่อสร้างบรรยากาศและดึงเอาความเป็นธรรมชาติเข้าสู่ภายในโครงการ ภายในพื้นที่ ส่วนนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเต็มที่

ร้านอาหาร

สถาปัตยกรรมภายในส่วนร้านอาหาร ซึ่งอยู่ชั้นล่างในส่วนอาคารหลักของโรงแรม ใช้ระบบปรับอากาศ มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง เฟอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัว โดยใช้วัสดุและสีที่เชื่อมโยงจากส่วนโถงต้อนรับ คือ เน้นความเป็นธรรมชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็นำเรื่องของประโยชน์ใช้สอย เนื่องจากเป็นบริเวณที่ต้องการบำรุงรักษาสูง บริเวณนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเต็มที่ และสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของสนามกอล์ฟ

โถงจัดงานเอนกประสงค์

ลักษณะสถาปัตยกรรมในส่วนโถงจัดงานเอนกประสงค์ อยู่ในพื้นที่ชั้น 2 ในอาคารหลัก สามารถขึ้นบันไดจากโถงต้อนรับชั้นล่างขึ้นมายังส่วนโถงหน้าห้องจัดงานได้โดยตรง ด้านนอกไม่ใช้ระบบปรับอากาศ แต่ด้านในใช้ระบบปรับอากาศ การตกแต่งมีบรรยากาศค่อนข้างเป็นทางการ ซึ่งจะใช้การสมมาตรเป็นส่วนมาก เฟอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัวเพื่อความสะดวกในการใช้งาน และเน้นความโปร่งโล่งของ SPACE เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีผู้ใช้งานจำนวนมากโดยใช้สีและวัสดุที่เชื่อมโยงมาจากโถงต้อนรับ บริเวณนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติเต็มที่

ทางเดินในอาคาร

ลักษณะสถาปัตยกรรมในส่วนทางเดิน โถงลิฟต์ในอาคาร ซึ่งอยู่ชั้นล่างในส่วนอาคารหลักของโรงแรม โดยทางเดินในชั้นล่างและชั้นที่ 2 มีความสูงจากพื้น ประมาณ 4.50 เมตร ส่วนพื้นที่ชั้น 3 ถึงชั้น 6 มีความสูงจากพื้น ถึงพื้นประมาณ 3.80 เมตร ไม่ใช้ระบบปรับอากาศ บรรยากาศเป็นแบบสบายๆ เน้นการนำเอาธรรมชาติเข้ามาใช้ภายในอาคาร เฟอร์นิเจอร์ทั้งหมดเป็นแบบลอยตัว

เพื่อความสะดวกในการใช้งาน โดยใช้วัสดุและสีที่เชื่อมโยงเป็นส่วนเดียวกันทั้งหมด โดยบริเวณนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติอย่างเต็มที่ จากการเปิดโล่งด้านบนคอร์ท

ห้องพักแบบ DELUXE SUITE

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายใน ในส่วนห้องพักแบบ DELUXE SUITE ซึ่งอยู่ชั้นล่างในส่วนอาคารหลักของโรงแรม มีความสูงจากพื้นถึงพื้นชั้น 2 ประมาณ 3.50 เมตร ใช้ระบบปรับอากาศแบบ SPLITE TYPE บรรยากาศเป็นแบบสบายๆ และอบอุ่น เน้นการนำเอาแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในห้องพัก เฟอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัวเพื่อความสะดวกในการใช้งาน โดยใช้วัสดุและสีที่เชื่อมโยงมาจากด้านนอก เพื่อให้เป็นเรื่องราวเดียวกันทั้งหมด

ห้องพักแบบ ROYAL SUITE

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายใน ในส่วนห้องพักแบบ ROYAL SUITE ซึ่งอยู่ชั้นล่างในส่วนอาคารหลักของโรงแรม มีความสูงจากพื้นถึงพื้นชั้น 2 ประมาณ 3.50 เมตร ใช้ระบบปรับอากาศแบบ SPLITE TYPE บรรยากาศเป็นแบบสบายๆ และอบอุ่น เน้นการนำเอาแสงธรรมชาติเข้ามาใช้ในห้องพัก เฟอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัวเพื่อความสะดวกในการใช้งาน โดยใช้วัสดุและสีที่เชื่อมโยงมาจากด้านนอก เพื่อให้เป็นเรื่องราวเดียวกันทั้งหมด

ส่วนอาคารหลักของสปาพาวิลเลียน

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายใน ในส่วนอาคารสปาหลัก ซึ่งอยู่ในส่วนของสปาพาวิลเลียน มีความสูงจากพื้นถึงฝ้าเพดานประมาณ 3 เมตร มีทั้งใช้ระบบปรับอากาศและไม่ใช้ บรรยากาศส่วนมากอบอุ่นเป็นกันเอง และเน้นการใช้รูปแบบประยุกต์จากท้องถิ่น เฟอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัวเพื่อความสะดวกในการใช้งาน โดยวัสดุและสีแนวเดียวกันกับส่วนของอาคารหลัก แต่จะมีผิวสัมผัสที่หยาบขึ้นโดยบริเวณนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ จากช่องเปิดรอบอาคารซึ่งสูงจากพื้นที่ประมาณ 50 เซนติเมตร

ส่วนอาคารย่อยของสปาพาวิลเลียน

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายใน ในส่วนอาคารสปาย่อย ซึ่งอยู่ในส่วนสปาพาวิลเลียน มีความสูงจากพื้นถึงฝ้าเพดานประมาณ 3.50 เมตร ใช้ระบบปรับอากาศแบบ SPLITE TYPE บรรยากาศส่วนมากอบอุ่นเป็นกันเอง และเน้นการใช้รูปแบบประยุกต์จากท้องถิ่น เฟอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัวเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ซึ่งเฟอร์นิเจอร์ทุกชิ้นจะเป็นแบบคู่ทั้งหมดเพื่อรองรับการใช้งานของแขกซึ่งนิยมมาเป็นคู่ นอกจากอ่างจากุซซี่กลางห้อง ใช้วัสดุและสีแนวเดียวกันกับส่วนของอาคารสปาหลัก โดยบริเวณนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ จากช่องเปิดรอบอาคาร

ส่วน MEDICAL CENTER

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายใน ในส่วน MEDICAL CENTER ซึ่งอยู่ในส่วนด้านนอกของอาคารหลักของโรงแรมติดกับส่วนของสปาวิลเลี่ยน มีความสูงจากพื้นถึงฝ้าเพดานประมาณ 3.00 เมตร ใช้ระบบปรับอากาศ เป็นแบบเรียบง่าย เพอร์นิเจอร์ส่วนมากเป็นแบบลอยตัวเพื่อความสะดวกในการใช้งาน โดยบริเวณนี้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ ในส่วนโถงด้านหน้า ส่วนด้านในไม่ได้รับแสงจากธรรมชาติเลย

งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ระบบโครงสร้าง

เนื่องจากเป็นโครงสร้างที่มีการสร้างต่อเติมส่วนสปาวิลเลี่ยนเข้าไปที่หลัง โครงสร้างของอาคารจึงเป็นเสา-คาน แยกกัน ระหว่างส่วนอาคารหลัก กับสปาวิลเลี่ยน เพื่อลดการเกิดปัญหาการทรุดตัวที่ไม่เท่ากันซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหารอยแตกร้าวของอาคารได้

พื้น ใช้พื้น ค.ส.ล. หล่อทับที่ในส่วนชั้นล่าง และใช้พื้น ค.ส.ล.แบบสำเร็จรูปในชั้นบน

เสา ค.ส.ล.

คาน ค.ส.ล.

หลังคา เป็นแบบโครงหลังคาเหล็ก ซึ่งใช้ระบบโครงถัก(TRUST) เป็นส่วนใหญ่ มุงด้วยกระเบื้องซีแพคโมเนียสีแดง

ฝ้าเพดาน ในส่วนด้านนอกโครงการ จะไม่มีฝ้าเพดาน โดยจะโชว์โครงสร้างเหล็กทาสีดำ ส่วนภายในอาคาร จะเป็นเพดานยิบซัมฉาบเรียบ ทาสีขาว

ระบบปรับอากาศ

ไม่มีการใช้ระบบปรับอากาศในส่วนโถงรับรอง และบาร์เครื่องดื่ม เนื่องจากคอร์ทกลาง เป็นคอร์ทเปิดโล่งด้านบน การระบายอากาศสามารถทำได้โดยใช้ช่องเปิดซึ่งมีจำนวนมาก มีการใช้พัดลมติดจากเพดานบ้างในบางส่วน แต่สำหรับในห้องพัก ส่วนสปาวิลเลี่ยน และส่วนบริการด้านสุขภาพ จะมีการใช้ระบบปรับอากาศเกือบทั้งโครงการ โดยเป็นระบบ SPLITE TYPE ซึ่งวางตัว CONDENSING เอาไว้บริเวณระเบียงด้านนอกห้องและด้านหลังอาคาร โดยมีการสร้าง SCREEN และปลุกต้นไม้บังตา

ระบบสุขาภิบาล

น้ำที่ใส่ภายในโครงการเป็นน้ำที่ต่อท่อมาจากอ่างเก็บน้ำภายในโครงการ ซึ่งต่อท่อจะลำเลียงมา พักไว้ที่ถังเก็บน้ำ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณส่วนบริการด้านหลัง แล้วจึงเดินท่อไปยังส่วนต่างๆ ซึ่งการเดินท่อเหล่านี้จะเดินท่อใต้ทางเดิน และใต้ฝ้าเพดาน เพื่อซ่อนให้ดูเรียบร้อย ส่วนการทำน้ำร้อน จะใช้เครื่องทำน้ำร้อนที่ใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์

ระบบบำบัดน้ำเสีย

มีถังบำบัดน้ำเสียระบบ SEPTIC TANK SAND FILTER อยู่ด้านหลังอาคาร ซึ่งเป็นระบบที่น้ำเสียจะไหลลงสู่บ่อเกรอะ ที่ทำหน้าที่กักเก็บน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้ตกตะกอน และย่อยตะกอนด้วยวิธี ANAEROBIC ทำให้ความสกปรกของน้ำลดลง จากนั้นน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดระดับหนึ่งแล้ว จะถูกนำกลับมาใช้ในการรดน้ำต้นไม้ภายในโครงการ

ระบบไฟฟ้ากำลัง

ทางโครงการรับกระแสไฟฟ้ามาจากไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยจะต่อเข้าสู่ห้องไฟฟ้าที่อยู่ในส่วนบริการ ด้านหลังอาคาร ก่อนที่จะแจกจ่ายไปยังส่วนต่างๆ ในโรงแรม โดยมีตู้ MAIN BOARD ของแต่ละชั้น อยู่ในบริเวณที่เข้าถึงได้ง่ายในแต่ละชั้น เพื่อให้สะดวกต่อการบำรุงรักษา โดยทางโรงแรม มีเครื่องสำรองไฟฟ้า สำหรับกรณีฉุกเฉินอีกด้วย

ระบบดับเพลิง

จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ SMOKE DETECTOR ในอาคารที่ติดระบบปรับอากาศ และตัวหัวฉีดกับถังดับเพลิง ติดตั้งอยู่ทั่วบริเวณ ห่างกันประมาณ 30 เมตร ในตำแหน่งด้านหน้าประตู บันไดหนีไฟในแต่ละชั้นและในตำแหน่งอื่นๆ ที่หาได้ง่าย

ระบบรักษาความปลอดภัย

มียามรักษาการณ์คอยผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ตรวจ และดูแลความปลอดภัย ตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งจะมีที่ประจำการในส่วนป้อมด้านหน้าทางเข้า ชั้นล่างในส่วนโถงต้อนรับ และด้านหน้าบริเวณสวนสปาพาวิลเลียน เพื่อการป้องกันภัยที่มีประสิทธิภาพ

สรุปการวิเคราะห์โครงการนอร์ทเทอร์น เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา

ตารางที่ 2.4 แสดงผลสรุปการวิเคราะห์โครงการนอร์ทเทอร์น เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา

ข้อดี	ข้อเสีย
มีการใช้ประโยชน์จากการสร้างคอร์ทภายในอย่างเต็มที่จากการวางผังในส่วนอาคารหลักล้อมรอบคอร์ท การวางผังกลุ่มอาคารสปาพาวิลเลียนทั้งหมดล้อมรอบส่วนสระว่ายน้ำน้ำตรงกลางทำให้เกิดความเป็นส่วนตัวแก่ผู้ใช้อาคารในระดับหนึ่ง ตำแหน่งพื้นที่สำหรับงานระบบในส่วน	เนื่องจากโครงการสถานที่เพื่อการพำนักระยะยาว ซึ่งมีกลุ่มผู้ใช้อาคารหลักเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ควรมีการคำนึงถึงการออกแบบเพื่อผู้สูงอายุเป็นหลัก ทั้งในด้านกายภาพและในด้านจิตวิทยา เนื่องจากเรื่องที่จะละเอียดอ่อน ผังอาคารสปาพาวิลเลียนอยู่ติดกับที่จอดรถและไม่มีการบังสายตา ทำให้ไม่มีความเป็นส่วนตัวเนื่องจากเป็นที่ต้องการความสงบสูง

ตารางที่ 2.4 แสดงผลสรุปการวิเคราะห์โครงการนอร์ทเทอร์น เฮอริเทจ รีสอร์ท แอนด์ สปา (ต่อ)

อาคารหลัก ค่อนข้างดี เนื่องจากทางเข้าเป็น ถนนสายรองที่อ้อมไปด้านหลังโครงการ มีการนำเอาแสงธรรมชาติเข้าสู่ภายในตัว อาคารได้เป็นจำนวนมากทำให้เกิดผลดีในการ ประหยัดพลังงาน มีการระบายอากาศที่ดี และนำเอา ศักยภาพที่ดีของภูมิอากาศซึ่งค่อนข้างดีตลอด ทั้งปีมาใช้ได้ดี แต่ควรระวังในบางช่วงที่อากาศ ร้อนจัด การวางผังสวนวิลล่าให้กระจายไปตามภูมิ ประเทศ ทำให้ได้บรรยากาศและกลมกลืนไปกับ ธรรมชาติ สถาปัตยกรรมมีความสอดคล้องกลมกลืน กันโดยตลอดทั้งโครงการรวมถึงอาคารใน บริเวณใกล้เคียง	ระเบียงห้องพักไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากมี การออกแบบเพื่อใช้วาง CONDENSING UNIT ที่จุดตรรกของแขกและพนักงานอยู่ในพื้นที่ เดียวกันทำให้เกิดภาพการใช้งานที่ไม่สวยงาม การเปิดโล่งหลังคาในคอร์ทกลางเมื่อมีฝน ตกเกิดฝนสาด บริเวณรอบทางเดินในทุกชั้น ไม่ได้มี การป้องกัน และพื้นทางเดินกระเบื้อง อาจลื่นได้ โครงการไม่มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนไม่ แสดงออกถึง CHARACTER ของโรงแรม การจัดภูมิทัศน์สร้างบรรยากาศยังมีน้อย เกินไป ลักษณะที่จุดตรรกโครงสร้างเหล็กคลุม ด้วยผ้าใบพลาสติกไม่กลมกลืนกับส่วนอื่นๆ

ตารางที่ 2.5 แสดงข้อมูลพื้นฐานของศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กรณีศึกษาที่ 2 ศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	
รายละเอียดของโครงการ	ศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เกิดขึ้นจากความคิดแรกเริ่มของคุณบุญชู โรจนเสถียร เพื่อให้เป็นศูนย์สุขภาพแบบครบวงจรแห่งแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะต้อนรับลูกค้าในระดับนานาชาติ และต้องการให้คนไทยได้มีโอกาสได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ กาสร้างสุขภาพที่ดีอย่างถูกต้อง ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือได้ผลที่ชัดเจน และเรียนรู้ที่จะผสมผสานสิ่งดี ๆ ที่ได้รับจากชีวาธรรมเข้ากับแนวทางการดำเนินชีวิต เน้นการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ มากกว่ามุ่งที่จะรักษา เน้นการสร้างสรรคสิ่งใหม่ มากกว่าการปฏิบัติในรูปแบบเดิมๆ เน้นการใช้วิธีการอันชาญฉลาด ในเรื่องของความชรา แทนการยอมรับความชราโดยดูชฎี
ลักษณะโครงการ	สถานบริการเพื่อสุขภาพครบวงจร
ชื่อโครงการ	ศูนย์สุขภาพชีวาธรรม CHIVA-SOM INTERNATIONAL HEALTH RESORT
ที่ตั้งโครงการ	73/4 ถ.เพชรเกษม อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
เจ้าของโครง	CHIVA-SOM INTERNATIONAL HEALTH RESORT Co.,Ltd.
ผู้บริหารโครงการ	คุณบุญชู โรจนเสถียร
เนื้อที่โครงการ	ประมาณ 17 ไร่ (27,200 ตารางเมตร)
พื้นที่อาคาร	25,600 ตารางเมตร
งบประมาณ	650 ล้านบาท
สถาปนิกด้าน แนวความคิดหลัก, สถาปนิกภายใน	บริษัท เดอะซินแทกซ์ กรุ๊ป จำกัด MR. JEAN PAUL BLISSET MR. MALCOLM MCDONALD
สถาปนิกอาคาร	บริษัท เทรนต์ดีไซน์ จำกัด
ภูมิสถาปนิก	บริษัท แลนด์สเคปแพลนนิ่ง จำกัด
ก่อสร้างเสร็จ	พ.ศ. 2537
กลุ่มเป้า	นักธุรกิจและครอบครัว มีรายได้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง กำหนดอายุขั้นต่ำผู้เข้ารับบริการคือ 16 ปี

ตารางที่ 2.5 แสดงข้อมูลพื้นฐานของศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ต่อ)

เวลาทำการ	24 ชั่วโมง ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์
จำนวนห้องพัก	ห้องพัก OCEAN VIEW SINGLE 10,000 DOUBLE 8,000 ห้องพัก THAI PAVILION SINGLE 10,000 DOUBLE 8,000 โดยอัตรานี้ เป็นอัตราสำหรับคนไทยเนื่องจากราคาที่พักและบริการต่างๆคิดตามอัตราตามแต่ละประเทศ แต่หากเป็นอัตราสมาชิกจะได้ส่วนลด 40% ห้องพักส่วน OCEAN VIEW แบบ STANDARD จำนวน 33 ห้อง ห้องพักส่วน OCEAN VIEW แบบ SUITE จำนวน 7 ห้อง แบ่งเป็น HERBAL SUITE 2 UNIT FRAGRANCE SUITE 2 UNIT RAIN FOREST SUITE 2 UNIT GOLDEN BO SUITE 2 UNIT ห้อง THAI PAVILIAN จำนวน 17 ห้อง
วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อเป็นศูนย์สุขภาพแบบครบวงจร และจะต้อนรับลูกค้าในระดับนานาชาติ พัฒนาแนวทางชีวิตให้สมบูรณ์ แข็งแรง น่าเบิกบานใจ มากขึ้นสำหรับแขกที่มาพัก โดยมีนโยบายในการดูแลเป็นพิเศษในด้าน MIND, BODY & SPIRIT (LOOKING WITHIN > TRULY HAPPY)
แนวความคิดของโครงการ	"HEAVEN OF LIFE" ชีวาธรรม มาจากคำว่า ชีวา และ อาศรม ซึ่งหมายถึงที่อยู่ที่พักพิงของชีวิต โครงการนี้เน้นความแตกต่างของตนเองในที่ว่า เป็นศูนย์สุขภาพ ไม่ใช่รีสอร์ทเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นโครงการที่แปลกใหม่ในขณะนั้น เนื่องจากชีวาธรรมมีโปรแกรมสุขภาพอย่างมีระบบและเข้มงวดต่อเนื่องไปในแต่ละวัน
สิ่งที่นำมาศึกษา	- การจัดวางพื้นที่ใช้สอย - พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร - ส่วนบริการต่างๆ - กิจกรรมภายในโครงการ - แนวความคิดในการออกแบบ

ลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม

แนวความคิดในการวางผัง

เนื่องจากเป็นโครงการที่เจาะกลุ่มตลาดชาวต่างชาติเป็นหลัก จึงมีการวางผังเป็นลักษณะไทย ซึ่งมีความเป็นธรรมชาติ เป็นชุมชน และมีความเป็นกันเอง โดยนำเอกลักษณ์ของกลุ่มอาคารตลาดอยุธยาในเมืองโบราณ ซึ่งมีความสวยงาม และมีเสน่ห์แบบไทยๆ มาพัฒนาให้เข้ากับพื้นที่ของโครงการ

และเนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมาย เกี่ยวกับการใช้ที่ดินที่ติดกับทะเล ทำให้จำเป็นต้องแบ่งแยกอาคารออกเป็นกลุ่มอาคาร หลายกลุ่ม โดยใช้เส้นทางสัญจรเชื่อมกลุ่มอาคารต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งแนวความคิดในการกระจายพื้นที่ใช้งานออกตามแนวนอนมากที่สุด ทำให้เกิดความกลมกลืนกับธรรมชาติ สภาวะแวดล้อมและเป็นจุดเด่น ที่ทำให้โครงการแตกต่างจาก สปาในโรงแรมตามอาคารสูงในเมือง

การวางอาคาร มีการบิด 45 องศา เพื่อให้เกิดมิติของที่ว่าง มีความรู้สึกลิ้นไหลสูง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่า ที่ดินมีขนาดใหญ่มากขึ้น และเน้นเรื่องการมองเห็นกิจกรรม ของกิจกรรมต่างๆ กับสิ่งแวดล้อม

เน้นความสงบและไม่รบกวนจากภายนอก เพื่อการพักผ่อนอย่างสมบูรณ์แบบ โดยการวางอาคาร ล้อมพื้นที่ว่างตรงกลาง เน้นในเรื่องการมองเห็นกิจกรรม ความสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมและ กิจกรรม และการมองเห็นของผู้ใช้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ซึ่งการวางผังอาคารจะเน้นให้เป็นพื้นที่ที่รถเข้าไม่ถึง เพื่อไม่ให้เกิดมลพิษจากควันจากท่อไอเสีย รถจะถูกกักไว้ทางที่จอดรถทางด้านหน้า แยกจะเดินหรือขึ้นรถไฟฟ้า GOLF CART ภายในโครงการ

แนวความคิดในด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมเป็นแนวอนุรักษ์นิยม บวกกับแนวผสมผสาน ความเป็นตะวันออกเข้ากับอิทธิพลจากตะวันตก เพื่อความเป็นสถาปัตยกรรมแห่งยุคของ SOUTH EAST ASIA โดยออกแบบเป็นอาคาร เรือนไทยทางด้านหน้าและเป็นอาคารสูง 4 ชั้น ทางด้านติดทะเลเป็นสถาปัตยกรรมผสมเพื่อรองรับความต้องการของลูกค้าชาวต่างชาติเป็นหลัก นับเป็นโครงการที่บุกเบิกการนำเอาลักษณะไทยมาใช้กับโครงการประเภทโรงแรม หรือรีสอร์ท ที่ต้องการภาพลักษณ์แบบไทยๆ

ภาพที่ 2.5 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายนอกอาคาร

แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน

CALM, PLACE, WORKING ON THE MILD

สร้างบรรยากาศของความสงบ เพื่อประโยชน์ในการบำบัดจิตใจ โดยใช้ธรรมชาติ และรูปแบบที่มีการผสมผสานระหว่างตะวันตกและตะวันออก ซึ่งต่อเนื่องจากลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ภาพที่ 2.6 แสดงลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในอาคาร

ในการเลือกใช้วัสดุและโทนสีนั้น ที่ชีวะาคมจะเน้นเรื่องของวัสดุ และโทนสีธรรมชาติ โดยเฉพาะสีเขียว ซึ่งเป็นสีของใบไม้ใบหญ้า ทำให้เกิดความสดชื่นสบายตา และเป็นกันเอง ในเรื่องของวัสดุมีการเลือกใช้หินอ่อน นอกจากเลือกใช้วัสดุในแง่ของการสร้างบรรยากาศแล้ว ก็ยังมีการเลือกใช้วัสดุโดยแบ่งตาม ZONING ต่างๆ เช่น การใช้กระเบื้อง และหินในส่วนของห้องวารีนำบัด และสวนเปียก ทำให้ง่ายต่อการดูแลรักษา หรือก็ใช้ไม้ในส่วนของทางเดิน ทำให้บรรยากาศดูเป็นกันเองและอบอุ่นมากขึ้น

การวิเคราะห์กลุ่มผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ให้บริการหรือพนักงาน และผู้ใช้บริการหรือกลุ่มลูกค้า

ผู้ให้บริการ

ได้แก่เจ้าหน้าที่ของโครงการฝ่ายต่างๆ และพนักงานบริการ ซึ่งจะมีหน้าที่ของแต่ละบุคคล ในการดูแลและให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างทั่วถึง ลักษณะการเข้าถึงภายในโครงการจะใช้ทางเข้าซึ่งแยกจากผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นเส้นทางในการขนส่งและการบริการด้วย จะมีที่จอดรถสำหรับพนักงานและเจ้าหน้าที่ ซึ่งแยกกับผู้ให้บริการอีกเช่นกัน เมื่อเข้าสู่อาคาร จึงมีการตอกบัตรก่อนเข้า-ออกจากงาน จากนั้นจึงแยกไปประจำในหน้าที่ของแต่ละคน แต่ในส่วนพนักงานที่ต้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ก็จะมีห้องน้ำและห้องล็อกเกอร์ให้รวมทั้งมีห้องสำหรับรับประทานอาหารสำหรับพนักงาน(STAFF CANTEEN) ด้วย โดยมีจำนวนพนักงานทั้งหมด 250 คน โดยมีพนักงานส่วน FITNESS และ SPA จำนวน 62 คน

กลุ่มลูกค้า

ผู้มาใช้บริการมักอยู่ในระดับรายได้ค่อนข้างสูง โดยลูกค้ามีทั้งชายและหญิง ในอัตราส่วนพอกัน ผู้เข้ามาใช้บริการส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก คือ ประมาณ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจ และครอบครัว แต่ชีวาศรมได้กำหนดอายุขั้นต่ำของผู้เข้ารับบริการ คือ 16 ปี

- ประเภทผู้ใช้บริการ เป็นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ณ ปัจจุบันมีสัดส่วน 50-50 โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ
 1. สมาชิกที่มีครอบครัว อัตราค่าสมาชิก 400.00 บาท โดยสามารถพาครอบครัวมาใช้บริการ และโอนสิทธิ์ให้บุคคลในครอบครัวต่อไปได้ และจะได้รับส่วนลดเมื่อมาใช้บริการ
 2. สมาชิกที่มีสถานภาพโสด อัตราค่าสมาชิก 200.00 บาท และจะได้รับส่วนลดเมื่อมาใช้บริการ
 3. ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก หรือแขกชาวต่างประเทศ สามารถเข้ามาใช้บริการได้ แต่ต้องชำระค่าบริการต่างๆ เต็มอัตรา

งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

งานระบบโครงสร้างอาคาร ฐานราก เสาคาน และพื้น เป็นโครงสร้าง ค.ส.ล. ส่วนหลังคาเป็นโครงสร้างไม้แบบเรือนไทยสมัยอยุธยา

งานระบบปรับอากาศ ส่วนของโรงแรมใช้ระบบ CENTRAL SYSTEM แบบระบายความร้อนด้วยน้ำ ตั้งส่วน COOLING TOWER ไว้ลึบสายตา ส่วนบ้านพักใช้แบบ SPLIT TYPE และซ่อนส่วน CONDENSING UNIT ไว้ข้างใต้อาคารที่มีการยกได้สูง

งานระบบป้องกันอัคคีภัย มีบันไดหนีไฟในอาคาร 4 ชั้น ในส่วน CORE และปลายทางเดินมีอุปกรณ์ดับเพลิงและที่ตรวจจับควัน

งานระบบไฟฟ้า ต่อจากสายหลักผ่านตู้เมน และแยกไปตามส่วนอาคารแยกตามโซน ซึ่งแต่ละอาคาร จะมีตู้เมนควบคุมการใช้ของกระแสไฟฟ้าด้วย

ระบบบำบัดน้ำเสีย มีบ่อบำบัดย่อยในแต่ละอาคาร และจะเข้าไปรวมกันในบ่อบำบัดใหญ่ ได้ที่จุดตรวจของผู้มาใช้บริการ เมื่อน้ำได้รับการบำบัดแล้ว จะลงสู่ทะเลสาบใหญ่ในโครงการ ซึ่งจะต่อน้ำเหล่านี้ไปใช้ในการรดน้ำต้นไม้ในโครงการ หากน้ำล้นก็จะต้อบ้มออกไปสู่ท่อสาธารณะ

ระบบพิเศษสำหรับห้อง STEAM จะมีห้องเครื่องขนาดเล็ก คือ ประมาณ 0.30×0.60 ตารางเมตร อยู่ทางด้านข้างหรือด้านหลังก็ได้ ภายในจะมีท่อน้ำดีต่อผ่านตุ้กรองน้ำก่อน แล้วจะมีลูกลอยตัดน้ำเข้าสู่เครื่องที่ให้ความร้อนแก่น้ำ เพื่อให้กลายเป็นไอ และต่อท่อไอน้ำเข้าสู่ห้อง STEAM

ระบบห้อง SAUNA จะมีการต่อจากตู้เปิด-ปิด จากภายนอก เข้าสู่เครื่องทำความร้อนในห้อง SAUNA ที่จะทำความร้อนให้กับหิน เหมือนระบบ SAUNA ซึ่งนิยมกันมากในปัจจุบัน

ระบบน้ำวน (JACUZZI) มีการต่อท่อน้ำร้อนมา และเข้าสู่ปั๊มที่อยู่ใต้อ่าง เพื่อให้มีน้ำมีแรงดันมากขึ้น เข้าสู่หัวฉีดที่จะมีอยู่ด้านข้างอ่าง และที่ด้านข้างของอ่างก็จะมีตะแกรงเพื่อรับน้ำล้น

ตารางที่ 2.6 สรุปการวิเคราะห์โครงการศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อดี	ข้อเสีย
การวางผังมีความกลมกลืนกับที่ตั้ง สามารถสร้าง SPACE น่าสนใจ โดยการวางอาคารหันเอียง 45 องศา กับที่ดิน ทำให้เกิดมุมมองที่น่าสนใจ	ความเป็นไทยในระหว่างส่วน THAI PAVILLION กับส่วนที่เป็นอาคารนั้นยังไม่กลมกลืนเท่าที่ควร และยังมีขาดรายละเอียดของที่มาในบางส่วน
การเล่นระดับอาคารที่สามารถเชื่อมต่อกับส่วนบริการไว้ได้ด้วยกัน และใช้งานสอดคล้องได้ดี มีการเล่นระดับ เพื่อลวงให้อาคารดูเตี้ย	ภูมิสถาปัตยกรรมภายนอกทำให้บรรยากาศภายในดูแห้งแล้ง พื้นที่โครงการมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ที่

ตารางที่ 2.6 สรุปการวิเคราะห์โครงการศูนย์สุขภาพชีวาธรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ต่อ)

กว่าที่เป็นจริง แบ่งอาคารออกเป็นส่วนๆ และมีการใช้ลานเชื่อมแบบเรือนไทย เพื่อสร้างมุมมองให้แก่อาคาร ลักษณะการจัดลำดับการเข้าถึงในส่วนต่างๆ ของประโยชน์ใช้สอยแบ่งแยกชัดเจนไม่เกิดความสับสน ถึงแม้โครงการจะมีขนาดพื้นที่ใหญ่ก็ตามและยังมีการบริการเข้าสู่โครงการด้วยรถกอล์ฟ ในบริเวณโถงต้อนรับจะมีการจัดพื้นที่สำหรับนั่งเล่น และติดต่อประชาสัมพันธ์โดยจะอยู่ใกล้กับทางเข้าของอาคาร ทำให้เมื่อมีผู้เข้ามาติดต่อจะไม่เกิดการสัญจรที่วุ่นวาย และรบกวนผู้ใช้พื้นที่บริเวณนี้ สำหรับนั่งพัก มีการจัดพื้นที่สำหรับใช้ในกิจกรรมส่วนส่งเสริมสุขภาพ และการพักผ่อนเป็นอาคาร 1 หลัง ซึ่งมีการให้บริการในส่วนสปา และ HYDROTHERAPY ที่ครบวงจรโดยแบ่ง FUNCTION ออกเป็นชั้น โดยแต่ละชั้นจะเรียงลำดับการเข้าถึงจากส่วนที่ถือเป็น PUBLIC ส่วนที่เป็น PRIVATE ทำให้เกิดความเป็นส่วนตัว สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการความวุ่นวาย ส่วน FITNESS และ DANCE STUDIO จะสามารถเปิดมุมมองสู่ธรรมชาติภายนอกได้ เนื่องจากจัดวางตำแหน่งอยู่บริเวณที่ติดกับด้านนอกอาคาร ส่วนนวด มีการจัดที่สำหรับให้บริการกลางแจ้ง คือ ศาลานวดกลางแจ้ง และห้องสำหรับนวดภายในอาคาร เพื่อให้เกิดทางเลือกตามความ	หน้าตัดด้านที่ติดกับทะเลแคบทำให้ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากมุมมอง หือบรรยากาศแบบชายทะเลเท่าที่ควร ส่วนชั้นใต้ดินเช่นสวนนวดตัว จะเกิดปัญหาเวลาฝนตก เนื่องจากมีระดับต่ำกว่าถนนด้านนอกทำให้น้ำท่วมต้องคอยระบายออกให้ทัน การยกใต้ถุนส่วนบ้านไทย ทำให้เกิดการเปลืองเนื้อที่เดินต่อห้องพักมาก ทำให้ห้องราคาแพงและไม่ค่อยคุ้มกับการใช้ที่ดินเท่าที่ควร เนื่องจากโครงการมีพื้นที่ขนาดใหญ่ จึงเกิดปัญหาด้านการบริการเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่มให้กับผู้ใช้บริการที่เข้าพัก ซึ่งมีระยะทางไกลจากครัวสู่อาคารต้อนรับและโซนห้องพัก เนื่องจากโซนที่ให้บริการในส่วนของร้านอาหารใกล้กับอาคารห้องพัก ทำให้ส่งกลิ่นรบกวนจากบริเวณครัว สู่ส่วนห้องพักบนอาคารได้

ตารางที่ 2.7 แสดงรายละเอียดพื้นฐานของ โครงการ FOUR SEASON RESORT CHIANG MAI

กรณีศึกษาที่ 3 โครงการไฟร์ ซีซั่น รีสอร์ท	
รายละเอียดของโครงการ	โครงการไฟร์ ซีซั่น รีสอร์ท เดิมชื่อโครงการ คือ โรงแรม เดอะรีเจนท์ เชียงใหม่ (THE REGENT CHIANGMAI RESORT AND SPA) เป็นสถาปัตยกรรมในรูปแบบหมู่บ้านล้านนาไทย สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ และเสน่ห์ของชนบทแบบไทยๆ เกี่ยวโยงไปถึงลักษณะทางสถาปัตยกรรม และศิลปะของพม่า ที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับลักษณะล้านนาของเมืองไทยพื้นที่โครงการมีความลาดชันค่อนข้างมาก มีการออกแบบสถาปัตยกรรมรองรับทิวทัศน์อันมีสภาพแวดล้อมของทิวเขารวมทั้งการเปิดรับทิวทัศน์จากท้องทุ่งนาข้าว สามารถมองเห็นได้จากบริเวณโถงต้อนรับของโรงแรม
ลักษณะโครงการ	รีสอร์ทหรู 5 ดาว
ชื่อโครงการ	ไฟร์ ซีซั่น รีสอร์ท เชียงใหม่ FOUR SEASONS RESORT CHIANG MAI
ที่ตั้งโครงการ	502 หมู่ 1 ถนนแมริม-สะเมิง(สายเก่า) ตำบลแมริมใต้ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
เจ้าของโครง	บริษัท แมริม เทอเรซ รีสอร์ท จำกัด
ผู้บริหารโครงการ	FOUR SEASONS INTERNATIONAL CO.,LTD.
เนื้อที่โครงการ	ประมาณ 66 ไร่
พื้นที่อาคาร	6,000 ตารางเมตร
งบประมาณ	340 ล้านบาท
ที่ปรึกษาโครงการ	บริษัท โปรเจคส์ เอเชีย จำกัด
สถาปนิกโครงการ	คุณจุลทรรศน์ กิตติจิบุตร และคุณอภิชาติ ศรีอรุณ
สถาปนิกภายใน	บริษัท อบาศิลป์ ดีไซน์ จำกัด
ภูมิสถาปนิก	บริษัท เบนสเลย์ ดีไซน์ กรุ๊ป อินเตอร์เนชั่นแนล คอนซัลแตนท์ จำกัด
ออกแบบแสงสว่าง	โปรเจคท์ ไลท์ติ้ง ดีไซน์
ปีที่เปิดให้บริการ	พ.ศ. 2538
กลุ่มเป้าหมาย	ชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ส่วนมากอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปมักมาเป็นคู่หรือครอบครัว
เวลาทำการ	24 ชั่วโมง ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

ตารางที่ 2.7 แสดงรายละเอียดพื้นฐานของ FOUR SEASON RESORT CHIANG MAI (ต่อ)

ห้องพัก	<table border="0"> <tr> <td>ROOM TYPE</td> <td>JAN. TO SEP.</td> </tr> <tr> <td>PAVILLION</td> <td>\$ 425</td> </tr> <tr> <td>GARDEN VIEW</td> <td>\$ 425</td> </tr> <tr> <td>MOUNTAIN VIEW</td> <td>\$ 525</td> </tr> <tr> <td colspan="2">RESIDENCE</td> </tr> <tr> <td>ONE-BEDROOM</td> <td>\$ 1,050</td> </tr> <tr> <td>TWO-BEDROOM</td> <td>\$ 1,500</td> </tr> <tr> <td>THREE-BEDROOM</td> <td>\$ 2,250</td> </tr> <tr> <td colspan="2">RESIDENCE WITH PLUNGE POOL</td> </tr> <tr> <td>ONE-BEDROOM</td> <td>\$ 1,050</td> </tr> <tr> <td>TWO-BEDROOM</td> <td>\$ 1,050</td> </tr> </table> ALL RATES ARE QUOTED IN US DOLLARS AND SUBJECT TO SERVICE CHARGE AND APPLICABLE GOVERNMENT TAXES, CURRENTLY A COMBINED TOTAL OF 18.5%	ROOM TYPE	JAN. TO SEP.	PAVILLION	\$ 425	GARDEN VIEW	\$ 425	MOUNTAIN VIEW	\$ 525	RESIDENCE		ONE-BEDROOM	\$ 1,050	TWO-BEDROOM	\$ 1,500	THREE-BEDROOM	\$ 2,250	RESIDENCE WITH PLUNGE POOL		ONE-BEDROOM	\$ 1,050	TWO-BEDROOM	\$ 1,050
ROOM TYPE	JAN. TO SEP.																						
PAVILLION	\$ 425																						
GARDEN VIEW	\$ 425																						
MOUNTAIN VIEW	\$ 525																						
RESIDENCE																							
ONE-BEDROOM	\$ 1,050																						
TWO-BEDROOM	\$ 1,500																						
THREE-BEDROOM	\$ 2,250																						
RESIDENCE WITH PLUNGE POOL																							
ONE-BEDROOM	\$ 1,050																						
TWO-BEDROOM	\$ 1,050																						
วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อรองรับตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นธุรกิจบริการที่พักและมีบริการสปา สุขภาพ รองรับตลาดครอบครัว และคู่รัก โดยเน้นไปในกลุ่มที่มีรายได้ค่อนข้างสูง และต้องการเข้าพักในบรรยากาศที่สะท้อนศิลปะเอกลักษณ์และเสน่ห์ของชนบทแบบไทยๆ																						
สิ่งที่นำมาศึกษา	การออกแบบรูปทรง ทางสถาปัตยกรรม และการออกแบบให้มีความกลมกลืนกับพื้นที่ และสภาพแวดล้อม แนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน การจัดการพื้นที่ใช้สอย พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร ส่วนบริการต่างๆ กิจกรรมภายในโครงการ																						

ลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรม

1. สถานที่ตั้งโครงการ

โครงการไฟร์ ซีซั่น รีสอร์ท เชียงใหม่ ตั้งอยู่บนพื้นที่ 66 ไร่ (20 เอเคอร์) ในหุบเขาแมริม เดินทางประมาณ 20 นาที จากตัวเมืองเชียงใหม่ บริเวณรีสอร์ทประกอบด้วยสวนที่จัดไว้ด้วย ภูมิสถาปัตยกรรมที่งดงาม มีบึงน้ำขนาดย่อม 2 บึง สระบัว และทุ่งนา ที่ลดหลั่นเป็นระดับตามแนวเชิงเขารอบๆโครงการ เป็นที่อยู่อาศัยบางเบาและหมู่บ้านจัดสรรชั้นดี ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อโครงการในอนาคต พื้นที่โครงการมีความลาดชันมาก มีถนนที่สามารถเข้าถึงได้ 2 เส้นทาง มีสาธารณูปโภคพร้อมมีความเป็นส่วนตัว มุมมองออกสู่นาข้าวและหุบเขาของเชียงใหม่

2. แนวความคิดของโครงการ

"THE IDYLIC ENVIRONMENT AND EXOTIC CHARMS OF THE REGENT RESORT CHIANGMAI"

สถาปนิกได้วางผังโครงการตามแนวความคิดของหมู่บ้านล้านนาในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมที่สูงส่งสะท้อนเอกลักษณ์ของชนบทที่เกี่ยวข้องไปถึงลักษณะทางสถาปัตยกรรมและศิลปะของพม่า ที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับลักษณะล้านนาของเมืองไทย

เพื่อให้สถาปัตยกรรมแบบล้านนาไทยมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โครงสร้างของสถาปัตยกรรมจึงสร้างจากวัสดุไม้เป็นส่วนใหญ่ ในรูปแบบค้ายบ้านแบบท้องถิ่น มีนอกชานเป็นลานกว้าง มองเห็นวิว ซึ่งได้รับการจัดภูมิทัศน์ในรูปแบบการดำรงชีวิตของชาวพื้นเมือง ประสานแนวคิดให้กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมที่อ้างอิงถึงศิลปะไทยล้านนา และศิลปะพม่าที่นำมาประยุกต์ใช้

ภาพที่ 2.7 แสดงแนวความคิดของโครงการ

ลักษณะอาคารซึ่งเป็นห้องพักของโรงแรม แยกเป็น 2 แบบคือ พาวิลเลียน สวีท เป็นรูปแบบบ้านพักแบบหลังเดี่ยว มีบริเวณบ้าน 2 ชั้น มีศาลาพักผ่อนและระเบียงกว้างบนชั้น 2 และอีกแบบ คือ แบบ RESIDENCE ซึ่งมีรูปแบบเป็นอาคาร 4 ชั้น ชั้นล่างมีสระน้ำ และลานพักผ่อน

ส่วนตัว ซึ่งบ้านในแบบหลังนี้ โครงการจะขายแต่ละ UNIT ให้แก่ผู้ที่สนใจ โดยจะเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ซื้อ แต่หากผู้ซื้อมีความประสงค์จะให้เช่า ก็สามารถให้โรงแรมเปิดให้เช่าได้ โดยอาคารแต่ละหลังมีวิวทิวทัศน์จากสวนพันธุ์ไม้ ทิวทัศน์ของแนวขุนเขาและนาข้าว อาคารทุกหลังสร้างจากวัสดุไม้และโทนสีธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับลักษณะภูมิทัศน์ที่ได้รับการจัดสรรพื้นที่ ให้สภาพโดยรวมคล้ายกับการปลูกสร้างบ้านของคนท้องถิ่น ขณะเดียวกันได้สอดแทรกความทันสมัยบางประการ เช่น เทคโนโลยีด้านต่างๆ ของระบบและในการตกแต่งภายใน เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการใช้ชีวิตในปัจจุบันมากขึ้น

3. แนวคิดในการวางผัง

สถาปนิกได้จัดแนวถนนทางเข้าหลักให้อ้อมกลุ่มอาคารทั้งหมด ไปเข้าเืองทางด้านหลังของพื้นที่โครงการ และเมื่อก้าวเข้าสู่เืองทางด้านหน้า จะเกิดความประทับใจกับมุมมองภูมิประเทศที่ประภูกขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออาทิตย์ลับเหลี่ยมเขา จะเกิดบรรยากาศที่สวยงามโดยเฉพาะบริเวณสระว่ายน้ำ และห้องอาหาร สถาปนิกได้วางผังอาคารล้อมรอบพื้นที่ตรงกลาง ซึ่งออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมเป็นนาแบบขั้นบันได ห้องพักทั้งหมดออกแบบให้หันหน้าเข้าสู่พื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งประกอบด้วยนาข้าวและสระว่ายน้ำทำให้เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นให้กับรีสอร์ท

4. แนวความคิดในด้านการออกแบบรูปทรงทางสถาปัตยกรรม

มีแนวความคิดจากสถาปัตยกรรมล้านนา ผสมผสานกับวัฒนธรรมอินเดียจีน เสริมสร้างบรรยากาศแบบหมู่บ้านให้กับโรงแรม โดยอาคารแบบบ้านพักอาศัย อาคารหลังหนึ่งจะประกอบไปด้วยห้องพัก 4 ห้อง การวางผังเน้นความสะดวกสบายและหรูหรา และมีการเล่นระดับในส่วนศาลาเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มอาคาร เพื่อสร้างให้เกิดความใกล้ชิดกับธรรมชาติมากขึ้น และส่งเสริมให้กลุ่มอาคารสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.8 แสดงแนวคิดในการออกแบบรูปทรงทางสถาปัตยกรรม

5. แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน

เนื่องจากรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ที่แสดงออกถึงภาพลักษณ์ความเป็นไทยอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องอยู่ตลอดทั้งโครงการ จึงเป็นไปได้ที่จะกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างงานสถาปัตยกรรมกับงานสถาปัตยกรรมภายใน ภาพรวมทั้งหมดของโครงการสถาปัตยกรรมภายใน จึงอยู่บนพื้นฐานของการออกแบบ วัสดุและการใช้สีแบบล้านนา สร้างให้เกิดบรรยากาศแบบล้านนา สอดคล้องกลมกลืนตลอดทั้งโครงการ

ภาพที่ 2.9 แสดงแนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในของโครงการ

6. แนวความคิดในการออกแบบภูมิทัศน์ของโครงการ

จุดเด่นในการจัดภูมิทัศน์ของโครงการคือ การสร้างบรรยากาศที่แตกต่างกันระหว่างกลางวัน กับกลางคืน ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ความขัดแย้งกันระหว่างพื้นที่สร้างบรรยากาศ โดยในเวลากลางวัน มีการใช้ตะเกียงน้ำมันบนฐานไม้ไผ่ จุดกระจายทั่วบริเวณ และใช้โคมไฟผ้าขนาดใหญ่ แขนงห้อยลงมาจากต้นไม้ เพื่อให้แสงสว่างทั่วไป

ภูมิสถาปนิกสร้างนาแบบชั้นบันได เป็นรูปคล้ายกลีบดอกไม้ เพื่อให้เป็นจุดสนใจ และสร้างทิวทัศน์ให้แก่โครงการ ซึ่งต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความหมายของคำว่า "ล้านนา" ซึ่งหมายถึงดินแดนแห่งทุ่งนามหาศาล แต่เนื่องจากนาที่สร้างขึ้นนี้เป็นนาแบบชั้นบันไดแบบโค้ง ซึ่งไม่ใช่แบบอย่างในภาคเหนือแต่เป็นแบบที่จำลองมาจากบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย

การวิเคราะห์กลุ่มผู้ใช้โครงการ

แบ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการหรือ กลุ่มลูกค้า และกลุ่มผู้ให้บริการ หรือพนักงาน

กลุ่มลูกค้า เป็นกลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะชาวอเมริกัน ซึ่งมีมากประมาณ 40% นอกจากนั้นเป็นชาว อังกฤษ ญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์และไต้หวันตามลำดับ โดย

ส่วนมากจะนิยมใช้บริการทั้งแบบคู่ และเป็นครอบครัว ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป และจะไม่ค่อยมีกลุ่มวัยรุ่น

ผู้ให้บริการ พนักงานของสปา มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 35 คน แบ่งเป็น 3 ประเภท

SPA REPTION มีหน้าที่ต้อนรับ และส่งแขก

THERAPIST มีหน้าที่ ทำการบำบัดให้แก่แขก โดยมีทั้งแบบประจำ และแบบถาวร

SPA ATTENDANT เป็นผู้ดูแล และเตรียมการบำบัดทั้งหมดในสปา

การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้งาน และลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ลักษณะของการจัดการงานส่วนหน้า

แขกเดินทางมาสู่โรงแรม โดยรถของโรงแรม ซึ่งไปรับแขกซึ่งสำรองห้องพักไว้แล้ว โดยผ่าน CONCIERGE จะเดินทางไปพร้อม กับรถของโรงแรม และดูแลแขกจนมาถึงโรงแรม

แขกที่ได้สำรองห้องพักไว้แล้ว ฝ่าย GUEST SERVICE จะตรวจสอบเอกสาร แล้วให้แขกได้ลงนาม เมื่อเรียบร้อยแล้วก็ถือว่าเสร็จ ส่วนแขกที่ไม่ได้สำรองที่พักเอาไว้ฝ่าย GUEST SERVICE จะขอตรวจสอบเอกสารและขอให้แขกได้กรอกรายละเอียดลงในเอกสาร การลงทะเบียน ซึ่งในส่วนนี้จะใช้เวลานานกว่าแขกที่สำรองที่พักเอาไว้ล่วงหน้า

เมื่อลงทะเบียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ฝ่าย GUEST SERVICE จะถือกุญแจพร้อมกับการนำแขกพร้อมสัมภาระขึ้นรถ BUCKY ที่จอดรออยู่ข้างหน้าโถงต้อนรับ ซึ่งกระเป่าและสัมภาระต่างๆ BELL BOY จะขนกระเป่าสัมภาระเข้ามาจัดเก็บไว้ในห้องพัก จากนั้นฝ่าย GUEST SERVICE ก็จะกลับมายังอาคารโถงต้อนรับพร้อมกับ BELL BOY เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

อาคารโถงต้อนรับ (LOBBY HALL)

อาคารโถงต้อนรับ มีลักษณะเป็นศาลาแบบเปิดโล่ง มีประโยชน์ใช้สอยคือ

GUEST SERVICE COUNTER ซึ่งมีหน้าที่ต้อนรับแขก จัดการเรื่องการลงทะเบียน การเข้าพักของแขก (CHECK IN) และจัดการเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดช่วงเวลาที่แขกอยู่ที่โรงแรม

CONCIERGE DESK มีหน้าที่ไปรับแขกที่สำรองที่พักไว้แล้วที่สนามบิน และให้การดูแลตอบคำถาม และให้บริการเกือบทุกเรื่องที่แขกต้องการ เช่น การจองเที่ยวบิน การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

WAITING AREA สำหรับนั่งพักรอระหว่างการลงทะเบียนเข้าพัก หรือติดต่อด้านอื่นๆ

OFFICE สำนักงานของแผนก GUEST SERVICE ซึ่งอยู่ด้านหลัง GUEST SERVICE COUNTER

การวิเคราะห์การวางผังและประโยชน์ใช้สอย

ตั้งแต่ทางเข้าอาคารโถงต้อนรับจะสามารถสัมผัสได้ถึงภาพลักษณ์ของโรงแรม ตั้งแต่รูปแบบ โครงสร้าง ทางสถาปัตยกรรม จนถึงลักษณะการวางผังภายใน ในลักษณะที่สมมาตร สอดคล้องกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายนอกการวาง GUEST SERVICE COUNTER ทิศทางตรงข้ามกับ CONCIERGE DESK สร้างให้เกิดแนวแกนขึ้นทำให้เกิดความสมมาตรและเกิดการแบ่ง SPACE ในลักษณะครึ่งๆ ทำให้เกิดความคล่องตัวของการสัญจร และทำให้เกิดความต่อเนื่องของประโยชน์ใช้สอย และลักษณะของ WAITING AREA ซึ่งจัดเป็นกลุ่มครึ่ง-ครึ่ง ซึ่งก็ช่วยรองรับการใช้งานทั้ง 2 ส่วนได้เป็นอย่างดี และเนื่องจากอาคารต้อนรับเป็นอาคารเดี่ยว และมีการจัดภูมิสถาปัตยกรรมทำให้ช่วยลดความแออัดของแขกจากช่วงที่มีแขกมาเข้าพักเป็นกลุ่มใหญ่

แนวความคิดของการออกแบบ สะท้อนถึง วัด (THE MAIN TEMPLE) ซึ่งเป็นหัวใจของหมู่บ้านไทยแบบดั้งเดิม ซึ่งเห็นได้จากการวางผังลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้น และลักษณะการใช้สัญลักษณ์และองค์ประกอบต่างๆในการตกแต่ง

การวิเคราะห์การตกแต่งภายใน

เครื่องเรือนที่ใช้ทำจากไม้และเครื่องหวายเป็นส่วนใหญ่ มีการจัดตั้งเป็นลักษณะซุ้มศาลา ทั้ง 2 ด้าน มีการตกแต่งด้วยเครื่องดนตรีแบบโบราณ ผ้าที่ใช้ในการตกแต่งเป็นผ้าล้านนาพื้นเมือง สร้างความหรูหรา ส่วนผนังทั้ง 2 ด้าน ติดภาพกิจกรรมที่แสดงวิถีชีวิตของชาวล้านนาในอดีต มีการใช้โคมกระดาษขนาดใหญ่ประมาณ 80 ซม. แฉวนห้อยลงมาจากจุดสูงสุดของโครงหลังคาเพื่อใช้เป็นจุดเด่น ซึ่งมีที่มา จากโคมที่ใช้ในพิธีกรรมทางศาสนานิยมใช้กันมาในวัดล้านนา ซึ่งทั้งหมดนี้ สะท้อนภาพและแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศแบบล้านนา

ภาพที่ 2.10 แสดงการเลือกใช้เครื่องเรือนในการตกแต่งโครงการ

อาคารส่วนห้องพัก

ในโครงการมีห้องสวีท ทั้งหมด 80 ชุด โดยมีทั้งแบบเตียงเดี่ยว และเตียงคู่ ให้เลือก แต่ละห้องสวีทจะมีศาลาสวนส่วนตัว โดยกลุ่มอาคารทั้งหมดถูกวางกระจายอยู่รอบๆ โครงการ โดยสถาปนิกได้สร้างมุมมองให้แก่ทุกห้องพักทุกห้อง ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้จากทิวทัศน์รอบๆ ได้มากที่สุด ตัวอาคารถูกยกขึ้นสูงจากพื้นตามแบบโบราณ เพื่อหลีกเลี่ยงความชื้นจากดิน และใช้เก็บส่วนบริการ สถาปนิกนำเอา ศาลามาใช้ประโยชน์ในการพักอาศัย ซึ่งมักพบเป็นองค์ประกอบหนึ่งในวัด ใช้สำหรับการพักผ่อน พฤติกรรมการใช้ศาลา ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ชีวิตกลางแจ้งของชาวเหนือ ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่แบบอาณาจักรล้านนา โดยการตกแต่งแบบล้านนານี้ จะเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมแบบอินเดีย จีนและชาติอื่นๆ ที่เรืองอำนาจในขณะนั้น โดยอาคารห้องพักแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

พาวิลเลียนสวีท (PAVILLION SUITE)

มีจำนวนทั้งสิ้น 64 ยูนิต จัดเป็นอาคารสองชั้น แต่ละกลุ่มจะประกอบได้ด้วย 4 พาวิลเลียนสวีท แต่ละพาวิลเลียนสวีทมีเนื้อที่มากกว่า 750 ตารางฟุต หรือ 70 ตารางเมตร สำหรับการพักผ่อนที่หรูหราสะดวกสบาย พื้นเป็นไม้สักขัดเงา ภายในห้องตกแต่งด้วยผ้าฝ้าย และงานศิลปะแบบไทยภายใต้เพดานสูงซึ่งมีการติดตั้งพัดลมเอาไว้เพื่อความเย็นสบาย ห้องแต่งตัวแยกเป็นสัดส่วน นำทางไปสู่ห้องนอน และห้องนั่งเล่น สำหรับภายในห้องน้ำที่มีขนาดใหญ่มีอ่างอาบน้ำ ที่อาบฝักบัวแยกต่างหาก มองออกไปข้างนอกเป็นทัศนียภาพที่งดงาม ศาลาภายนอกสำหรับนั่งพักผ่อน และรับประทานอาหารเพื่อเพิ่มทางเลือกในการพักผ่อน และเสริมสร้างบรรยากาศให้รีสอร์ทที่มีความเป็นหมู่บ้านมากขึ้น กลุ่มอาคารพาวิลเลียนทุกหลังเชื่อมต่อกันด้วยทางเดิน ซึ่งปูหินทราย ซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างตามประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมไทย มีการประดับตกแต่งด้วยประติมากรรม และหินสลัก

เรสซิเดนซ์สวีท (RESIDENCE SUITE)

อาคารห้องพักแบบเรสซิเดนซ์ สวีท เป็นลักษณะที่ผสมผสานกันระหว่างความเป็นรีสอร์ท และบ้านพักส่วนตัว แต่ละยูนิตจะเป็นอาคารขนาด 2-3 ชั้น โดยยังรักษารูปแบบของล้านนาซึ่งเป็นแนวความคิดรวมของโครงการ มีจำนวนทั้งสิ้น 16 ยูนิต มีทั้งแบบสองห้องนอน หรือสามห้องนอน แบบ 1 และ 2 ห้องนอน มีเนื้อที่ประมาณ 350 ตารางเมตร บริเวณชั้นล่างมีสระน้ำ และลานพักผ่อนส่วนตัวแบบ 3 ห้องนอนมีเนื้อที่ ประมาณ 450 ตารางเมตร มีบันไดวนขึ้นสู่สวนเพนท์เฮอรัวึ่งใช้เนื้อที่ของชั้นบนทั้งหมดและนอกจากชั้นนี้สามารถมองเห็นวิวมุมกลางของขุนเขา พื้นเป็นไม้สักขัดเงา รูปทรงหลังคาเป็นแบบหน้าจั่วแบบเดียวกันกับวัดโบราณ จัดวางเฟอร์นิเจอร์แบบเปิด ซึ่ง

ทำให้สามารถนั่งเล่นหรือรับประทานอาหารได้ถึง 10-12 คน ยังมีเตาผิง ห้องครัว และห้องพัก สำหรับผู้ช่วยงานบ้าน

การตกแต่งทั้งภายนอกและภายในอาคารเรสซิเดนท์ สวีท เป็นการผสมผสานระหว่างการตกแต่งแนวโบราณกับความทันสมัยเข้าด้วยกัน วัสดุหลักที่ใช้จะเป็นไม้สักที่หาได้ในท้องถิ่น เคลือบเงาเป็นพิเศษสำหรับทำประตู ลูกกรงบันไดและแกะสลัก ห้องรับประทานอาหารและห้องประชุมตกแต่ง ด้วยไม้ระแนง ประดับด้วยงานแกะสลัก เครื่องกระเบื้องศิลาดลและหวาย ส่วนผ้าปู ทำจากผ้าฝ้ายพื้นเมือง

ส่วนห้องประชุมและห้องจัดเลี้ยง

ห้องประชุมและห้องจัดเลี้ยงกาสะลองพาวิลเลียน สามารถรองรับผู้เข้าร่วมงานได้ทั้งสิ้น ประมาณ 30 ที่นั่ง สำหรับการจัดงานฉลองที่เป็นส่วนตัว และการจัดประชุมย่อยของระดับผู้บริหาร ในการพักผ่อนสุดสัปดาห์ และห้องประชุมขนาดใหญ่ อินทนิล ซึ่งพร้อมด้วยโสตทัศนูปกรณ์ครบ ครัน

ส่วนห้องสมุด

อยู่ถัดจากห้องกาสะลอง มีหนังสือมากมายเกี่ยวกับเมืองเชียงใหม่ และประเทศไทย รวมทั้งบริการอินเทอร์เน็ตที่แขกใช้ติดต่อสื่อสาร

ส่วนศูนย์กีฬา และสุขภาพ

ปีเตอร์ เบอว์ออร์ช อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บริหารงานสนามเทนนิส 2 คอร์ท ซึ่งเปิดให้บริการทั้งกลางวันและกลางคืน เป็นบริการที่ไม่คิดมูลค่า ศูนย์สุขภาพพร้อม อุปกรณ์ออกกำลังกายทันสมัยครบครัน มีไว้ให้บริการแก่ผู้นิยมการรักษาสุขภาพ และเพื่อการพักผ่อน ภายในบริเวณเดียวกันนี้ มีบริการห้องเด็กเล่น ศูนย์บริการธุรกิจ สำหรับแขกที่ต้องการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ

งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ระบบด้านโครงสร้างอาคาร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทงส่วนล่าง ฐานรากแผ่ ส่วนบนเป็นอาคารไม้โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก คานพื้นที่ ค.ส.ล. ดงไม้เนื้อแข็ง พื้นไม้สักทอง บริเวณห้องโถง และพื้นที่ส่วนกลางมีการใช้ไม้สลับกับหินบะซอลท์ ผนังก่ออิฐฉาบปูนหลังคามุง ด้วยกระเบื้องไม้สักที่นิยมใช้ในท้องถิ่น คล้ายเรือนม้งดั้งเดิมในภาคเหนือ บางส่วนเป็นหลังคาแบน ค.ส.ล. และศาลาสวนมุงด้วยแผ่นเหล็ก

ระบบปรับอากาศ ในส่วนห้องพัก ห้องอาหารและสำนักงาน เป็นแบบ SPLIT TYPE เนื่องจากพื้นที่ไม่มากนัก และเวลาในการใช้งานไม่พร้อมกัน ตั้ง COMPRESER ในพื้นที่ที่ระบายอากาศได้สะดวก และหลบสายตา คือตั้งอยู่ตามชอกบันได ใต้ถุนอาคาร ซึ่งไม่เป็นที่สังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนของห้องพัก จะติดไว้ที่ผนังด้านนอกอาคาร ดดยใช้ระแนงไม้ช่วยซ่อนไว้ ส่วนโถงทางเข้าและที่นั่ง และบริเวณรอบสระว่ายน้ำไม่มีการปรับอากาศ เป็นแบบ OPEN-AIR

ระบบป้องกันอัคคีภัย เนื่องจากมีการแยกกลุ่มก้อนของอาคาร ทำให้มีปัญหาในเรื่องของทางหนีไฟ มีการติดตั้ง SPRINKLER ไว้ภายในห้องพักแต่ละหลัง

ระบบสุขาภิบาล เนื่องจากในส่วนของห้องพักมีการแยกเป็นหลังๆ ไม่ติดกันทำให้มีการแยกระบบออกเป็นชุดๆ โดย 4 ห้องพัก ต่อ 1 ชุด โดยมีท่อน้ำดี และท่อน้ำเสีย ต่อเชื่อมกันแต่ละจุด โดยที่แต่ละหลังจะมีเครื่องปั้มน้ำเป็นของตัวเอง

ระบบไฟฟ้า มีการเตรียมเครื่องปั่นไฟจำนวน 2 ตัวเพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในกรณีไฟฟ้าดับ โดยที่เครื่องปั่นไฟสามารถรับ LOAD ทั้งหมด ตามความต้องการใช้ไฟฟ้าปกติ เนื่องจากพื้นที่อำเภอแมริมมีปัญหาไฟดับบ่อย

ระบบบำบัดน้ำเสีย ในส่วนของพาววิลเลียน ใช้รับบำบัดน้ำเสียรวมแบบ AEROBIC-BACTERIA และปล่อยน้ำที่บำบัดแล้วสู่ลำน้ำ และน้ำตกซึ่งเป็นภูมิทัศน์ในโครงการ น้ำบางส่วนนำมาใช้รดน้ำต้นไม้ ในส่วนของ RESIDENCE มีระบบบำบัดน้ำเสีย แบบถัง SATS. แยกของแต่ละหลัง

สรุปการวิเคราะห์โครงการฟอร์ ซีซั่น รีสอร์ท เชียงใหม่

มีการออกแบบที่แสดงถึงภาพลักษณ์ของอาณาจักรล้านนาตามแนวคิดที่ได้วางไว้โดยองค์ประกอบทุกส่วนของ การออกแบบมีความสอดคล้อง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของงานสถาปัตยกรรม งานสถาปัตยกรรมภายใน งานภูมิสถาปัตยกรรม ตลอดจนงานระบบต่างๆ ที่ส่งเสริมให้โครงการมีเอกลักษณ์ และมีภาพลักษณ์ที่เด่นชัดขึ้น ตารางที่ 2.8 แสดงผลสรุปวิเคราะห์โครงการฟอร์ ซีซั่น รีสอร์ท เชียงใหม่

ข้อดี	ข้อเสีย
รูปทรงทางสถาปัตยกรรมมีการออกแบบประยุกต์จากสถาปัตยกรรมท้องถิ่นได้ดี มีความพิถีพิถันในการออกแบบ มีวิถุญาณของเวลาในอดีต และการจัดออกแบบสัดส่วนอาคารได้งดงาม	มองเห็นยวดยานพาหนะบนถนน ทางทิศตะวันตก ที่ติดกับโครงการ ทำให้โครงการดูไม่สงบ
การวางผังอาคารมีการเล่นระดับ และจังหวะการโอบล้อมพื้นที่ได้ดี มีจังหวะการซ่อนเร้นจาก	ทางเข้าโครงการ เนื่องจากทางเข้าสู่ส่วนบริการอยู่ทางด้านหน้า สามารถเข้าได้ง่ายโดยไม่ต้องผ่านส่วนโถงต้อนรับ ทำให้เป็นอันตรายต่อระบบความปลอดภัย และลดความเป็น

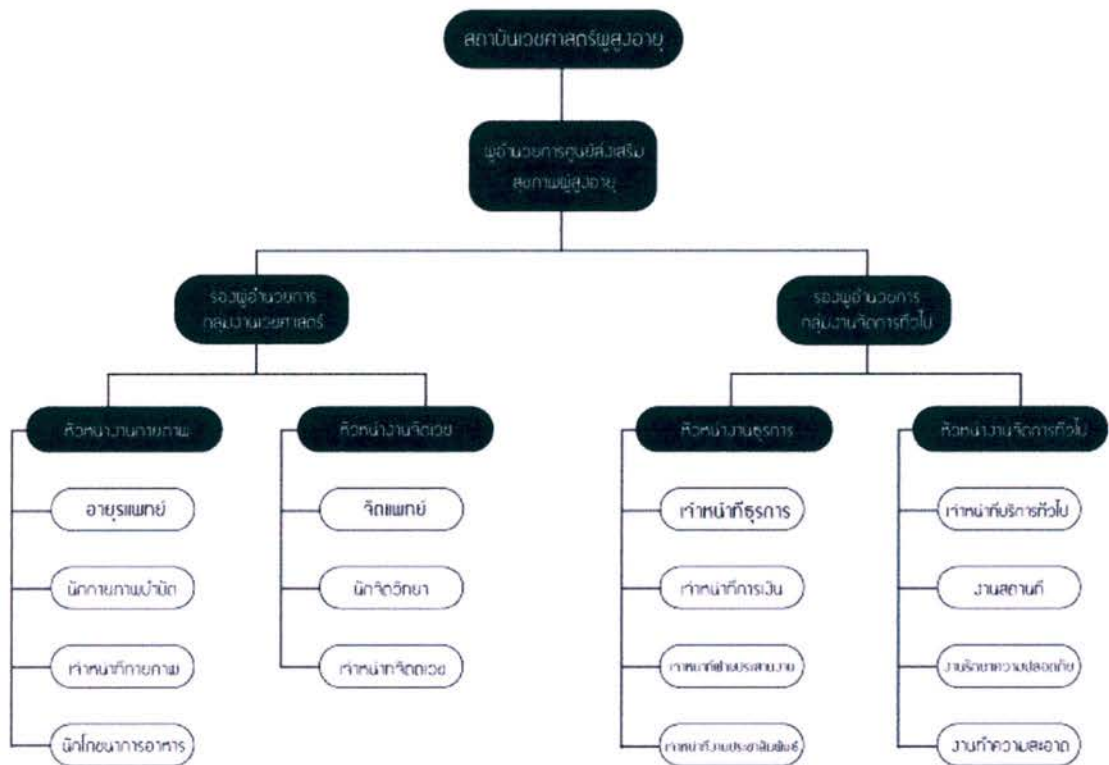
บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

การออกแบบโครงการคลับสุขภาพผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ จำเป็นต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้ ได้แก่ ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการและที่ตั้งโครงการ

3.1 ผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการของโครงการคลับสุขภาพผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ คือ มีการบริหารงานตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงผังองค์กรของโครงการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผู้ให้บริการ ทำให้เกิดโปรแกรมดังต่อไปนี้

3.1.1 ฝ่ายบริหาร

1.1.1.1. ผู้อำนวยการ คลับสุขภาพผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ จะทำงานโดยมีหน้าที่บริหารและรับคำสั่ง

โดยตรงจากสถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และบริหารจัดการงานภายในศูนย์ให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

1.2. รองผู้อำนวยการฝ่ายเวชศาสตร์ มีหน้าที่ดูแลและบริหารควบคุมงานในส่วนของการส่งเสริมสุขภาพในการส่งเสริมบำบัด สุขภาพของผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการภายในโครงการ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่เรื่องการตรวจวินิจฉัย ให้คำปรึกษา โดยหมายรวมถึงทั้งทางด้านกายภาพและจิตเวช

1.3. รองผู้อำนวยการฝ่ายจัดการทั่วไป มีหน้าที่ดูแลและบริหารควบคุมงานในส่วนของกลุ่มงานธุรการ และการจัดการทั่วไป ซึ่งจะครอบคลุมงานด้านการบริการในส่วนงานต่างๆ

3.1.2. ฝ่ายงานกายภาพ

2.1. อายุรแพทย์ ทำหน้าที่ตรวจวินิจฉัยให้คำปรึกษาโดยเฉพาะตัวบุคคล เพื่อการทำการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมกับปัญหาทางสุขภาพ

2.2. นักกายภาพบำบัด นักกายภาพในส่วนการบริการทำการกิจกรรมของผู้สูงอายุที่มาออกกำลังกายในส่วนการให้บริการต่างๆภายในโครงการ

2.3. เจ้าหน้าที่กายภาพ เป็นคนทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลใกล้ชิดในการทำกิจกรรมของผู้สูงอายุทั้งในส่วนกิจกรรมบำบัด และฟิตเนสสูงอายุ สาเหตุที่ต้องมีเนื่องจากวัยสูงอายุเป็นวัยที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด

2.4. นักโภชนาการอาหาร นอกจากการออกกำลังกายหรือการทำการกิจกรรมกายภาพส่วนหนึ่งส่งผลกับสุขภาพโดยตรงคืออาหารการกินที่กินเข้าไป เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่มีผลระยะยาวจึงมีการจัดส่วนบริการด้านอาหารเพื่อสุขภาพโดยมีการทำสำรวจ แล้วสรุปผลเพื่อการจัดรายการอาหารที่เหมาะสมและสร้างเสริมสุขภาพนิสัยในการกินให้แก่ผู้เข้ามาใช้บริการในโครงการ

3.1.3. ฝ่ายงานจิตเวช

3.1. จิตแพทย์ นอกจากการสร้างเสริมสุขภาพทางด้านกายภาพแล้ว ทางด้านจิตใจก็เป็นส่วนที่ทำให้สุขภาพกายดีหรือแย่ตามไปด้วย ดังนั้นการที่มีจิตแพทย์เพื่อปรึกษาให้คำแนะนำจึงสำคัญเช่นเดียวกับการออกกำลังกายหรือการทำการกิจกรรมสร้างเสริมทางกายภาพ

3.2. นักจิตวิทยา มีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมทางด้านจิตวิทยา ไม่ว่าจะเป็นการจัดกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆที่ช่วยบำบัดจิตใจให้มีสภาวะทางจิตที่ดี

3.1.4. งานฝ่ายธุรการ

4.1. เจ้าหน้าที่ธุรการ มีหน้าที่ดำเนินงานด้านเอกสารของหน่วยงานภายในโครงการทั้งหมดทั้งการติดต่อภายในและหน่วยงานภายนอก

4.2 **เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน** หน้าที่ทางการเงินที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างภายในโครงการเป็นฝ่ายที่ต้องทำบัญชีรายรับ-จ่าย ของโครงการ

4.3 **เจ้าหน้าที่ประสานงาน** มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั้งกับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ซึ่งต้องประสานกับเจ้าหน้าที่ธุรการโดยตรง

4.4 **เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์** เป็นส่วนงานที่มีหน้าที่ประกาศประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมที่มีอยู่ในโครงการ หรือกิจกรรมพิเศษที่จะจัดขึ้นในโครงการ เพื่อการดำเนินกิจการที่สิ้นไหลขององค์กร

3.1.5. ฝ่ายงานจัดการทั่วไป

5.1 **เจ้าหน้าที่บริการทั่วไป** มีหน้าที่บริการผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้โครงการ อำนวยความสะดวกในการเข้ามารับบริการของทางโครงการ

5.2 **ฝ่ายงานสถานที่** เป็นส่วนงานที่มีหน้าที่จัดการดูแลรักษา ส่วนของอาคารสถานที่ทั้งหมดของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสถานที่ ดูแล ซ่อมบำรุง และดูแลความเรียบร้อยโดยรวมของอาคารสถานที่ของโครงการ

5.3 **ฝ่ายรักษาความปลอดภัย** มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของทั้งโครงการโดยแบ่งหน้าที่งานออกเป็นส่วนต่างๆและมีการแบ่งกะ

5.4 **ฝ่ายงานทำความสะอาด** เรื่องของความสะอาดเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสุขลักษณะที่ดี เพราะความสะอาดเป็นพื้นฐานของสุขภาพที่ดี โดยเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจะทำงานกระจายตามส่วนต่างๆของโครงการ โดยมีโซนการรับผิดชอบของรายบุคคล

3.2 ผู้รับบริการ

โครงการ สามารถมีผู้รับบริการ

กลุ่มหลัก คือ ผู้สูงอายุ ที่อยู่ในช่วงอายุ 60 – 100 ปี : ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง ไม่สติพั่นเพื่อน

กลุ่มรอง คือ ผู้ที่มากับผู้สูงอายุ เช่น ญาติที่มาดูแล หรือ มารอผู้สูงอายุในการทำกิจกรรม และ ผู้มาติดต่ออื่น

ตารางที่ 3.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ทั่วไปของผู้รับบริการหลัก

ผู้รับบริการ	พฤติกรรม	ความต้องการ	โปรแกรม
ผู้สูงอายุ 60 – 100 ปี	เดินทางด้วยรถยนต์ มาเป็นกลุ่ม เรื่องซ้ำ เหนื่อยง่าย สนใจเรื่องสุขภาพ อยากพักผ่อน นั่งรถเข็น ชี้เหงา (ไม่มีหลาน) ถ่ายปอย	ที่จอดรถ ที่นั่งพัก ระยะทางเข้าสู่โครงการ การพบปะพูดคุย คำแนะนำเรื่องสุขภาพ ห้องน้ำ พื้นที่ออกกำลังกาย ทางลาด มาได้ทุกวัน	ที่จอดรถ ส่วนพักผ่อน ระยะทางเข้าสู่โครงการ สังคมผู้สูงอายุ คลินิกสุขภาพ ห้องน้ำ ฟิตเนสสูงอายุ Ramp ทางขึ้น เปิดทำการทุกวัน

เมื่อทำการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเพื่อหาความต้องการเชิงลึกของผู้สูงอายุที่เป็นผู้ใช้หลักของโครงการคลับสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนนี้ พบว่าความต้องการในวัยสูงอายุจะแบ่งออกเป็น 3 เรื่องหลัก ได้แก่ ทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจ และ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ทางด้านร่างกาย

1. สุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์
2. ต้องการมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด
3. ต้องการที่อยู่ทีสะอาด อากาศดี และ สิ่งแวดล้อมที่ดี
4. อาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะ และเหมาะสมตามวัย
5. คนดูแลใกล้ชิดเมื่อยามเจ็บป่วย
6. ต้องการรับการตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่สะดวก
7. ต้องการการรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าจากรัฐ
8. การพักผ่อนนอนหลับอย่างเพียงพอ
9. การบำรุงรักษาร่างกายและการออกกำลังกายอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ
10. สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

3.2.2 ทางด้านจิตใจ

การรับรู้ ผู้สูงอายุจะยึดติดกับความคิดและเหตุผลของตัวเอง การรับรู้สิ่งใหม่เลยเป็นไปได้ยาก ความจำก็เสื่อมลง

การแสดงออกทางอารมณ์ การแสดงออกทางอารมณ์ของผู้สูงอายุเกี่ยวเนื่องกับการสนองความต้องการของจิตใจ ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้สูงอายุจะมีความรู้สึกต่อตนเองในแง่ต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นความท้อแท้ น้อยใจ โดยรู้สึกว่าการสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเหมือนที่

เคยเป็นมาก่อน ทำให้ผู้สูงอายุมีอารมณ์ที่ไม่มั่นคง กระแทกกระเทือนเล็กน้อยก็จะทำให้ผู้สูงอายุ เสียใจ หงุดหงิดและโกรธง่าย ต้องการการยอมรับและความเคารพนับถือ การแสดงออกถึงความมีคุณค่าของผู้สูงอายุ โดยสมาชิกในครอบครัวของผู้สูงอายุ

ความสนใจในสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุจะสนใจในสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่ทำให้เกิดความ พึงพอใจและตรงกับความต้องการของตนเองเท่านั้น

การสร้างวิถีดำเนินชีวิตของตนเอง การมีอายุมากขึ้น คือการเข้าใกล้เวลาของ การสิ้นสุดของชีวิต การยอมรับสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้สูงอายุบางคนมุ่งสร้างชีวิตให้แกตัวเอง มากขึ้น

ความผิดปกติทางจิตใจและวัยสูงอายุ แยกออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ

1. กลุ่มอาการทางจิตเนื่องจากสมองเสื่อม

อาการเริ่มแรกจะจำวันเวลาไม่ได้ ความจำเสื่อม ความสามารถทางปัญญาลดลง การปรับตัวและการตัดสินใจช้า มี 4 ลักษณะคือ

- อาการสมองเสื่อม
- อาการเพ้อคลั่ง
- อาการหลงลืม
- อาการทางอารมณ์

2. กลุ่มอาการผิดปกติทางด้านจิตใจและอารมณ์

3.2.3 ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้สูงอายุ

1. ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น
2. ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคม และ หมู่คณะ
3. ต้องการช่วยเหลือสังคมและมีบทบาททางสังคมตามความถนัด
4. ต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือจากครอบครัว และสังคมทั้งทางด้านความเป็นอยู่ รายได้ บริการจากทางภาครัฐ
5. ต้องการมีชีวิตร่วมในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม
6. ต้องการลดการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลง ไม่ต้องกรความเมตตาสงสาร (ที่แสดงออก โดยตรง)
7. ต้องการการประกันรายได้ และการประกันความชราภาพ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผู้รับบริการ ทำให้เกิดโปรแกรมดังต่อไปนี้

1. ด้านการเปิดให้เป็นการเปิดทำการทุกวันตั้งแต่ จันทร์ – อาทิตย์

2.ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ

2.1 ด้านกายภาพ พื้นที่ในการทำกิจกรรมต้องเพียงพอและปลอดภัย ต้องมีการตรวจวินิจฉัยในเบื้องต้นก่อนการเข้าทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อการส่งเสริมสุขภาพที่เป็นไปอย่างเหมาะสม

2.2 ด้านจิตเวช ต้องมีพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมทางจิตวิทยา

3.ด้านสุขภาพิบาล

3.1 ห้องน้ำ ที่ต้องเพียงพอและสะดวกรองรับกับกิจกรรมในโครงการ

3.2 Ramp ทางขึ้น เพื่อผู้สูงอายุที่นั่งรถเข็น

3.3 ที่ตั้งโครงการ

โครงการตั้งอยู่ที่ สวนลุมพินี แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งหมด 2,180 ตร.ม. อาคารเป็นอาคารโครงสร้าง คสล. ที่สร้างมาแล้วมากกว่า 85 ปี โดยมีการปรับปรุงมาโดยตลอด สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พบปะสังสรรค์ พักผ่อน ออกกำลังกาย ฝึกอาชีพ ของผู้สูงอายุ ใช้เป็นที่จัดกิจกรรมลีลาศ มีเวทีลีลาศหมุนได้อยู่ภายในโครงการ

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของที่ตั้งในประเด็นต่างๆ 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้ คือ บริบท การเข้าถึงทางเข้าอาคาร ทิศทางการวางอาคาร สถาปัตยกรรม โครงสร้างและงานระบบที่เกี่ยวข้อง

3.3.3.1 บริบท

1. สภาพแวดล้อมทางด้านนามธรรม

ภาพที่ 3.2 แสดงบริบททางด้านความเชื่อของตัวอาคาร ทางด้านหน้าอาคารมีลูกหมุนมงคลที่ตั้งเป็นแกนหลักกับทางเข้าและตัวอาคาร

2. กลุ่มชาติพันธุ์

ภาพที่ 3.3 แสดงกลุ่มชาติพันธุ์ของผู้ที่เข้ามาใช้พื้นที่โดยรอบ

กลุ่มคนที่เข้ามาใช้สถานที่บริเวณโดยรอบอาคาร ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้รักสุขภาพทั้งเด็ก คนทำงาน คนชราและชาวต่างชาติที่พักอยู่ในย่านสีลม ที่เข้ามาพักผ่อนและออกกำลังกาย

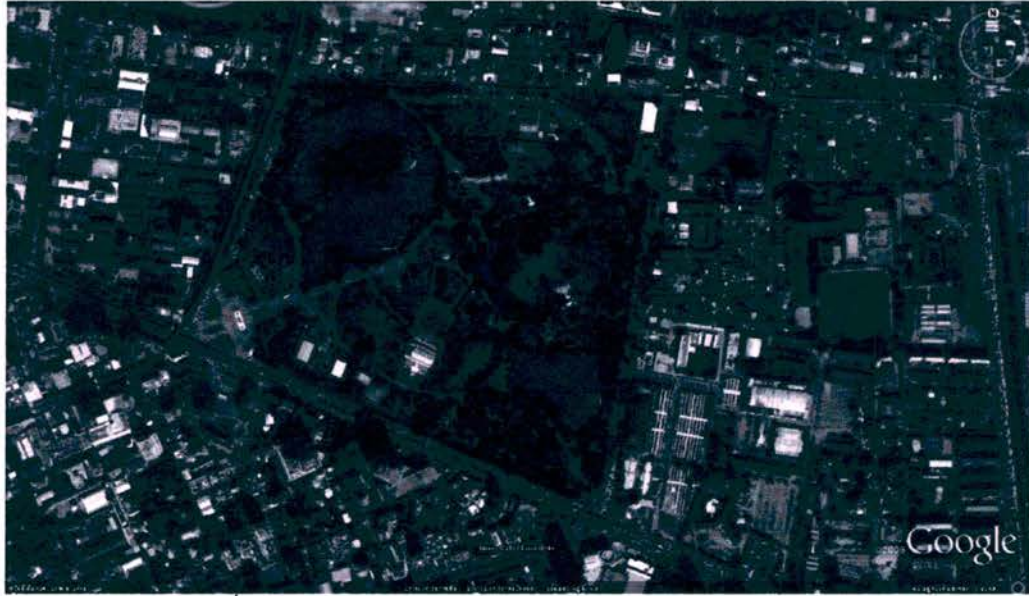
3. วัฒนธรรม

ภาพที่ 3.4 แสดงสถาปัตยกรรมโดยรอบ

สถาปัตยกรรมในบริเวณใกล้เคียงมีทั้งแบบทรงไทยโบราณ ไทยร่วมสมัย จีนโบราณและสถาปัตยกรรมแบบยุโรป รวมไปถึงศาสตร์การรักษาสุขภาพแบบการจับช่วงซึ่งมีอยู่รอบบริเวณอาคาร

3.3.3.2 สภาพแวดล้อมทางด้านรูปธรรม

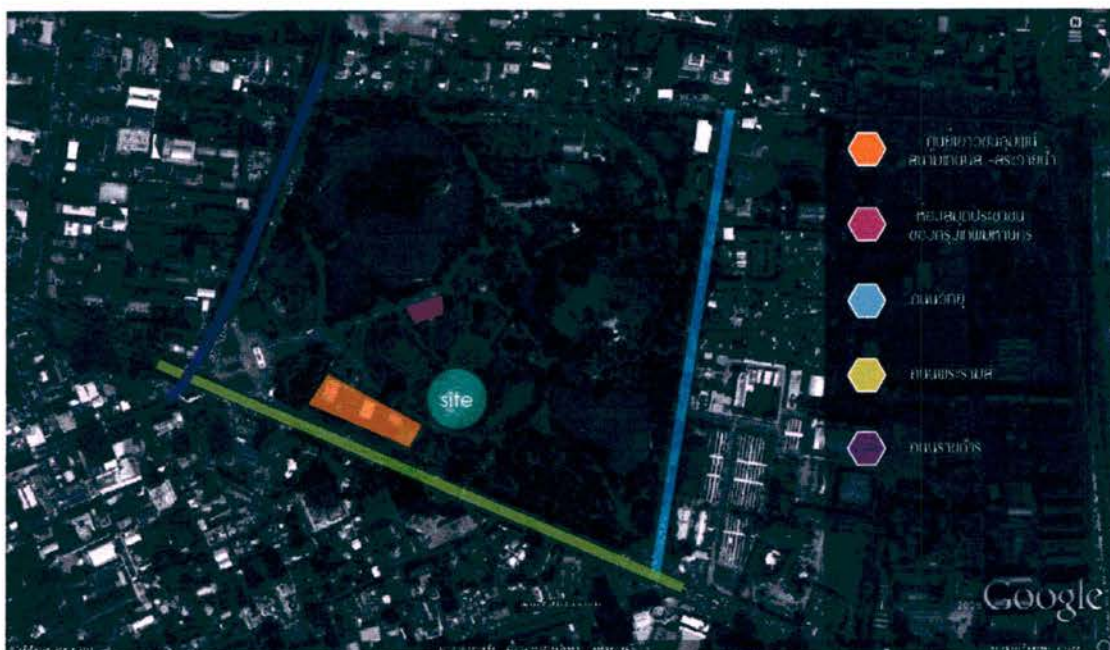

ภาพที่ 3.5 แสดงอาณาบริเวณโดยรอบโครงการ (สวนลุมพินี)

โดยตัวอาคารที่เลือกใช้ในการทำโครงการคลับสุขภาพผู้สูงอายุ ตั้งอยู่ภายในสวนลุมพินี

ภาพที่ 3.6 แสดงสภาพโดยรอบอาคารที่เลือกใช้

ภาพที่ 3.7 แสดงบริบทโดยรอบอาคารที่เลือก
ทางด้านทิศเหนือของอาคาร เป็นส่วนของสวนสาธารณะ ที่มีทั้งต้นไม้และบ่อน้ำ
ทางด้านทิศตะวันออก เป็นส่วนของสวนสาธารณะและทางเดิน

ภาพที่ 3.8 ศูนย์เยาวชนเฉลิมพระเกียรติ
ทางด้านทิศใต้ เป็นส่วนของด้านหน้าอาคาร ใกล้กับศูนย์เยาวชนเฉลิมพระเกียรติ
ทางด้านทิศตะวันตก เป็นส่วนของห้องสมุดประชาชน กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3.9 ห้องสมุดประชาชน

3.2 การเข้าถึง

การเข้าถึงตัวอาคารสามารถเข้าถึงได้จาก 3 ทางหลักคือ

1. ทางด้านถนนพระราม 4 โดยการคมนาคมคือ รถโดยสารประจำทาง รถตู้โดยสาร และ Taxi

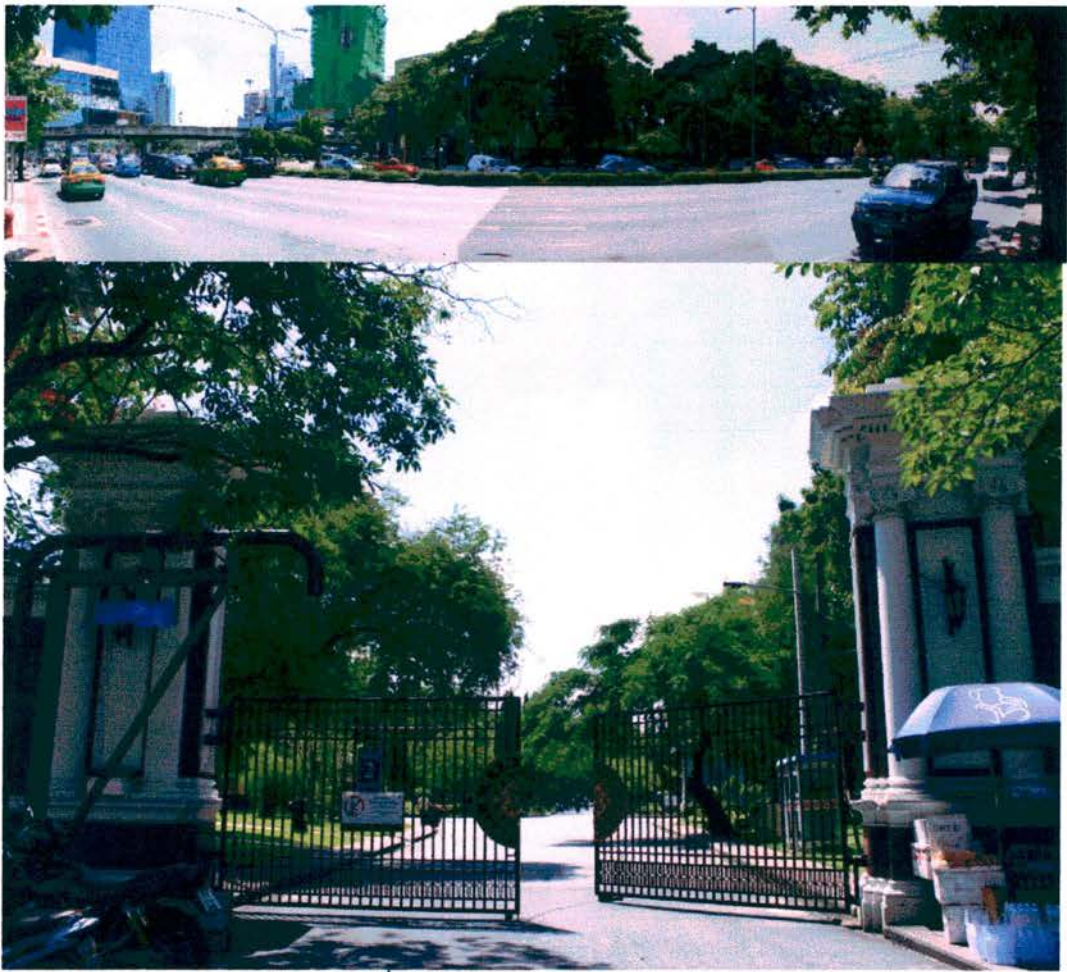
ภาพที่ 3.10 แสดงการเข้าถึงจากทางถนนพระรามสี่

2. ทางด้านถนนราชดำริ บริเวณแยกศาลาแดง โดยรถประจำทาง BTS MRT Taxi

ภาพที่ 3.11 แสดงการเข้าถึงจากทางด้านถนนราชดำริ แยกศาลาแดง

3. ทางด้านถนนวิทญู โดย MRT รถประจำทาง และ Txai

ภาพที่ 3.12 ถนนวิทญูบริเวณทางเข้า

การรับรู้ทางเข้า

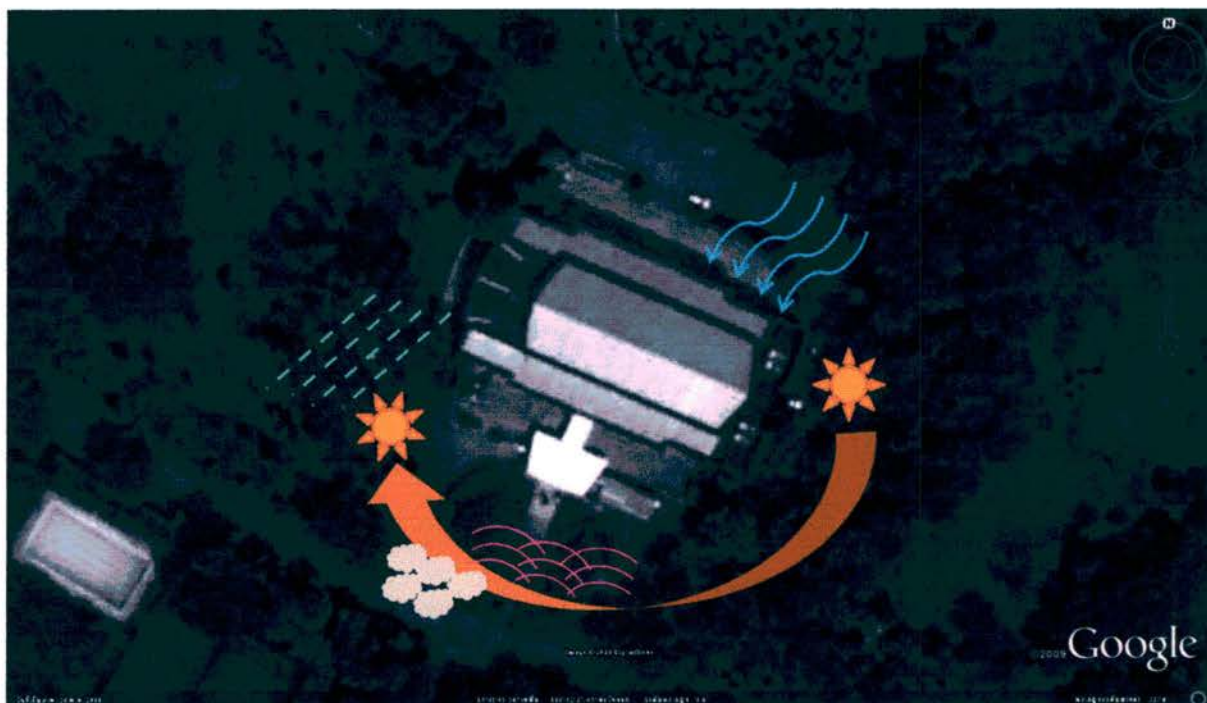
ภาพที่ 3.13 แสดงการรับรู้ทางเข้าของอาคาร

การเข้าถึงรับรู้ได้โดยตรงบริเวณทางเข้าทางด้านถนนพระรามสี่

ภาพที่ 3.14 การรับรู้ทางเข้าโดยตรงจากทางด้านถนนพระรามสี่

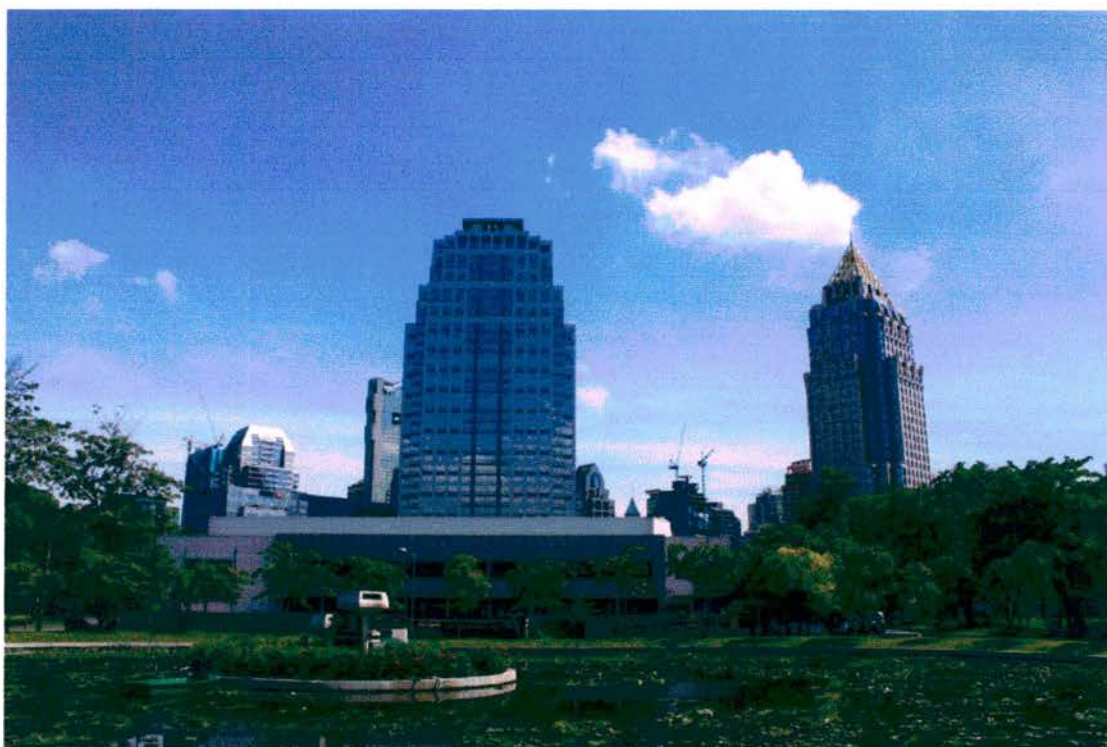
3.3 ทิศทางการวางอาคาร

ภาพที่ 3.15 ทิศทางการวางอาคารที่ตั้งโครงการ

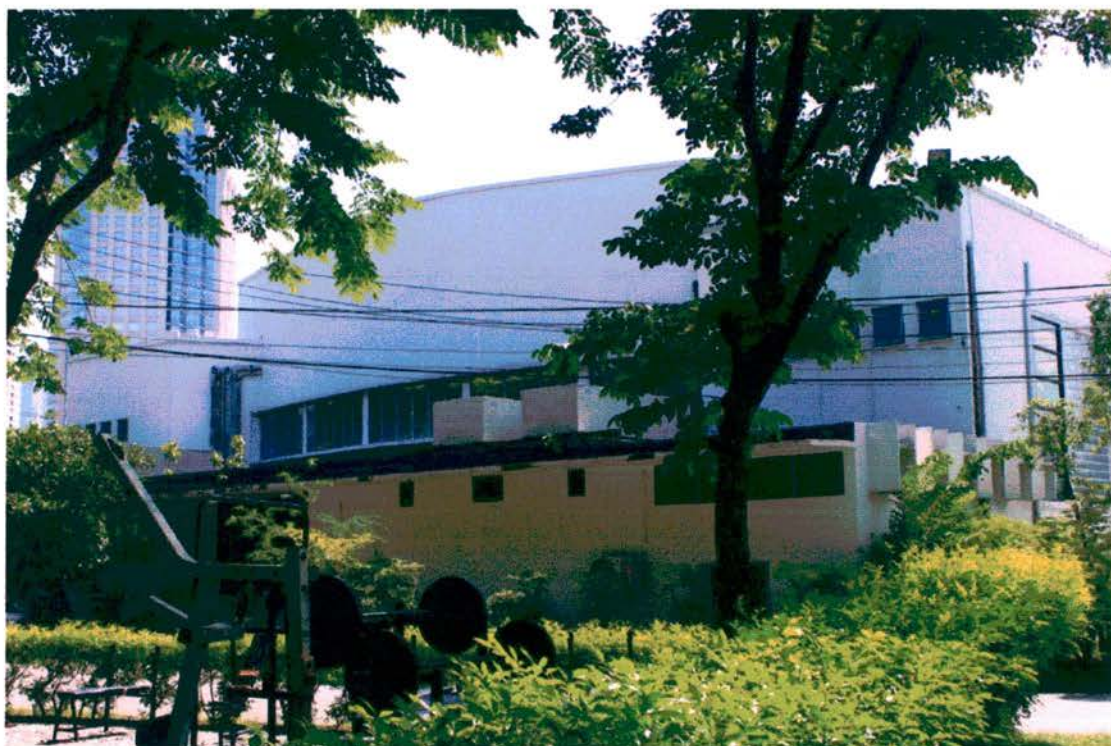
ภาพที่ 3.16 แสดงด้านหน้าอาคารทางด้านทิศใต้

ภาพที่ 3.17 แสดงด้านหลังอาคารด้านทิศเหนือ

ภาพที่ 3.18 แสดงอาคารทางด้านทิศตะวันตก

ภาพที่ 3.19 แสดงอาคารทางด้านทิศตะวันออก

บทที่ 4

รายละเอียดโครงการ

4.1 วัตถุประสงค์ของการออกแบบ

4.1.1 เพื่อให้มีสถานที่บริการสร้างเสริมสุขภาพทั้งกายและจิตใจของผู้สูงอายุที่มีการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในโดยคำนึงถึงผู้สูงอายุเป็นหลัก

4.1.2 เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะของผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพของตนเองและการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพ

4.1.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการทำกิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับผู้สูงอายุ

4.1.4 เพื่อเป็นศูนย์รวมในการบริการทางด้านการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร การฟื้นฟูสุขภาพร่างกายและจิตใจ ตามแผนพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10

4.2 รายละเอียดของโครงการ

โครงการคลับสุขภาพผู้สูงอายุลุมพินี สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 ส่วน คือ ส่วนโถงทางเข้า, คลินิกสุขภาพ, สำนักงาน, HEALTH CLUB, ENTERTAINMENT และ ร้านอาหาร ดังต่อไปนี้คือ

4.2.1 ส่วนโถงทางเข้า ประกอบด้วย

- โถงพักคอย
- ประชาสัมพันธ์
- เจ้าหน้าที่บริการ
- โทรศัพท์สาธารณะ

4.2.2 คลินิกสุขภาพ ประกอบด้วย

- พักคอย
- nurse station
- ห้องตรวจทั่วไป
- ไคโรแพรกติกคลินิก
- ห้องพักแพทย์
- ห้องน้ำ

4.2.3 สำนักงาน ประกอบด้วย

4.2.3.1 ฝ่ายบริหาร

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ

-ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ

4.2.3.2 ฝ่ายการเงิน

-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายการเงิน

-พื้นที่ทำงานฝ่ายการเงิน

4.2.3.3 ฝ่ายธุรการ

-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายธุรการ

-พื้นที่ทำงานฝ่ายธุรการ

4.2.3.4 พื้นที่ส่วนกลาง

-ห้องประชุมใหญ่ขนาด 30 ที่นั่ง

-จุดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม

-ห้องน้ำชายและหญิง

4.2.4 Health Club

-เจ้าหน้าที่ TRAINER

-ELDERLY FITNESS

-YOGA

-ELDERLY SPA

-ห้องพยาบาล

-LOCKER + ห้องน้ำ

4.2.5 ส่วนบริการ

-FOOD CORT

-ร้านกาแฟและของว่าง CAFÉ

-จุดบริการอินเทอร์เน็ต

4.2.6 งานระบบ

-ห้องเครื่องลิฟต์

-ห้องระบบไฟ

-ห้องระบบสุขาภิบาล

-ห้องระบบปรับอากาศ

4.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.3.1 มีความรู้ความสามารถในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้อาคารที่มีลักษณะเฉพาะ เชื้อต่อผู้สูงอายุ ให้เกิดสุขภาพกายและจิตใจที่ดี

4.3.2 สามารถออกแบบการจัดการเนื้อที่ใช้สอย และบริเวณภายในอาคารให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด พร้อมทั้งภาพลักษณ์บรรยากาศของการพักผ่อนให้ตรงกับประโยชน์ใช้สอยและสภาพแวดล้อมได้

4.3.3 สามารถกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับอาคารที่เสนอแนะและปรับสภาพบริเวณพร้อมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมภายในซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการออกแบบได้

4.3.4 สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ในการออกแบบให้เกิดการพัฒนาทางด้านความคิด

บทที่ 5

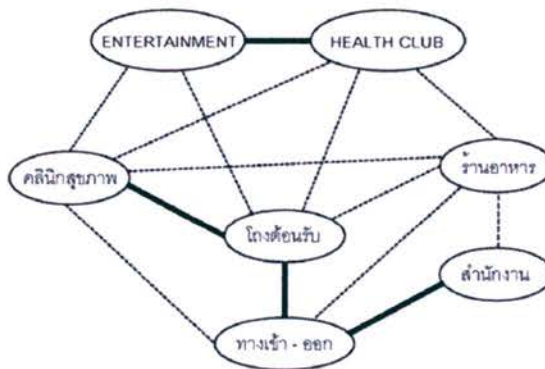
การออกแบบทางเลือก

การออกแบบสถาปัตยกรรมภายในคลับสุขภาพผู้สูงอายุ ลุมพินี เพื่อให้เหมาะสมที่สุดกับ
ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ และที่ตั้งโครงการนั้น จำเป็นต้องทำการทดลองออกแบบ(Experimental
Design) โดยการออกแบบทางเลือก(Schematic Design) เพื่อทดลองความเป็นไปได้
(Possibility) ในแบบต่างๆ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) หรือเป้าหมาย (Goal) พร้อม
ทั้งวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละแบบ เพื่อเปรียบเทียบหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการ
พัฒนาการออกแบบขั้นต่อไป โดยทั้งหมดนี้จะมีเกณฑ์ จากการหาค่าความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนดังนี้

ตารางค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

ทางเข้า - ออก	●
โถงต้อนรับ	●
สำนักงาน	○
คลินิกสุขภาพ	●
ร้านอาหาร	○
HEALTH CLUB	○
ENTERTAINMENT	○

- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก
- - - แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- · · แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย

ตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วนโถงต้อนรับ

ทางเข้า - ออก	○
ประชาสัมพันธ์	●
เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	●
ส่วนพักคอย	○
โทรศัพท์สาธารณะ	○
ห้องน้ำ	○

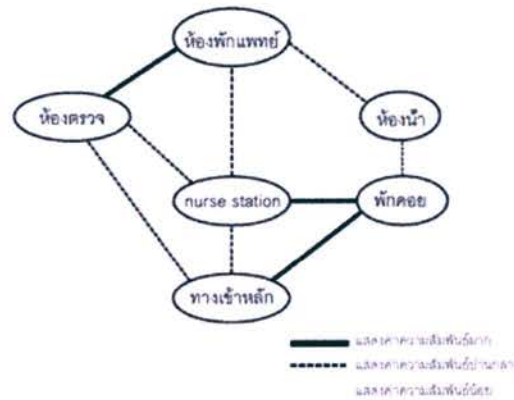
- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

ตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วนคลินิกสูงอายุ

ทางเข้า - ออก	○
ส่วนพักคอย	○
NURSE STATION	○
ห้องตรวจ	○
ห้องพักแพทย์	○
ห้องน้ำ	○

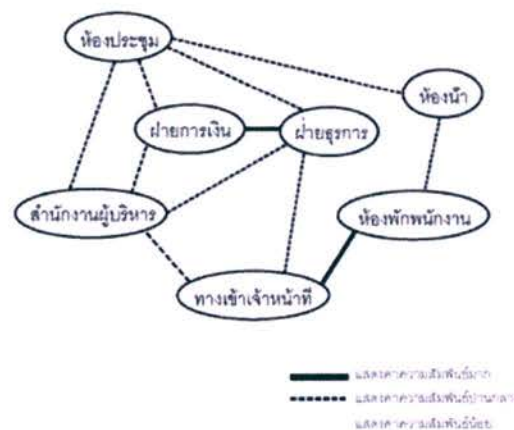
- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

ตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วนสำนักงาน

ทางเข้า - ออก	○
สำนักงานผู้บริหาร	○
ฝ่ายธุรการ	○
ฝ่ายการเงิน	○
ห้องประชุม	○
ห้องพักพนักงาน	○
ห้องน้ำ	○

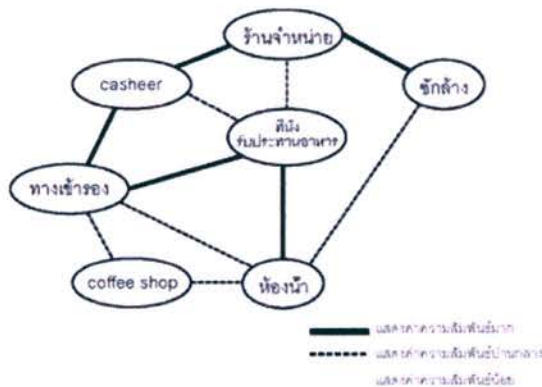
- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

ตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วนร้านอาหาร

ทางเข้า - ออก	●
CASHEER	●
ที่นั่งรับประทานอาหาร	○
ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	○
ซักรีด	○
COFFEE SHOP	○
ห้องน้ำ	○

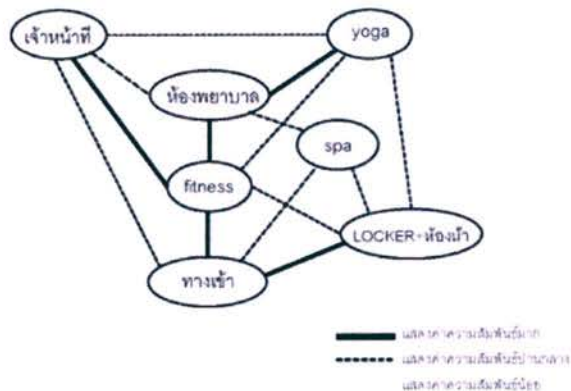
- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- ◐ แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

ตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วน HEALTH CLUB

ทางเข้า - ออก	○
เจ้าหน้าที่ TRAINER	○
FITNESS	○
SPA	○
YOGA	○
ห้องพยาบาล	○
LOCKER + ห้องน้ำ	○

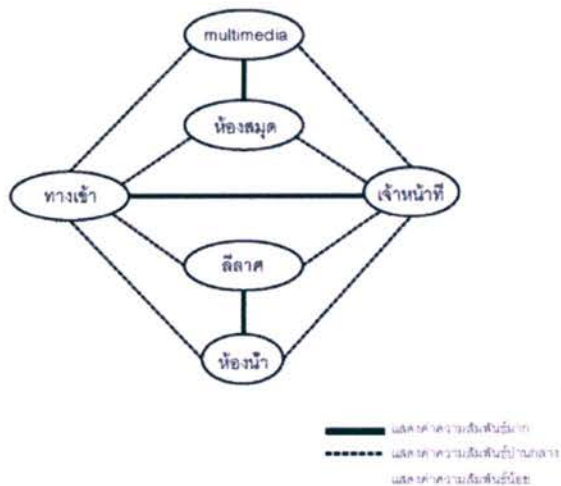
- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- ◐ แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

ตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วน ENTERTAINMENT

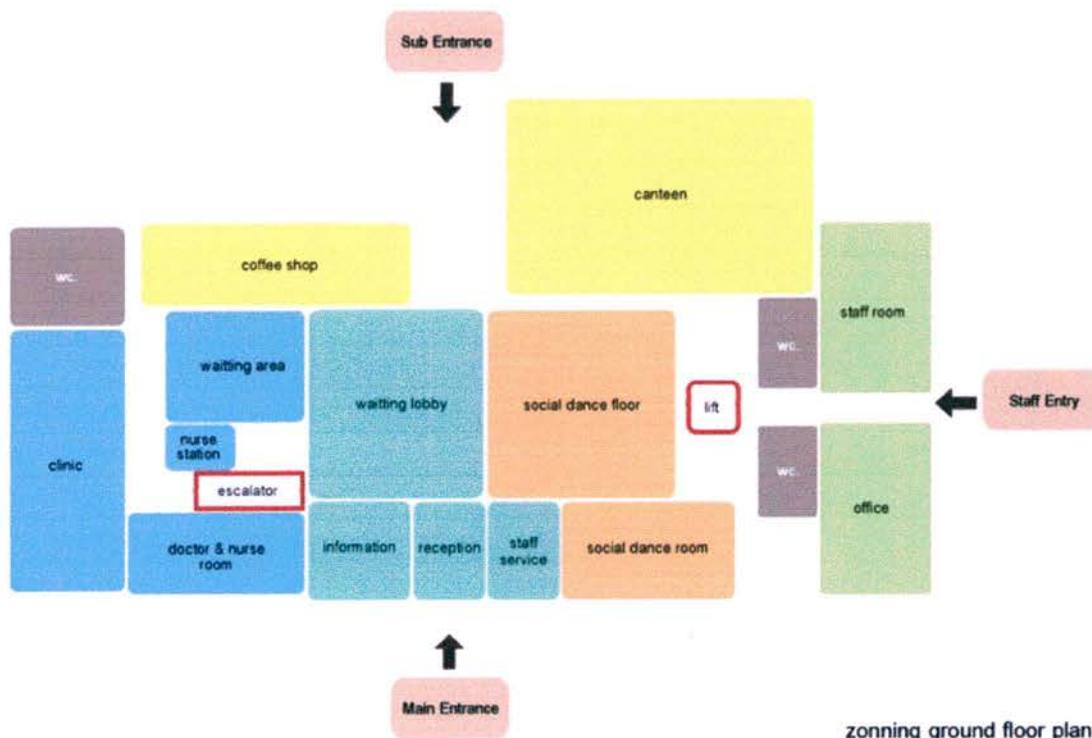
ทางเข้า - ออก	○
เจ้าหน้าที่	○
สื่อบันเทิง	○
MULTIMEDIA	○
ห้องสมุด	○
ห้องน้ำ	○

- แสดงค่าความสัมพันธ์น้อย
- ◐ แสดงค่าความสัมพันธ์ปานกลาง
- แสดงค่าความสัมพันธ์มาก

จากตารางค่าความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆภายในโครงการ จึงได้ทางเลือกในการวางผังของโครงการนี้ออกมา 3 ทางดังนี้

5.1 ทางเลือกที่ 1 Zonning

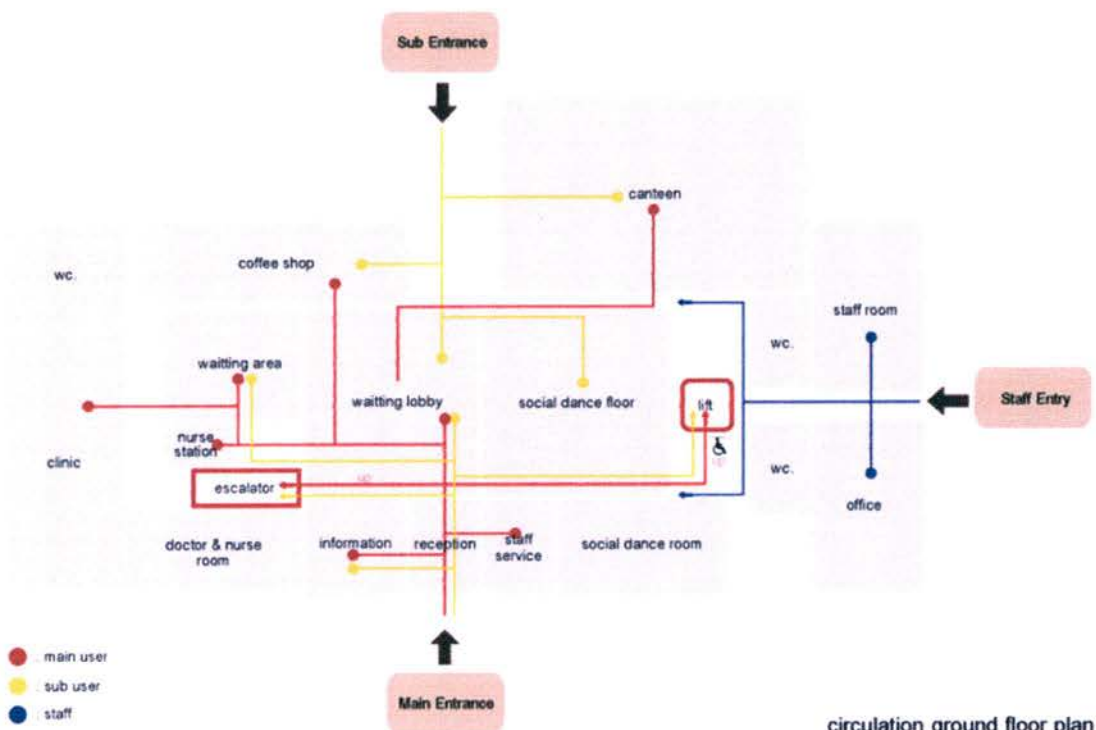

zoning ground floor plan

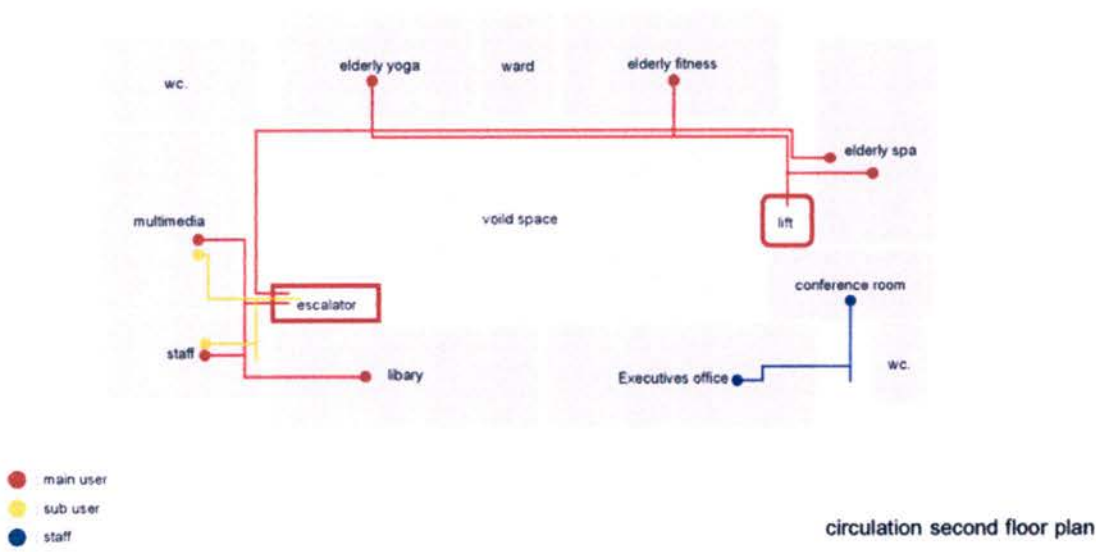

zoning second floor plan

ทางสัญจรของทางเลือกที่ 1

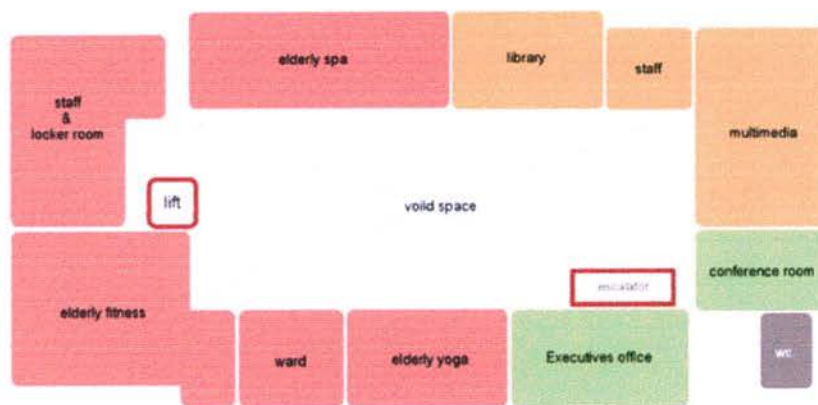
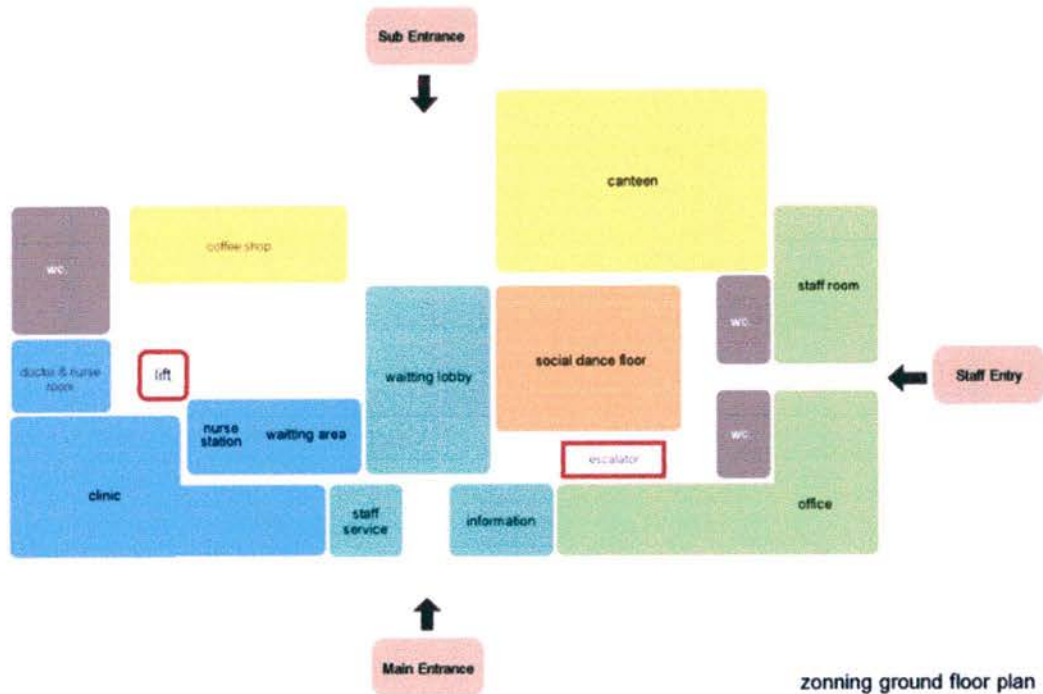

circulation ground floor plan

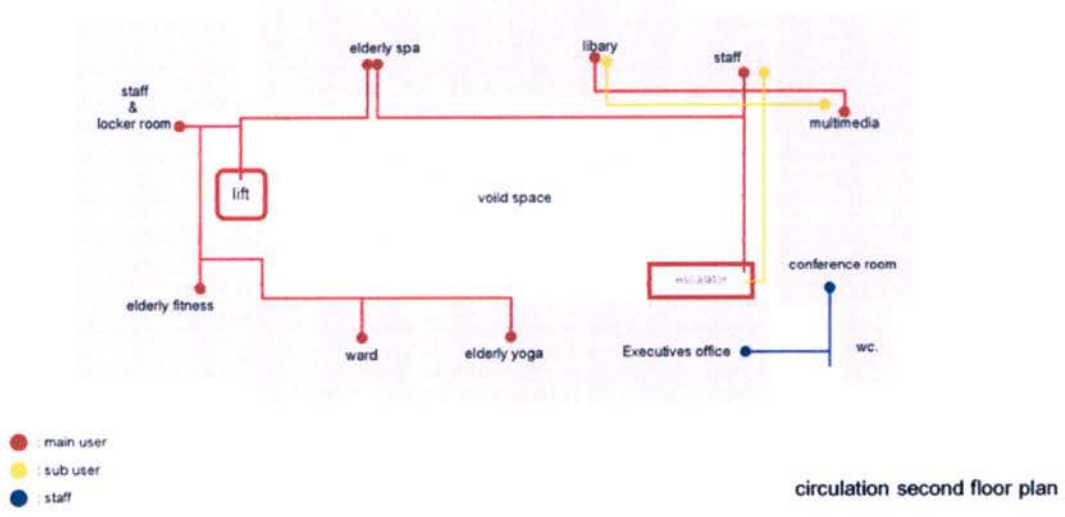
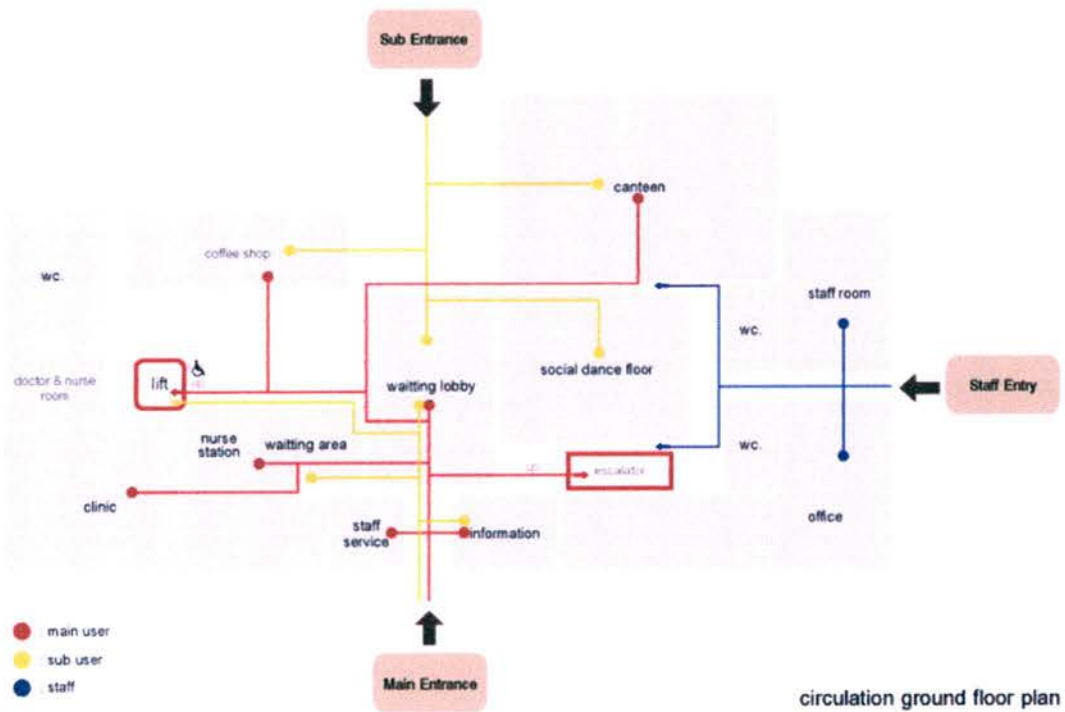

circulation second floor plan

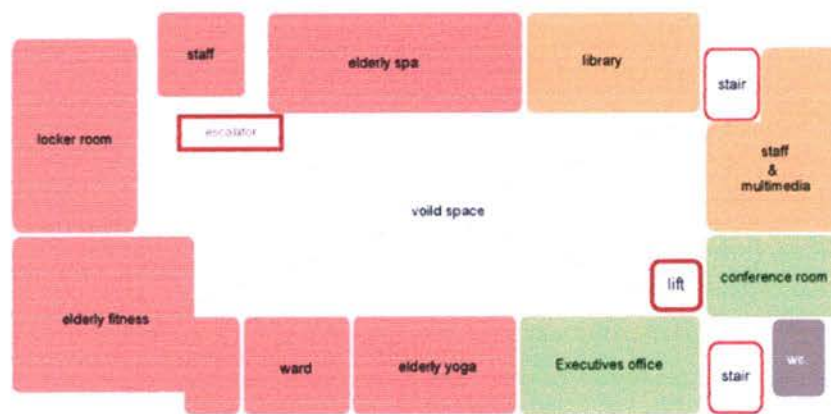
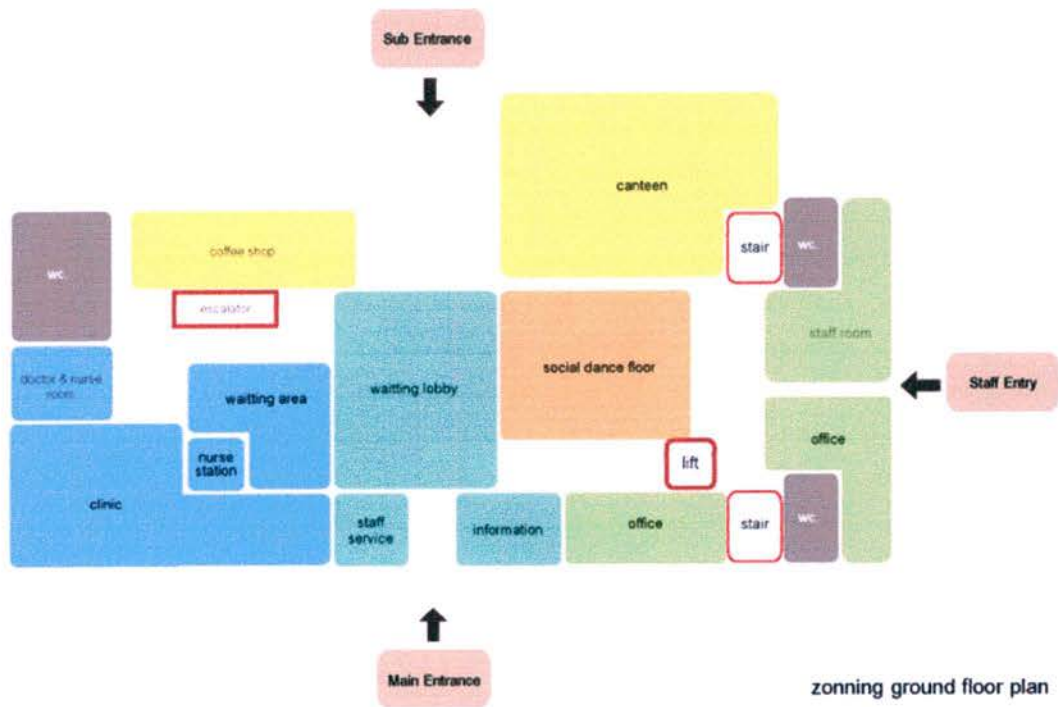
5.2 ทางเลือกที่ 2 Zonning

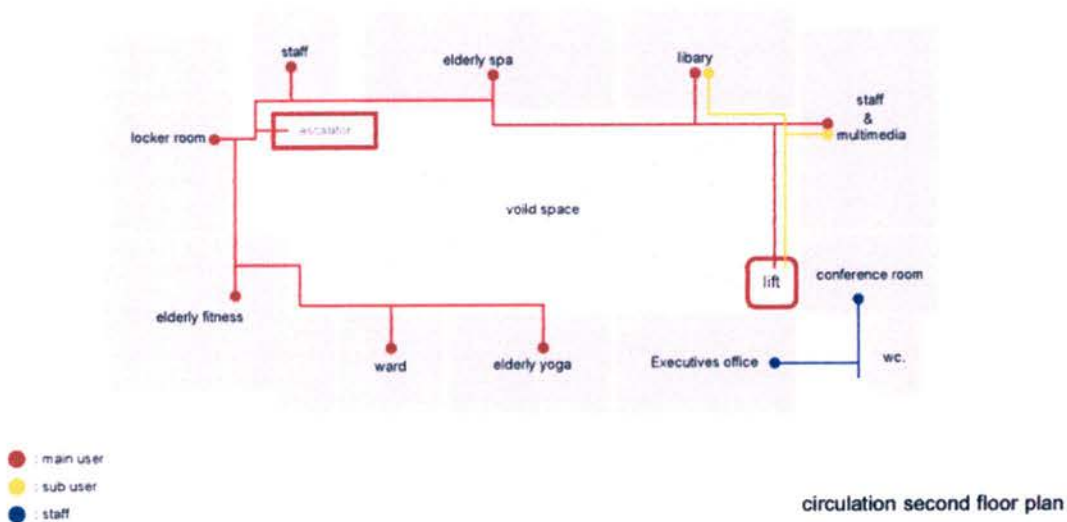
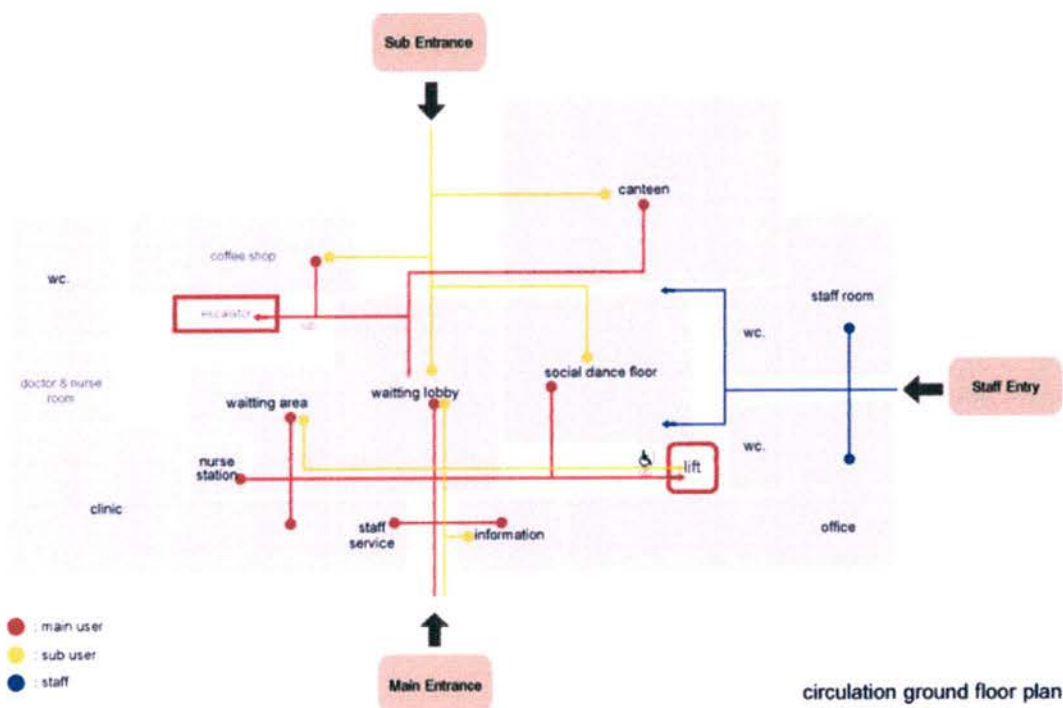
ทางสัญจรของทางเลือกที่ 2

5.3 ทางเลือกที่ 3 Zonning

ทางสัญจรของทางเลือกที่ 3

ตารางที่ 5.1 แสดงการเปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียของแบบทางเลือกทั้ง 3 ทาง

ทางเลือก	ข้อดี	ข้อเสีย
ทางเลือกที่ 1	การเข้าใช้บริการในแต่ละส่วน เป็นไปได้อย่างสะดวก การรับรู้ ทางเข้า-ทางสัญจร ง่ายและชัดเจน สำนักงานแยกเป็นเอกเทศออกจาก ส่วนอื่น	การวางบันไดเลื่อน อยู่ในตำแหน่งที่เกิด ขวางการรับรู้ห้องตรวจ ทำให้รับรู้ได้ ยาก และห้องน้ำไม่เพียงพอต่อการใช้ งาน
ทางเลือกที่ 2	การรับรู้ทางสัญจรในแนวตั้งเป็นไป ได้ง่าย แต่ละส่วนในการให้บริการ แยกส่วนกันชัดเจนแต่ยังสัมพันธ์ กันในการใช้งาน ทั้งในแนวตั้งและ แนวราบ มีส่วน locker รองรับการ ใช้งานส่วนนอกกำลังกาย	ส่วนลิลาศยังขาดห้อง CTRL มีพื้นที่ว่างเหลือโดยไม่มีการจัดการให้มี การใช้งานอย่างเหมาะสมในส่วนนั้น ห้องน้ำไม่สามารถระบายอากาศได้ เนื่องจากอยู่ตรงกลาง
ทางเลือกที่ 3	การรับรู้ทางเข้าและทางสัญจร เป็นไปได้อย่างง่ายและสะดวก มีการแยก ส่วนในการทำงานและบริการอย่าง เหมาะสมกับการใช้งานจริง ห้องน้ำ สามารถระบายอากาศได้ดี ส่วน สำนักงานมีความเป็นส่วนตัวแต่ยัง สามารถประสานงานกับส่วนที่ เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวก	การเข้าใช้งาน ลิฟต์ และ ส่วน ห้องอาหาร จะต้องผ่านส่วนของพลอร์ ลิลาศซึ่งอยู่ระหว่างทั้งสองส่วน ทำให้ เกิดการทับซ้อนของการสัญจร

สรุป เลือกทางเลือกที่ 3. มาเป็นทางเลือกในการวางผังอาคารโครงการคลังสุขภาพ
ผู้สูงอายุชุมชนนี้ เนื่องจากมีส่วนต่างๆรองรับเพียงพอต่อการเข้ารับบริการของกลุ่มเป้าหมายของ
โครงการและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์กับการใช้งานมากกว่าสองแบบแรก

บทที่ 6

สรุปผลงานการออกแบบ

6.1 แนวความคิดในการออกแบบ

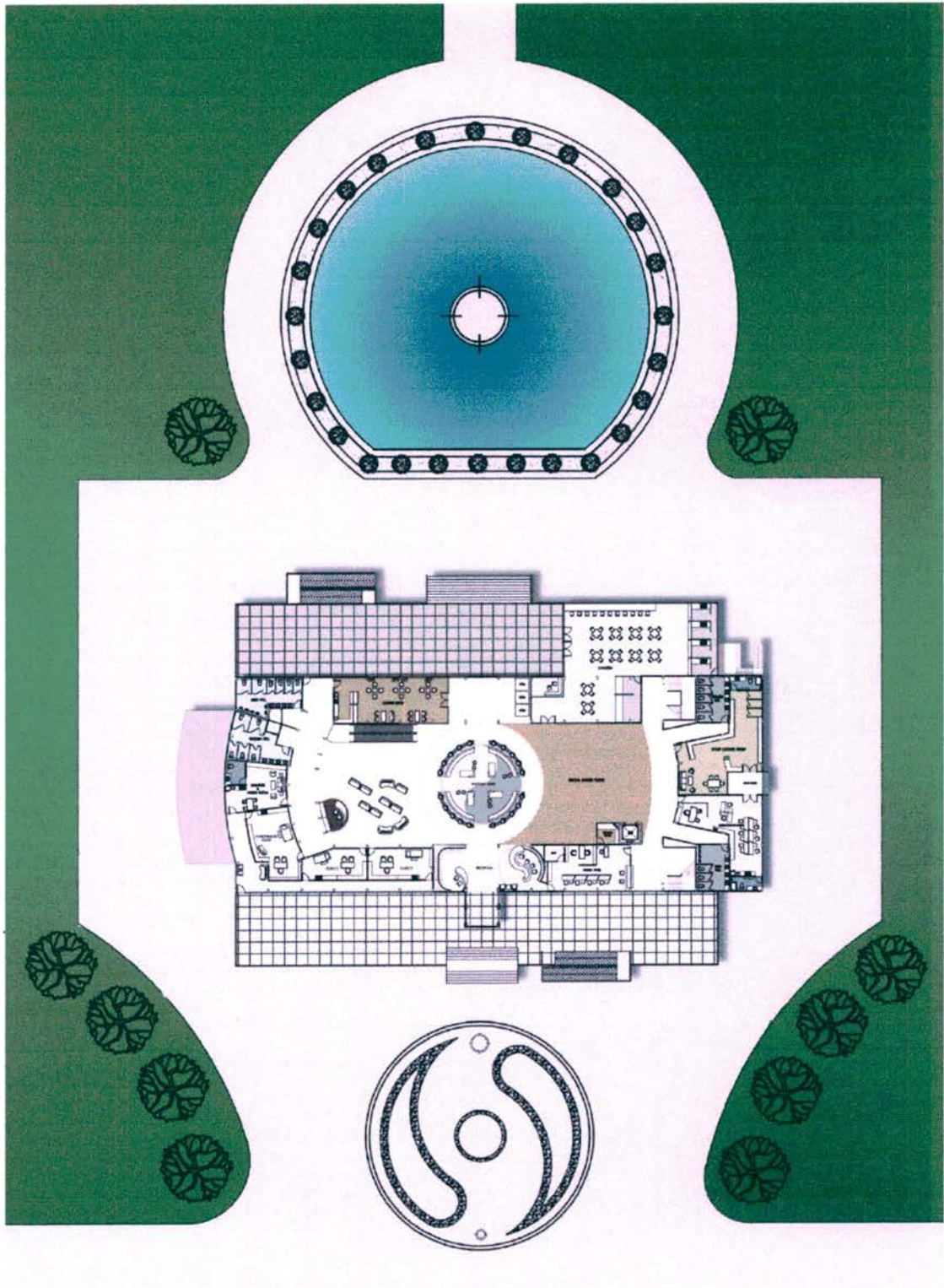
แนวทางในการออกแบบโครงการเสนอแนะ "คลับสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนพินิจ" เน้นการออกแบบเพื่อการใช้งานจริงเป็นหลัก ซึ่งต้องปลอดภัยและเหมาะสมกับการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในโครงการ โดยการออกแบบจะคำนึงถึงความผ่อนคลาย สบายตา สดชื่น เหมาะแก่การพักผ่อนเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจะคำนึงถึงเรื่องประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก เนื่องจากตัวกิจกรรมส่วนใหญ่ของโครงการ เป็นกิจกรรมกึ่งการแพทย์ ด้วยความที่กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุ จึงออกแบบให้ภาพลักษณ์ออกมาสุ่มน่าน่าเคารพ

ภาพที่ 6.1 แสดง IMAGE & INSPIRATION ในการออกแบบ

6.2 การจัดวางพื้นที่ของโครงการ

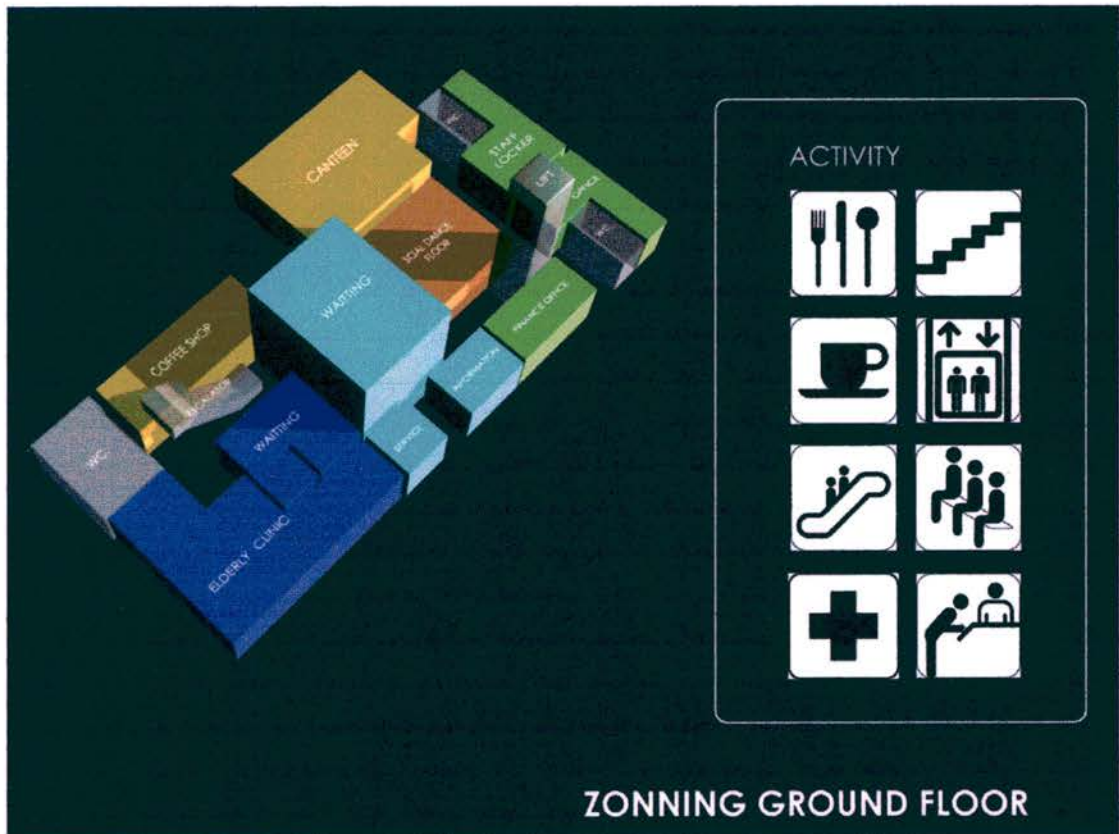
6.2.1 ผังโครงการ

ภาพที่ 6.2 แสดงการจัดผังโครงการ

6.3 รายละเอียดผลงานการออกแบบโครงการภายในแต่ละส่วน

ในการออกแบบโครงการเสนอแนะออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน คลับสุขภาพผู้สูงอายุ ลุมพินี ได้แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้ ส่วนโถงทางเข้า, คลินิกสุขภาพ, สำนักงาน, HEALTH CLUB, ENTERTAINMENT และ ร้านอาหาร

ภาพที่ 6.3 แสดงการวางโซนนิ่งผังพื้นอาคารชั้น 1

6.3.1 การจัดผังพื้นอาคารชั้น 1

ส่วนโถงทางเข้า ประกอบด้วย

- โถงพักผ่อน
- ประชาสัมพันธ์
- เจ้าหน้าที่บริการ
- โทรศัพท์สาธารณะ

คลินิกสุขภาพ ประกอบด้วย

- พักผ่อน
- nurse station
- ห้องตรวจทั่วไป
- ไคโรแพรกติกคลินิก

-ห้องพักแพทย์

สำนักงาน ประกอบด้วย

ฝ่ายการเงิน

-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายการเงิน

-พื้นที่ทำงานฝ่ายการเงิน

ฝ่ายธุรการ

-ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายธุรการ

-พื้นที่ทำงานฝ่ายธุรการ

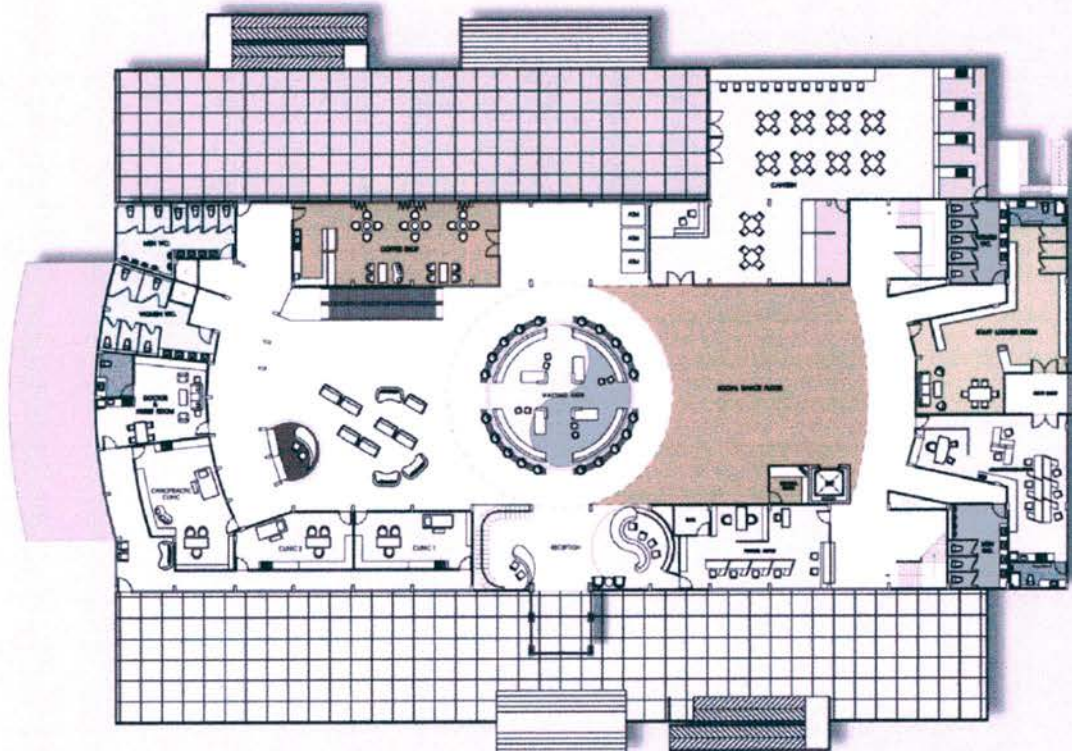
ห้องล็อกเกอร์พนักงาน

ส่วนบริการ

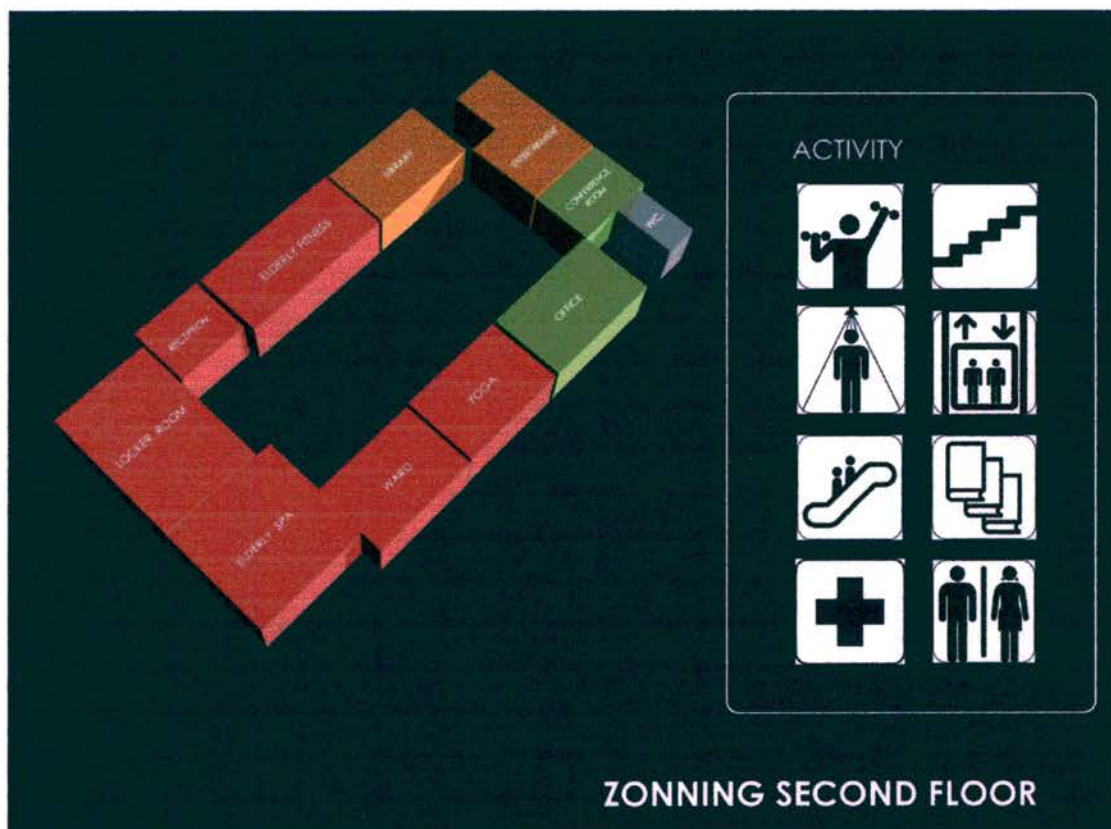
-FOOD CORT

-ร้านกาแฟและของว่าง CAFÉ

-จุดบริการอินเทอร์เน็ต

ภาพที่ 6.4 แสดงการจัดผังพื้นอาคารชั้น 1

ภาพที่ 6.5 แสดงการวางโซนนิ่งผังพื้นอาคารชั้น 2

6.3.2 การจัดผังพื้นอาคารชั้น 2

สำนักงาน ประกอบด้วย

ฝ่ายบริหาร

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ
- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ

พื้นที่ส่วนกลาง

- ห้องประชุมใหญ่ขนาด 30 ที่นั่ง
- จุดเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม
- ห้องน้ำชายและหญิง

Health Club

- เจ้าหน้าที่ TRAINER
- ELDERLY FITNESS
- YOGA
- ELDERLY SPA
- ห้องพยาบาล

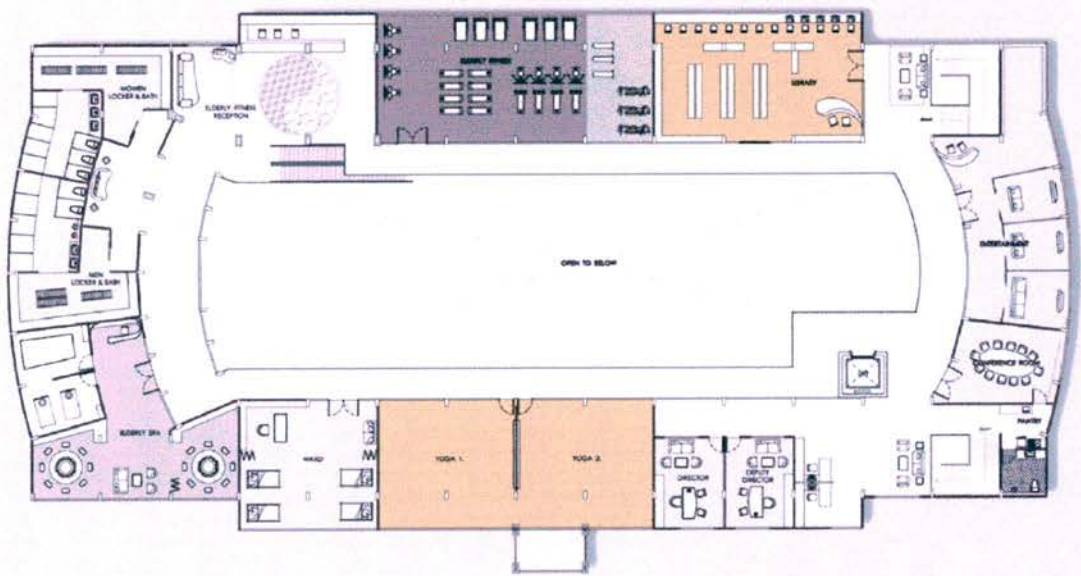
-LOCKER + ห้องน้ำ

ENTERTAINMENT

-ห้องสมุด

-มัลติมีเดีย

-ลีลาศ

ภาพที่ 6.6 แสดงการจัดผังพื้นอาคารชั้น 2

6.4 ทัศนียภาพส่วนต่างๆของโครงการ

ภาพที่ 6.7 แสดงทัศนียภาพ ส่วนประชาสัมพันธ์ของโครงการ

ภาพที่ 6.8 แสดงทัศนียภาพ ส่วนพักคอยของโครงการ

ภาพที่ 6.9 แสดงทัศนียภาพ ห้องตรวจสุขภาพ

ภาพที่ 6.10 แสดงทัศนียภาพ ไคโรแพรคติกคลินิก

ภาพที่ 6.11 แสดงทัศนียภาพ ส่วนพักคอยของโครงการ

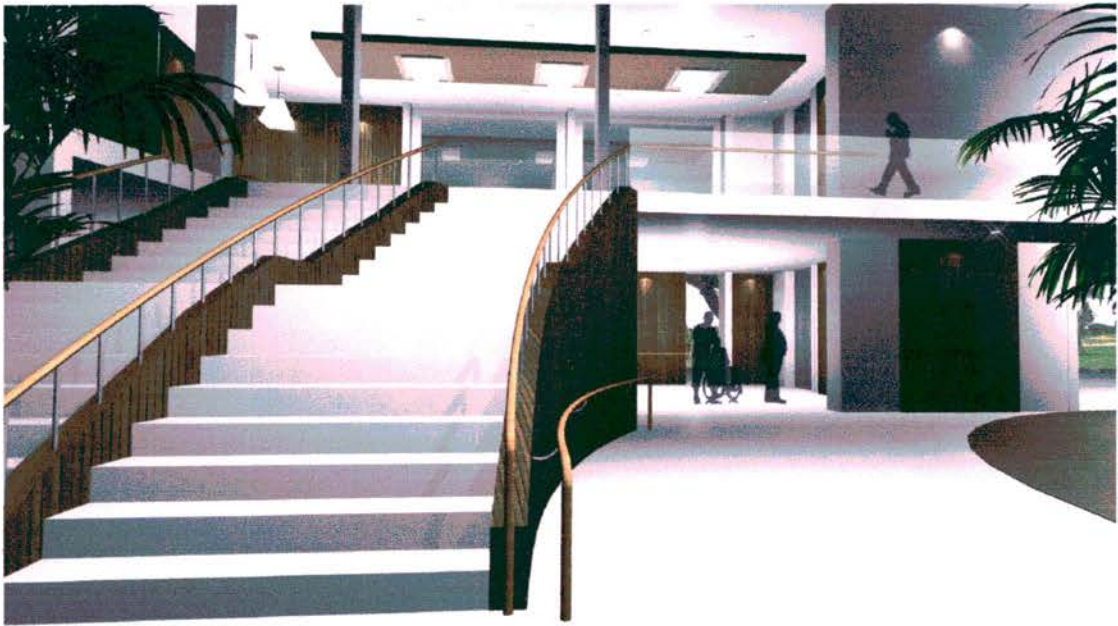
ภาพที่ 6.12 แสดงทัศนียภาพ ห้องน้ำชาย

ภาพที่ 6.13 แสดงทัศนียภาพ ส่วนนั่งเล่นของโครงการ

ภาพที่ 6.14 แสดงทัศนียภาพ ส่วนนั่งเล่นและส่วนบันได

ภาพที่ 6.15 แสดงทัศนียภาพ ส่วนด้านหน้าบันไดขึ้นชั้นสอง

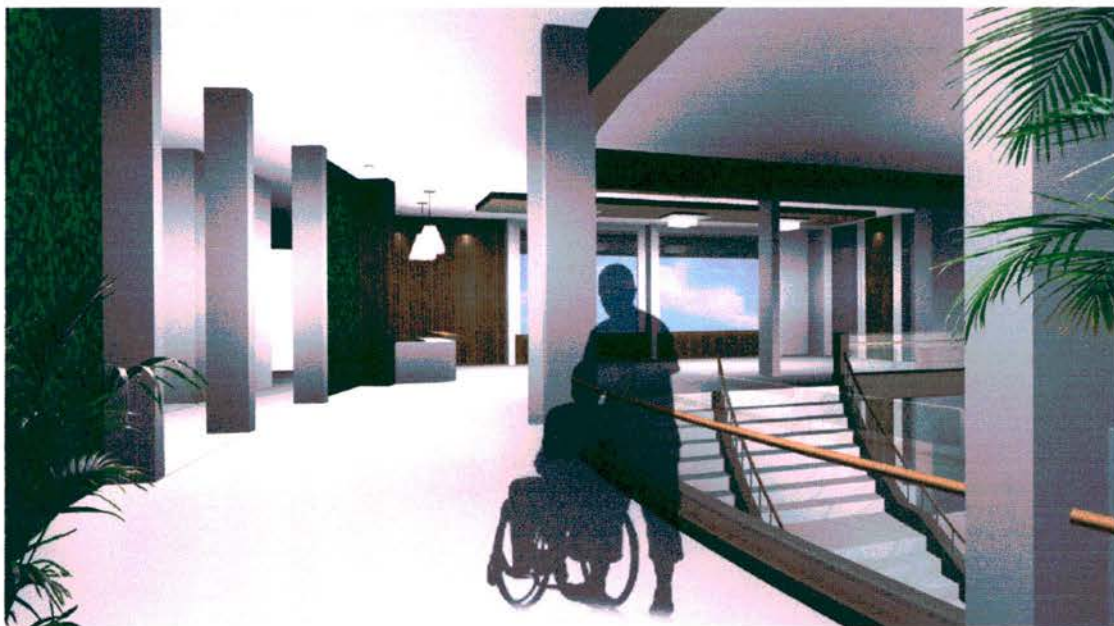
ภาพที่ 6.16 แสดงทัศนียภาพ ส่วนโถงลิฟต์ชั้น1

ภาพที่ 6.17 แสดงทัศนียภาพ โถงลิฟต์ชั้น2

ภาพที่ 6.18 แสดงทัศนียภาพ เจ้าหน้าที่บริการชั้น2

ภาพที่ 6.19 แสดงทัศนียภาพ ทางเดินชั้น2

ภาพที่ 6.20 แสดงทัศนียภาพ ห้องโยคะ

ภาพที่ 6.21 แสดงทัศนียภาพ ห้องโยคะ

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2546. **แผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2547**. กรุงเทพฯ :
ห้องสมุด ททท. พับลิชซิง, 2532.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่เก้า (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ :
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ตริงใจ สมภพ. 2514. **สถาปัตยกรรมเมืองร้อน**. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.
- นภาลัย เกสร. 2547. **การออกแบบสปา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ
- อนุพันธ์ กิจพันธ์พานิช. 2544. **ความรู้เกี่ยวกับงานโรงแรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท
ฮิวแมน เซอร์วิเชส จำกัด.
- สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์. อาษา. **เรือนไทยพื้นถิ่น**. ฉบับสิงหาคม 2543
- FRED R. LAWSON. 1996. **HOTEL AND RESORTS PLANNING ARCHITECTURE**.
PRESS. NEW YORK : WATSON-GUPTILL PUBLICATION.
- NEUFER, ERNST. 1982. **ARCHITECTS' DATA . SECOUND (INTERNATIONAL)**
ENGLISH EDITION. NEW YORK : HALSTED PRESS .
- ARCHITECTURAL RECORD. 1954. **TIME-SAVER STANDARD** , NEW YORK : FW.
DODGE CORPORATION.
- TAN HOCK BENG. 1995. **TROPICAL PARADISE**. NEWYORK : ABBEVILLE
PRESS.
- WALTER A. RUTES, FAIA, AND RICHARD H. PENNER. 1985
HOTEL PLANNING AND DESIGN. NEW YORK :
WATSON-GUPTILL PUBLICATION.
- SOPHIE BENG, **THE TROPICAL SPA**. HONG KONG: PERIPLUS EDITIONS Ltd., 1999.
- PING AMARANAND AND WILLIAM WARREN, **Art& design of northern Thailand lanna
style**. 2 printing, Thailand :ASIA BOOKS Co., Ltd. 2001.

ประวัติผู้จัดทำปริญญาบัตร

กระทรวงศึกษาธิการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ชื่อผู้ทำปริญญาบัตร	นายธนพล ศรีสุพรรณ
รหัส	114911202072-6
ภูมิลำเนาเดิม	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	79/473 ม.4 ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150
โทรศัพท์	0-2998-6889 , 0-2592-3829
ประวัติการศึกษา	
อนุบาล	โรงเรียนสมิทธิโชติ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2	โรงเรียนสมิทธิโชติ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ประถมศึกษาปีที่ 3	โรงเรียนผ่องสุวรรณวิทยา อ.ลำลูกกา ปทุมธานี
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนสายไหมทัศนารมย์อนุสรณ์ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
ปริญญาตรี	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชาสถาปัตยกรรม ภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปทุมธานี